

Ji bo Azadiya Netewa Kurd û Serbixwebûna Kurdistanê
Kurdistan'ın Bağımsızlığı ve Kürt Ulusunun Özgürlüğü İçin

WEŞANÊ
NAWENDÎ YA
PARTIYA
RİZGARÎYA
KURDÎSTAN

rîzgari

Bij Têkosîna Rizgariya Netewî û Cîvakiya Kurdistan
Yaşasın Kürdistan'ın Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi

KURDÎSTAN
KURTULUŞ
PARTISI
MERKEZ
YAYIN ORGANI

GULAN / MAYIS 1989

Hejmar / Sayı: 19

REV. 45
22/09/2016
REV. B20

RE. BAYIDA

Bayan

Dr. Turgut

Dr. Turgut

Dr. Turgut

Dr. Turgut

Dr. Turgut

Dr. Turgut

• GÜRSAL VE ENİŞERİ, İNŞAAT, KURUM
(sh.28-31)

• 1 MAYIS(LAR) İNŞAAT, KURUM
(sh.34-37)

• 1 Mayıs 1989'da görülenler (sh.37-38)

• 1 Mayıs Özgürleşme, KURUM (sh.38-41)

• Gürsal Korkmaz, M. Gürsal Korkmaz, DİŞ İLİŞ-
KİLERİN ÖNEMLİ VE BİÇİMİ ÜZERİNE.
Z.BARAN (sh.42-49)

Institut kurde de Paris

rızgari

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN
KURDISTAN KURTULUŞ PARTİSİ

(r ı z g a r i)

WEŞANÊ NAWENDÎ YA/
MERKEZ YAYIN ORGANI

GULAN-MAYIS 1989
Hejmar-Sayı:19

Navnîşana Pêwendîyên Navnetewî/

Uluslararası İlişki Adresi:

Postlagerkarte Nr: 114614 C Berlin 62
BRD

BU SAYIDA/DİVÎ HEJMARIDA:

- *Başyazı:KUKM'ne YÖNELİK KATLİAMLAR ve "barış","demokrasi","birlik","dayanışma" çağrıları.(sh:1-23)
- *ÇAĞRI(sh:24-26)
- *24 NİSAN BÜYÜK ERMENİ KATLİAMI'NIN YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA.-Parti Bildirisi 10 (sh:26-29)
- *ULUSAL ve ENTERNASYONAL. N.BORA (sh:29-33)
- *1 MAYIS(LAR) ÜZERİNE.-Parti bildirisi/ 11 (sh:34-36)
- *1 Mayıs 1989'dan görüntüler.(sh:37-38)
- *1 Mayıs Üzerine.Siyasi Yorum(sh:39-41)
- *Ulusal Kurtuluş Mücadelemizde, DIŞ İLİŞKİLERİN ÖNEMİ ve BİÇİMİ ÜZERİNE. Z.BARAN(sh:42-49)

•26 Mart "YEREL SEÇİMLER"İ ÜZERİNE.
Siyasi Yorum (sh:49-52)

•MAHALLİ SEÇİMLER.Rızgarı sayı:3'ten
alıntı.(sh:52-53)

•TÜRKİYE'DEKİ SİYASİ CEZAEVLERİ
DİRENİŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.Si-
yasi Rapor (sh:54-67)

•MESAJA NEWROZ Jİ GIRTIXANA. (rup:67-
71)

•CEZAEVİ MASAJI. (sh:72-74)

•Cezaevindeki NEWROZ KUTLAMALARIN-
DAN görüntüler. (sh:75-76)

•ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ'NÜN TOP-
LANTISINDA yapılan konuşma (sh:77-86)

•BESE TERORA DEWLET Lİ KURDIS-
TANE-Belavok(rup:94-95)

•KÜRDİSTAN'DA DEVLET TERÖRÜNE:
SON-Bildiri (96-98)

•HAMBURG-HALEPÇE TOPLANTISI.
(sh:98-104)

•İsveç Göçmen Bakanı'nın düzenlediği-
toplantı.(sh:86-93)

•Açlık grevi ve yürüyüş-Haber (105-106)

•Parti Programı -geçen sayıdan devam-

**K.U.K.M'ne YÖNELİK
KATLIAMLAR**

ve

"barış" , "demokrasi",

"birlik" , "dayanışma"

çağrıları

Barış denilince, ister istemez, insanın aklına bazı şeyler gelmektedir. Örneğin; silahların sustuğu, ülkeler ve uluslar arasında kardeşlik havasının estiği ve alınmak istenen HAK'ların -kısmi de olsa- hak sahiplerine verildiği gibi... Yani, savaşların sonuçları insanlara "barış"ı çağırıştırır. Ama, ne yazık ki, yıllardır bir kaos ortamı yaratarak dünya'nın gündeminde duran, hiç te teori'de olduğu gibi bir barışla sonuçlanmamaktadır. Çünkü, savaşta, savaşan tarafların "iradeleri" pek önemli değildir artık...

Genel olarak emperyalistlerce üretilen kimyasal silahlar başkalarına kullandırılarak, insanlar üzerinde etkime gücü değerlendirilmektedir. Parasını da almaktadırlar. "Hem ticaret, hem ziyaret" örneği... Ardından "insancıl" sesler de çıkarmaktadırlar. Heyetler göndermekte, protestolar yapmaktadırlar. Bu, belki de kitlelerin "sempatisi"ni de kazanmaktadır. Arkasında duran ise, her ikisini de aynı "yerlerin" yaptığıdır. Bu, kendi suçlu konumlarını bertaraf etmek içindir. Ölüm ve kalım arasında olan Kürt insanı'nın psikolojik yapısı gereği, gösterilen ilgiye "sempa-

ti" duymaları doğal karşılanmalıdır.İşin acı olan yanı ise,Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi açısından Ve büyük bir talihsizliktir.

(...)

İşte,sömürgeci Baas Rejimi,8 yıllık savaşın faturasını bugün Kürt ulusuna ödettirmektedir.."Ateş-kes"in ardından,bütün silahlarını Kürdistan' ve Kürt ulusunun üzerine çevirmiştir.Bu o kadar zalim bir saldıridir ki,kımyasal silahlarla binlerce Kürdistanlı katledilmiş ve saldırı halen değişik biçimde devam etmektedir.Sömürgeci Saddam Rejimi,Kürt ulusuna ve Kürdistan'a aman vermemektedir...İran-İrak Savaşı'nın ardından yapılan "Ateş-kes"in ,karanlık "oyun"larla iç-içe olduğu,gerçek yüzü ile ortaya çıkmıştır! Binlerce Kürdistanlı kendi yurtlarını terketmek zorunda kalarak,diğer sömürgecilere sığınmış,başka ülkelere gitmek için sıra beklemektedirler.Yokluk ve yoksunluk içinde ölüm kalım savaşı vermekte,birçok insan hayatını kaybetmektedir..

1975 yılında,Güney Kürdistan'da -yenilgi sonrası- yine buna benzer bir durum yaşanmıştı.Kürt ulusu büyük acılar çekmişti.O günden bu yana değişen önemli birşey yok.Belki,sömürgecilerin "taktik manevraları" değişmiştir.Bu taktik dalavereler,bizi hiç bir zaman aldatmamalıdır.Kesinlikle bir oyundur.Bu anlamı ile Türk devleti'nin "baba" pozlarına bürünmesi de şaşılacak birşey değildir.. AT (Avrupa Topluluğu) yollarında binbir numara çeviren Türk devleti

ve Özal Hükümeti "tanrı"nın ve "solcu"ların şefaati ve yardımı ile "demokratikleşme"ktedir.Birden bire,o herkesçe bilinen Türkiye'ye "vahiy yoluyla" özgürlük gelecek !Bunu kimsenin "engellemesine" müsaade etmemeliyiz !Babaları belli olmayan Türk aydınlarınca (satılan "solcu"ları da dahil) hemencecik "kusursuz" olarak sarılınlı- lan Özal -şimdilerde tersini söylüyorlar- Irak sömürgeci zulmünden kaçan Kürt mülteciler sorunu'nu,içte "demokratikleşme" ve dışa karşı ise,"insancıl" bir sorun olarak sunmaktadır.Bu da,bizim "solcu- larımızın" çok mu çok hoşlarına gitmektedir.Artık Kürtler başka ne "isteyebilir"ler? Oysa,Özal Hükümeti ve Türk devleti bu sorunları sadece bir iktidar sorunu olarak kullanmaktadırlar.Ve tarihsel niteliklerinde hiçbir şey değişmemiştir.Kader birliği yaptığı ve 2,5 milyar dolar borcunu bir kalemde erteleyerek,petrol karşılığında,uzun- vadede ödeme koşullarına bağladığı Saddam Hüseyin'i,dara düşürme- mek için her şeyi yapıyor.Kimyasal silahların kullanılmadığını ispat- lamak için,uluslararası girişimleri saf dışı ediyor...

Bunun gibi,Türk devleti,kendi adına ve çıkarları gereği ya da başkaları adına,tarihten gelen ve hiç değişmeyecek olan ikiyüzlülüğü- ne ve çift standartlığına denk düşen "koruyucu" olma tavırlarıyla tekrar Kürtlerin karşısına dikildi...Kaç kezdir yinelenen bu durum,ke- sinlikle KUKM'ne bir darbedir.Kirli oyunlarla örülü bir siyasettir.Biz, tarihten hiç ders almayacak mıyız? Tarih "bir tekerrürden mi ibarettir"..Türk devleti kendisini hem iç hem de dışta "iyi" gösterme

ye ihtiyaç duyduğu bir dönemden geçmektedir."Sosyalistlerimiz","demokrat ve ilericilerimiz"in yardımları ile bu dar boğazı da aşmakta ve hiç tereddüt edilmesin,"bela olacak" düzeye gelmektedir.Kürdistan'da ve Türk devrimci kesiminde örgütsüzlükten yararlanarak yol almaktadır.Türk devleti,Kürt hareketinin her ileri adımında devamlı tepki göstermiştir.Bugün "taktik manevrası"bilinçlidir.Bunu hep birlikte,yakın zamanda göreceğiz..Gördüğümüz zaman,"günah" çıkarma fayda etmeyecektir.Eğer herkes,"güçlü bir Türk devletinden yana birleşmişse",bizim gibi Türk devletini "parçalama" yolunda yalnız kalan bir grup,elbette "susturulacak"tır !..

Bugün Türk Parlamento'sunun kürsüsünde "Türk devleti ve ulusunun bölünmezliği için yemin ederek milletvekili olan" bazı Kürt asıllı ya da Kürdistanlı unsurlara "Kürt milletvekili" diyerek,şaibeli ve sosyal-demokrat hezeyanların isterikliğini sunanların da,Kürt Sorunu'na bir tek milim yardımları olmayacaktır. Alar,senelerden beri denenmiş,"yerlerini almışlardır."Karaoğlan"ve şimdi de "küçük İnönü" "efsaneleri"nin yaratıcıları,Kürdistan Sorunu'nun hiç bir yerine yerleştirilemezler.Ve Türk "Solu"da dahil,hiç bir boyutta bu sorunu kaldıramazlar.Sonunda da ortada bırakacaklardır.Bükelemon bir siyasetle pazarlanan ulusal kurtuluş,ne bağımsız olur,ne de ulusu ve ülkeyi tartışabilir.Türk devleti bihakkın siyasi manevrasında başarılı sayılmalıdır.Bu bağlamda Kürt Sorunu'nu istediği gibi sunarak,kitle desteğinden yoksun bir düzeyle özdeşleştirmektedir.İstenilen

programa "evet" denilmesi için artık herşey hazırdır..Ve Kürdistan talan edilmektedir.

Yani,bugün Kürt Sorunu'na sunulan "çözümde" Türk devletinin hesapları durmaktadır.Bunu söylemek,hiç bir zaman Kürt ulusu için Dil ve Kültür olanaklarının verilmesinin reddi anlamına gelmemelidir.Dil'in serbestçe kullanılmasına her zaman taraf olmalıyız.Ve bunun için mücadele verilmelidir.Bunun gibi,radyo ve televizyon yayını'nın Kürtçe olması da dışlanacak birşey değildir.Ancak,Türk devletinin "söylettiği" başka bir şeydir.Verilen mücadeleyi kabullenerek ve onunla masaya oturup,evet dediği bir program değil,engelleme siyasetidir."Vlcıdan borcunu"ödemektedir.Bir iki laf etmekle kan ve zulümle yoğrulmuş Kürt Sorunu'nu çözeceklerini sanıyorlar!...

60 yıldır Türk "devrimci" hareketinin üzerinde M.Kemal'in "aziz ruhu" bir kabus gibi dolaşıp durmaktadır.Her seferinde bu aziz ruha adaklar adanarak dualar yapılmaktadır.Kuvvayi Milliye neferlerinin kabaralı potinlerinin altında inim inim inletilerek katledilen binlerce Kürdistanlı,Ermeni ve Pontuslu'nun cesetlerine basa basa ayağa kalkmaya çalışanların girdikleri yeni yeni kılıklar, sadece birer burjuva taktikleridir.1960 Darbesi ile DP'nin dışlanması sürecinde "İlerici Anayasa"nın savunucuları kimler olduysa,71 müd halesi de bakanlıkları doldukmak için yarışa onlar çıktılar.Meydanların ve Üniversitelerin coşkulu sesleri darbecilerin izin ve icazeti altında tutsaklandı.Ne hesap soran oldu,ne de veren..1980 yılında binlerce

devrimci insan ahtapot gibi yere serildi.Ulusu ve devleti kollamak ve kurtarmak görevindeki Türk Ordusu kılıcını yine "salladı".Bunca zından,bunca zulüm tuz buz oldu..Yoldaşlarımızın çektikleri unutuldu, unutturuldu.Kürdistan talan edildi.Her şey burjuva rasyonellerine çekilerek biçimlendirildi,programlandı.Denetim altına alındı..Eğer,estirilen "demokrasi" ve "barış" rüzgarlarının seline kendini kaptıran," "nerde akşam,orda sabah" anlayışı ile yola çıkanlara bakılırsa,gidip hemen teslim olmak gerekiyor.Hoş teslim olmanın da bir "adabı muaşeretı" vardır...Velhasıl,her yanından burjuva kuşatmalar altına alınan hareket,demokrasi havarileri ve heyetleri ile uyulması zorunlu bir duruma sokuluyor.Tercih:"ya uyarsın ya teslim" olursun..

Bu canhıraş telaş,günübirlik çıkarların şahlandığı bir ortamda,ne yapıldığının "adının koyulması" ve yapılmak istenenlerin "kılıflandırılmasının" çok zor olduğunu gösteriyor.Bunun için oldukça "zorluk çekildiği"de açık..Buna bağlı olarak "Birlik" çağrıları da arşa çıktı. Ama,ne için ve kimin için BİRLİK,hiç tartışma konusu yapılmamaktadır..Bütün bu olup bitenler,metropol varoşlarında ne yapacaklarını şaşırmış "lider"lerin "tas ve tarak"larını toplama işlemlerini hızlandırmışa benziyor!.. Keyfi esen keyfi estiği gibi konuşmaya,hep bulunduğu koşulları tartışmaya ve tartıştırmaya,kendini programlamaya ve bunlara bağlı olarak keyfi estiği gibi "yapmaya" başladı..Ne "yanlış" bir siyasal tesbit ve ne de yapılmış bir "yanlış" yok..Ne proletaryanın "enternasyonalist dayanışması", ne "yoldaşça güven",ne

"teori" ve ne de çok "önceleri" yapılmış olan hatalar hatırdadır...Bunlar,"sosyalistlerin" ve "devrimcilerin",pratikte uygulanmış ya da denenmiş ve bu nedenlerle geriye "çark edilmiş" "suçlar" mı,yoksa,biryerlerden dayatılan programlar mı?Belli değil!..Yalan yaşamda ve siyasette sistemli bir araç haline getirilmiş,kişisellik ve çıkar had safhaya ulaşmış görünüyor.Neyi kotarırsak "kar"dır,"gemiyi yürüten kaptandır" anlayışı;yalnız bulunduğumuz aşamaya değil,geleceğimize de yerleştirilmeye çalışılıyor..Meydana gelen "terbiyesiz" davranışlara ise,bir suçlu bulmanın rahatlığı neredeyse alışılmış bir gelenek haline getirildi.B u yapı içinde,mücadele ve kurtuluş ışıkları karartılmaya,gizlenmeye,yeni yeni "teoriler" icad edilmeye başlandı.Ve elhak epeyce de "yol alındı"!..Birçok "teorisyen" türedi, "akıl babası ehlikeyfler" etrafımızı nasihatleri ile kapladılar...

(...)

Dünya'yı bir baştan bir başa tutan "detant" siyasetinin "sosyallizm'i geriletmediği açıktır.Emperyalistler daha da güçlenerek ve pusularında bu kez saldırılarının tümünü "meşru" hale getirmektedirler.Yapılan ise,yukarıdan dikte edileni savunmak ve onu kitleler gözünde "meşru"laştırmaktır.Bu,Türkiye'ye has siyasal değişme değil,burjuvazinin dünya düzlemindeki yöntem değişikliği,kısa vadeli taktikleridir.Kör ve nankör küçük-burjuva entellektüelleri ve bazı "her zamanın aydınları",eskiden olduğu gibi,bu kez de kolları sıvadı-

lar.Birer birer satın alındılar.Kendi dünyalarına "dokunulmasını" istemedikleri ve "hasret"lerini elde etmek için;polisin,devletin ve burjuvazi'nin dayattığı programları kabule mecbur kaldılar.Onun gönüllü "misyoner"liğini yapmaktadırlar.

Görünen o ki,artık emperyalistler değil- öyle deniliyordu-,"sosyalistler" canhıraş telaşa düşmüşlerdir.Biz de bunun "içinde","küçük,a-ma kararlı bir grup" olduğumuz için,sorun bizim açımızdan da önemlidir...

Sosyalizmi yeni bir hayat tarzı olarak yorumlayamayanlar,sosyalist mücadeleye ve insan ilişkilerine yabancı eğilimleri taşımaya devam edeceklerdir.Diğer bir biçim olarak da,kendi burjuvazilerinin "sosyalist" kalemşörleri aracılığı ile hem sosyalist harekete ve hem de Ulusal Kurtuluş Mücadelesine milliyetçi ve şoven ideolojiyi taşımaya devam edeceklerdir.İşte yıllardır,Türk "solu"nun içine sızmış olan Kadrocu hareketin nasıl milliyetçi duyguları egemen kıldığını ve geliştirdiğini görüyoruz..Bunu 12 Mart'ta da gördük,12 Eylül'de de..Kemalistlerin "sol" kanadı "sosyalistleri" öylesine şartlandırıyor ki,bu gün hala Kürt sorununa duyarsız,sekte ve aşırı derecede pragmatist anlayışla yaklaşmaktadırlar.FKÖ'-ye "enternasyonalist" dayanışmalarını bildirirken,Krütlerin Amerika vb..yerlerle ilişkilerine karşı ise "saldırgan" ve "yorumcu" olmaktan kaçınmıyorlar..Sanki FKÖ,burjuva bir düzeyde hareket

ettirilmiyor,sanki çözümlerinin tümü sağ değil ve emperyalistlerin "sosyalistlere" zorla dayatarak kabullendirdiği bir mücadele içinde değilmiş gibi.Filistin'deki yoksul halkın bağımsızlık,özgürlük ve hak mücadelesi ile FKÖ'nü aynı kaba koyamazsınız.Bunlar ayrı şeylerdir ama,bütünleştirilmişlerdir.FKÖ içindeki "sosyalistler" ise,neye karşı ve ne için mücadele ettiklerinin telaşını her halleri ile belli eden şaşkın ördekler gibidirler.Sömürgeci Irak ve Suriye devletlerinin emir ve KUMANDASINDA bir o yana bir bu yana gidip gelmektedirler.Artık onları sömürgeci devletlerdeki gelişmeler yönlendirmektedir ve kimse onlara Arap şeyhlerinden "maddi yardım" aldıkları için siz,"ULUSAL KURTULUŞÇU GÜÇ değilsiniz" dememektedir.Sığındıkları yerler ise "Arap Milliyetçiliğinin kaleleri"dir.

FKÖ'nün Ankara'da temsilciliği vardır,Türk "devlet erkanı" ile nasıl "kardeş" olduklarını ise "öpüşerek" göstermektedirler.Bu yapı,Türk polis ve istihbaratının ilişkilerini yansıtmıyor mu ? Diğer ülkelerle ilişkileri de bundan geri kalır değil.FKÖ'nün ilişkileri,Kürt hareketinden çok geridir.Kürt hareketi Güney Kürdistan'da daha bağımsız ve tarafsızdır.Peki neden FKÖ'nü değil de Kürt hareketini suçluyorlar ? Böyle bir mantık sosyalist ve devrimci mantık olamaz.Hatta demokrat mantık bile olamaz.Etki menin nereden kaynaklandığı ve Ulusal Kurtuluş Mücadelelerinde dış dinamiğin nasıl etken olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.Bu-

nun sosyalist ve ulusal kurtuluşçu mücadelede adının ne olduğunu koymak gerekir...Yine bunun gibi,şimdi saldırı hattına düşürülen İsrail ise,bütün dünyaya dağılmış vaziyetten İngilizlerin yardımı ile BM'lece bir toprak parçasına yerleştirilirken,o'nu ilk tanıyan SB oldu.Ve kimse "neden bunu tanıdın ? " demedi.Ama,aynı SB,Kürtlerden tek kelime söz etmiyor,neden ? Demekki,sosyalist dayanışma denilen miras ulusal sınırlara çekilmiş,çıkarlar için ve ekonomik nedenler için ayaklar altına alınmıştır.Bugün değil,sosyalist miras,çok önceleri ve sosyalizmin "şaha kalktığı" dönemlerde emperyalizme ve burjuvaziye peşkeş çekildi..Bu kötü gelenek o zamandan beri sürüyor..O zaman,Orta-doğu'da bir Kürt devleti yapılan hesaplara şimdilik uymuyor.İstediğiniz kadar enternasyonal olunuz ve slogan atınız,"komünistliğiniz" de dahil,hiç bir işe yaramayacaktır..Sosyalist dayanışma,enternasyonalist dayanışma maddi bir olgudur.Pratik olarak görünmek zorundadır.Pazarlıklara konu OLAMAZ.Böyle olursa biz,sosyalistlerle burjuvazi arasındaki "kalın hattı" da görürüz..

(...)

Ezilen ve sömürülen halkların mücadelelerine sahip çıkmak,destek vermek başlıbaşına bir anlayış sorunudur.Devrimci olmanın,sosyalist olmanın mantığı ile ilgilidir.Eğer,sosyalist bir örgüt kendi ülkesinde devrim yapmak için yola çıkmışsa,anlayışını ve enternasyonalist dayanışmasını kendi burjuvazisi'nden çok farklı biçimde sergilemeli-
14

dir.Yoksa,burjuvazisinin arkasında siyaset yapmak sosyalistlerin işi olmasa gerekir...

Dünya sosyalist hareketine ve dolayısıyla diğer ülkeler sosyalist hareketlerine bulaşan olumsuzluklar,öyle bir yere geldi ki,devrimci mirasın ve geleneklerin reddi düzeyine ulaştı.

Biz,sosyalist hareketin dayanışmasının bir bütünlük göstermesi gerektiğine inanıyoruz.Sosyalistler,geleneklerini ve dayanışma alışkanlıklarını nesilden nesile aktararak ve zenginleştirerek sürdürürler.bunlar deforme edilmiş ve burjuvazi ile uzlaşma düzeyine gelmişse,hele hele,sosyalizm ezilen ulusların bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm mücadelelerinin yanında değilse,bu artık,sosyalizmin deformasyonudur.Bugün yaşayan sosyalizm bu tür bir deformasyonun kurbanı olmuştur.neredeyse bir "mefta" ya döndürülmek istenmektedir.Uygulamadaki yanlışlar ve yapılamayanlar,sosyalizme mal edilmektedir.Bugün SSCB'de başlatılan "yeniden yapılanma"ve "açıklık" uygulamaları,sosyalizmi deformasyondan kurtarabilir mi?Biz,buna inanmıyoruz..Çünkü,yıllardır benimsenmiş bir dış siyasetin değiştirilmesi gerekiyor.Emperyalistler bu uygulamalara "gerçek" reformlar gözü ile bakıyorlar.Emperyalistlerin dayattıkları rasyonelleri kabullenerek ve onların dayatmaları dışında hiçbir şeyi kabul etmeyerek sosyalizmin yerli yerine oturtulması mümkün olmayacaktır..

Söz gelimi, istenildiği kadar "barış ve demokrasi" nutukları atılmış olsun, Orta-Doğu'da Kürt Sorunu çözülmeden barış ve demokrasi olamaz. Sömürgecilerin ortadan kaldırılması gerekir. Sömürgecileri destekleyerek bunları getiremezsiniz.. sömürgecilere ekonomik destek vererek, silah satarak "barış ve demokrasi" kurulamaz.. Bugün Kürdistan'da sivil barınma yerlerinde Kürtler Sovyet silahları ile katledilmektedir. Çocuklarımız bunları görerek büyümektedirler. Ve, bunun ne sosyalizm ve ne de barış olmadığını da biliyorlar..

Bugün Orta-doğu'da Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi boyutlanmıştır ve "denge"leri zorlamaktadır. Bu "denge"leri bozabilecek durumdadır. Bu nedenle biz, uluslararası "dayanışma'nın da Kürt hareketinin bağımsızlığı için olmadığını biliyoruz. Sadece "denge"ler ve bazı hesaplar için kullanılan bir oyun olduğuna inanıyoruz. Çünkü Orta-Doğu'da bağımsız bir Kürt devleti şimdilik "kimse"nin işine gelmemektedir.. Biz emperyalistlerden gelen "protesto" seslerinin Kürt ulusunun kurtuluşuna yarayacağına inanmıyoruz. Eğer buna "kamu oyu" deniliyorsa, bizim yanıtımız kesinlikle hayır olacaktır.. Çünkü emperyalistler bir oyun peşindedirler. Bunu görmemek için "kör" ve "sağır" olmak gerekir. Biz, emperyalist ve sömürgecilerin kimliklerini çok iyi bilmekteyiz. Tarimiz onlarla ilgili çok "anı" taşımaktadır. Dönek ve hayin pusuların içinde binlerce insanımızı kurban atmışız. Kalleşliklerin ve siyaset bezirganlarının her türlü oyunlarını biliyoruz ve bunlar karşısında "pişmiş"iz. Bizim, uluslararası

kamu oyu, dayanışma ve destek dediğimiz, herşeyden önce kendisini, sosyalist, ulusal kurtuluşçuların dostu, ittifakçısı olarak adlandıran güçlerdir. Ama, bunlardan hiç ses çıkmıyor. Elbette ki, Kürt ulusunun da bunlara karşı tepkisi günden güne çoğalmaktadır ve Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin iç konumunda sosyalistlerin dezavantajı oluşmaktadır. Uluslararasıda "barış" havarisi olan bugünün SSCB ve diğer "sosyalist" devletler, Orta-Doğu için seçtikleri "detant" siyaseti ve emperyalist rasyoneller dışında hiç bir uygulamayı kabullenmemektedirler. Ayrıca, bölgede sömürgecilerle birlikte görünerek, onlara destek sağlamaktadırlar. Ama, şunu iyice bilmeliyiz: ki, Orta-Doğu'da barış Kürt ulusunun özgürlüğü ve Kürdistan'ın bağımsızlığından geçmektedir. Bunu Sovyetler birliği 'de bilmek zorundadır. Bunun zamanı gelmiş ve geçmektedir.. Bu nedenle, bugün gündemde olan "barış" manevraları "ulusal siyaset" anlamına gelmektedir. Bunun başka da izahı yoktur. Sosyalizmi ulusal çıkarlar temelinde düşünenler ve uygulayanlar, Kürtlerin bağımsızlık ve özgürlük uğruna verdikleri mücadelede başka yöntemlere başvurmalarına da ses çıkarmamalıdır!.. Ancak durum tersinedir; bugün pro-sovyet gruplar Kürt hareketine "çamur atmak"tan geri durmuyorlar. Ayrıca, Kürt hareketi üzerinde "hak" da iddia ediyorlar. bunların Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve onun genel siyasi durumu üzerinde söz söylemeye hiç "hak"ları yoktur...

Bugün Türk Devleti de Orta-doğu siyasetine direkt girmiş du-

rumdadır ve Kürt Sorunu'na yaklaşımı bu siyasi manevranın içindedir. Bu anlamda Türk burjuvazisi kendisine göre akılcı bir siyaset sürdürmektedir ve Türk "proletarya hareketi" de köşeye sıkışmıştır. Ama "iyi niyet" gösterileridir ve boşunadır. Kısa vadeli ve gününbirlik kazanımlar elde etmek, burjuva siyasal partilerini tercihler karşısında bırakarak kendine güdümlü kılmak ve Türk ordusu'nu "bazı" şeyleri kabullenmeye zorlamaktır!.. Fakat, Kürdistan'da da gerçek sosyalist ve yurtsever güçler vardır ve sömürgeci pazarlıklara hayır diyebilme cesaretine sahiptirler. Ayrıca, bu nedenle burjuvazinin siyasi programına yatacak -bu bellidir- güçlerin oyunlarını bozacak kadar güçlü ve yeteneklidir. Türk devleti, köşeye sıkışan "sol"cular ve onların Kürdistan'daki yandaşlarının herşeyi kabullenme ve susma düzeylerini çok iyi kavramış ve onlara bu tür programları dayatmaktadır.

Türk devleti geçici başarılar elde edebilir, ama uzun vadede bunu götürmesi olanaksızdır. Kürtlerin içinde bulundukları koşullar nedeniyle ve duygularına hitap ederek ya da ettirerek onları kullanacaklarını ve "tehlike" olarak gösterdikleri bir hareket (!) ile Kuzey Kürdistan'daki siyasal mücadeleyi özdeşleştirmek içinde büyük çaba sarfetmektedir.. Bu siyaset anlayışlarının cılkı yakında çıkacaktır -çıkmaya başladı bile- ve tarih bir kez daha bizi haklı çıkaracaktır..

Türk devletinin böyle "serbest" hareket etmesinin bir nedeni

de,Kuzey Kürdistan'daki mücadeledenin gerek askeri ve gerekse kitlesel olarak Güney Kürdistan'daki mücadeleye yardım edecek boyutta olmamasındandır.Ama,Kuzey Kürdistan Hareketi boyutlanacaktır ve ulusal kurtuluşçu güçlere yardım "başkaları"ndan değil, bizzat ulusal kurtuluşçu güçlerden olacaktır.Güney Kürdistan'daki mücadeledenin çaresizliği burada yatmaktadır...Her zaman "iki ateş arasında" kalınmaktadır..Kuzey Kürdistan'daki mücadele örgütlü olsa ve gerçekten tehlike arzetsse,Türk devleti Kürtlere karşı "iyi niyet"gösterilerinde bulunmazdı.

(...)

Bugün mazlum bir ulusun yokedilmesine karşı ağızların neden böylesine bantlandığını rahatlıkla görüyoruz.Suskunlukları sadece Kürdistanla ilgilidir.Örneğin Filistin Sorunu'nda hep bir ağızdan İsrail'i kınamaktadırlar..Güney Afrika'da olanlara karşı Avrupa'da onbinlerce insan sokaklara dökülmektedir.Nikaragua için alabildiğine yardım kampanyaları yapıldı ve halen yapılmaktadır..Bunlar gibi birçok konuda kıyametler koparılmaktadır...Biz,elbette ki,bu çabaları içtenlikle karşılıyoruz.Fakat,gözleri önünde katledilen Kürt ulusu için sessiz kalmanın,yapılanlara ortak olma anlamına geldiği açık değil mi? Yoksa sözünü ettiğimiz kamuoyu kendi devletlerinin arkasına ve onun çıkarları için gizleniyor mu? Türkiye de bile Filistin için 30 bin insan protesto (!) mitingine katıldı..Neden,5.000 insanın gaz bombaları ile katledildiği HALEPÇE için birşey olmadı?

Olamaz,çünkü,Türk devleti göstermelik de olsa İsrail'i kınadı.Hani sosyalistlerin hedefi ile burjuvazinininki "kalın hatlar"la birbirinden ayrılıyordu?

Türk burjuvazisi "akıllıca" M.A.Birand ve benzerlerini ortaya çıkarıp,Kürt Sorunu'na bir çerçeve çiziyor ve siz de sosyalist" olarak bu "minderde" dövüşüyorsunuz!...Bunu yapabilirsiniz,ama,adı ne demokrasi ne de sosyalizm olamaz..Olsa olsa,"Birandçılık" olur.

Sosyalist olduklarını iddia eden ve İnsan Hakları'ndan bahsedenlerle kendi burjuvaları arasındaki sınırlar birbirine karışmıştır.. Bu,kendi burjuvalarının arkasına sığınarak siyaset yapmaktan kaynaklanmaktadır.

Diğer yandan,"sosyalist" ve "komünist" partiler kuracaksınız,ülkeniz de ise,Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayın Hakkı'nı bir yana bırakalım,azınlıklardan dahi söz etmeyeceksiniz! Genel Başkanlarınız, "iç sorun" olarak bunu ele alıp,"dillerini konuşsunlar,bunların bulunduğu yerlere yatırım götürülsün vb..." diyecekler..Sosyalizm'in genel durumu ve Ideolojik tezleri ile ilgili, senelerdir söylediğiniz ve bundan dolayı herkesi bombardıman altında tuttuğunuz "değişmeler" ise,"hemencecik uyacaksınız (!) Bunun adını koymak zor olacaktır.. Adı "sosyalist" olan dergiler, tümü ile kendi

örgüt faaliyetlerini ve anlayışlarını sergileyecek,Kürdistan Sorunu için "efendim şartlar elvermiyor","burjuvazi şimdi bu kadar istiyor,bakınız bizler de buraya kadar geldik" denilecek..Size sormazlar mı,peki ne zaman şartlarınız elverecek? Kürdistan meselesi ne zamana kadar sizin menfaatlarınız için kullanılacak. Bunuda mı Türk burjuvazisi bilir !...

(...)

Etrafımızda gelişen olaylar,egemen ulus devrimci-demokrat hareketleri,Avrupa kamuoyu,"sosyalist" devletlerin durumu ve mücadelemize yaklaşımları bilinmektedir..Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin içinde bulunduğu durum ve koşulları da bilinmektedir..Ülkemiz ve ulusumuz ağır bir baskı ve katliam ile karşı karşıyadır..Dünya'daki "detant" ve "emperyalist rasyoneller" için feryat edilen "barış","demokrasi" ve dayatılan "birlik" çağrıları,bizim payımıza birşey vermeyecektir... Dost olanları mücadelemize destek vermeye ve dayanışmaya çağıralım -ki,bunu yapıyoruz ve yapmalıyız-, ancak,bizim kurtuluşumuz kendimizle ilgilidir..Biz bunu bilince çıkarmalıyız.Bizim kurtuluşumuzu kimsenin planlamasına ve programlamasına bırakmamalıyız(!) Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin amaç ve çıkarları uğruna adımlarımızı atmalıyız.Böyle bir "kör doğuşunun" içinde yolumuzu bulmalıyız.Bunun için de,ulusal kurtuluş mücadelemiz tarihinde çok örnek var..Bu deneyler

bizim aklımızı başımıza getirecek kadar çoktur..En yakın olanı HALEPÇE KATLİAMI'dır.Yalnız başımıza kaldığımızı hep birlikte gördük.Sömürgeciler yine istedikleri gibi davranmaktadırlar..HALEPÇE'nin hemen ardından Irak yine gaz bombaları ile Kürdistan'a saldırdı. Türk devleti de bunu ört bas etmek için herşeyi yaptı. Yeniden yalnız kaldık.Daha birçok kere yalnız kalacağımız açık.Herşey gözlerimizin önünde cereyan ediyor.Bunun gizlisi saklısı kalmadı.

Kürt Hareketi tarih boyunca hep SAF siyaset üretti ve sömürgeciler bundan çok yararlandılar.Ama, bu, her zaman böyle devam etmez ve etmeyecektir.Bugün Güney Kürdistan'da her şeye rağmen direniş devam etmektedir.Ve Irak direnişe karşı koya-mamaktadır.Bunun için de hep sivil mevzilere saldırmaktadır.Orada verilen mücadele yalnız başınadır. Dünyanın sesi çıkmamaktadır.Kısık birkaç ses bizi yanıltmamalıdır. Irak sömürgeci devleti sivil halkı peşmergeden soyutlamaya çabalarken, Türk devleti de,buna yardım için elinden geleni fazlasıyla yapmaktadır.Çünkü,Türk devleti ve diğer sömürgeciler,peşmerge'nin gücünü Kürt halkından aldığını çok iyi bilmektedirler..Peşmerge dayanaksız kalınca,uzun vadede ayakta duramaz.Bu anlamı ile Türk devleti Saddam'ın kurduğu senaryo'ya ortaktır.

Neden Güney Kürdistan'daki hareket bu durumlar karşısında caydırıcı olamıyor.Yalnız uluslararası ilişkileri kullanamadığı için

mi? Diplomasıyı çalıştıramadığı için mi? HAYIR. Artık, Kürt hareketi kırsal kesimden çıkarak, sömürgecilerin ana kaynaklarına yönelen eylemleri de birlikte örgütlendirmelidir. Bu strateji O'nun tehdit unsuru haline getirecek, kırsal kesimdeki hareket için de güvence olacaktır... İstedikleri zaman bir ulusu yerinden söküp sağa-sola dağıtamıyacaklardır.. Hem 75 yenilgisi, hem de son gelişmeler, Kuzey Kürdistan'ın da uzun vade de, ciddi ve güçlü olarak örgütlendirilmesini ve bununla birlikte Kürt hareketinin merkezi bir otoriteye kavuşturulması zorunluluğunu gün gibi dayatmıştır.. Güney Kürdistan'a nefes aldırmak da bu yoldan geçiyor. Bunun dışındaki yaklaşım ve öneriler gerçek dışıdır.. Bizim açımızdan, barış, demokrasi, birlik, dayanışma, bunların hepsi gerekli ve önemlidir. Ama, Ulusumuzun özgürlüğü ve ülkemizin bağımsızlığı daha da önemlidir..

*

★ ÇAĞRI ★

Cezaevlerindeki insanların sağlıkları ile ilgili çok ciddi sorunlar olduğu, bunların zamanında tedavi edilmiyerek, teşhisten kaçınılarak, koşullar ağırlaştırılarak derinleştirildiği bilinmektedir. Tutuklu devrimcilerin sağlıklarıyla oynamak temel bir cezaevi politikası olarak halen g¼ncellięini korumaktadır.

Bunların kamu-oyuna yansıyanları, iş artık ¼l¼m noktasına, sakatlık aşamasına geldikten sonra olanlarıdır.

S¼z konusu ettiğimiz politikayı ř¼yle ¼zetliyebiliriz :

- 1-Tutukluların sağlık muayeneleri geçiştirilmektedir.
- 2-Yanlış tedavi uygulanmakta ve hastalığın gelişmesine yol ağılmaktadır.
- 3-Tedavi olması engellenmekte, geciktirilmektedir.

¼rneęin, Diyarbakır Cezaevinde 88 yılı kişında ¼len Eşref Tursun s¼rekli revire ve hastahaneye ¼ıkmasına ve muayene olmasına rağmen hastalığı teşhis edilmedi ve yanlış tedavi uygulandı. Eşref 6 ay "r o m a t i z m a v e s o - ğ u k a l g ı n l ı ğ ı" teşhisleriyle oyalandı. (Hastahane ve revir kayıtlarına bakılmalıdır) Son iki ay ¼ncesinde ise Eşref'in Kan Kanseri olduğu ve Ankara'ya nakledilmesi gerektiği tesbit edildi. Eşref hastahaneye kaldırıldığının ikinci ayında ¼ld¼..

Şimdi vereceğimiz örnek ise,benzer yanları olan bir olaydır.Celalettin Delibaş Diyarbakır Cezaevinde mide ve bağırsaklarından sürekli şikayetçi olarak revir ve As.Hastahaneye çıkmıştır.Burada yapılan muayene,film ve tahliller sonucunda Celalettin'e,"turp gibi olduğu,bir şeyi olmadığı" söylenmiştir.Delibaş'ın bu arada tüberküloz tedavisi geçirdiği ve şikayetlerinin bununla ilgili olabileceği söylenmiştir.Delibaş'a konan teşhis ve yapılan tedavi ile ilgili olarak revir ve hastahane dosyaları incelenmelidir.Delibaş,Eskişehir Cezaevine nakledildikten sonra ise şikayetleri artmış ve burada da revir ve hastahane kontrollerine çıkmıştır.Eskişehir Devlet Hastahanesi'nde uzun gel-git ve sürüncemeden sonra varılan teşhis,Delibaş'ın bağırsaklarının ileri derecede çürümüş olduğudur.Tedavisinin Eskişehir'de mümkün olmadığı ve Ankara'ya sevki gerektiği belirlenmiştir.İşin ilginç yanı,doktorların,"teşhisin çok geç yapılmış olduğunu,hastalığın çok uzun zamandan beri varolup epeyce ilerlediğini" belirlemeleridir.Yani Diyarbakır Cezaevinde,As.Hastahane tabipleri tutukluya "turp gibisin,bir şeyin yok" dedikleri anda o,aslında ileri derecede hastalıklıdır.Delibaş'a yapılan bu teşhisten sonra nakil işlemleri tam iki ay gecikmiştir.Şu anda Ankara MerkezKapalı Cezaevindedir.Oysa,hastahanede sürekli doktor gözetimi altında bulunması gerekmektedir.Ankara'ya acil sevk edilen Celalettin orada cezaevi koşullarında bekletilmektedir.Üstelik gerekçesi,Eskişehir'de konan teşhisin doğru olup olmadığını anlamak için,haziran ayında film çekilmesi için gün verilmesidir."Gerekli tahliller yapıldıktan sonra,yani aradan aylar geçtikten sonra ancak tedaviye başlanacaktır." Bu arada Celalettin'in

hastalığı tedavi edilemez hale gelebilir.

Bütün bu yapılanların anlamı,insanları,hastalıklarını tedavi etmeyecek,azdırarak,yavaş yavaş ölüme göndermek,sakat bırakmak olduğu açık değil midir.Türkiye'de zaten önemli bir problem olan sağlık politikasının cezaevlerine yansması ise daha katı ve acımasızdır.

Durumu bilgilerinize sunuyor,ilgili kurum ve kuruluşları harekete geçmeye çağırıyoruz... 20.4.1989

Eskişehir cezaevinden bir grup devrimci tutuklu.

*

Parti Bildirisi/9

24 NİSAN ,BÜYÜK ERMENİ KATLIAMI'NIN YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA

Tarih,hiçbir zaman,zalimlerden yana ve tek yanlı gelişmez; Ezenlerle ezilenlerin,mazlumlarla zalimlerin ,birbirine karşı vermiş oldukları mücadeleleri anlatır.

Bundandır ki, her işgal ve imha ,baskı ve zulüm yeniden doğuş süreci'nin ebesidir...

Neresinden bakılırsa bakılsın, varlık

nedeni işgal ve imha olan Osmanlı İmparatorluğu ve onun uzantısı olan TC; tarihe, insanlığa ve dünya'ya karşı önemli suçlar işlemişlerdir..Hiç kuşku yok ki, işledikleri en önemli suçların başında **ERMENİ KATLİAMI** gelmektedir..Bu katliamın kuşaktan kuşağa aktarılması ve anılması, tarihe ve insanlığa karşı bir **VEFA BORCU**'dur.

19.yüzyılın sonlarına doğru, İttihat ve Terakki adlı partide ifadesini bulan, Osmanlı siyasal örgütlenmesinde olgunlaşan katliamcı niteliklidir. Ki, daha sonra bu yapıyı TC devralarak sürdürmüştür.

Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde çeşitli ulusal nitelikli başkaldırı'lar meydana gelmiş, baskı, zulüm ve katliamlara karşı birçok ulus bağımsızlığına kavuşmuştur. Bağımsızlığına kavuşan uluslar imparatorluk bünyesinden ayrılmışlardır. TC, devraldığı Osmanlı'nın tümüne sahip olma hayaline kavuşamamıştır.

Ermeniler de, Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde, ekonomik, siyasal ve kültürel olarak gelişkin bir ulus konumunda bulunuyorlar ve Alman Emperyalistleri'nin Doğu'ya açılma planları'nın önünde ciddi bir tehdit olarak duruyorlardı. Hem İttihat ve Terakki'nin "Büyük Türkiye" hayalleri, hem de "Doğu'ya açılma karşısında ciddi bir tehdit'in" ortadan kaldırılması istekleri birleşti.. Emperyalistlerin tahrikleri ile devlet ajanları, fanatik din adamlarının provakasyonları sonucu, ordu birlikleri, jandarma ve Hamidiye Alayları'nın da katılımıyla, 1890'dan 1909'a kadar süren **I.ERMENİ KATLİAMI**'nı tamamladılar..

ERMENİ KATLİAMI, yeni TC'nin (1923) kurulmasına kadar devam etmiş, 1937 **DERSİM KÜRT DİRENMESİ**'ne kadar sürdürülmüştür. 5 **EVRE**'de tamamlanan **ERMENİ KATLİAMI**'nda asla unutulmayacak kesit, 1915-1917 yıllarında yapılan **II.BÜYÜK ERMENİ KATLİAMI**'dır. 1,5 milyon Ermeni katledilmiştir, yüzbinlerce Ermeni, emperyalist

amaçlar uğruna İttihat ve Terakki tarafından yakılmış...katliam'dan kaçabilen binlerce Ermeni ise, vatansızlığa mahkûm edilmiş; canlarını kurtarmak için, dilini ve töresini bilmedikleri ülkelerde mülteci olarak yaşama zorunda bırakılmışlardır..

Bugün Ermeni katliamı TC. tarafından red ve inkar edilmektedir.Bu red ve inkar siyaseti, Üniversite ve basın tarafından da desteklenmektedir..

Halklar arasında enternasyonalist dayanışmanın gerçekleştirilmesi yolunda önemli biryer teşkil eden Ermeni Sorunu'na karşı Egemen ulus sol u ise, suskundur, dönektir.

Kürdistan'da gelişen Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin önünde ,seksiyonlar üreterek duran ve öznel niyetleri ne olursa olsun, nesnel olarak bö l ü c ü konumuna düşen Türk "sol"unu pratik defalarca tekzip etmiştir.Kürdistan halkı, bağımsız ve özgür yaşama istek ve iradesini her koşul altında belirtmiş ve bunu eyleme

dönüştürmekten yana tereddüt etmemiş, sayısız direnme ile de bunu dünya'ya anlatmıştır..Kemalizm'den aldıkları hız ve ilhamla kirletilen mazlum Ermeni ulusunun özgürlük mücadelesini, biz Kürdistanlı sosyalistler ve yurtseverler olarak ortak bir acı kabul ediyoruz. Ve sömürgeci TC

ve işbirlikçilerinden bu katliamın hesabını soruyoruz.

Görev, ülkesinden zorla koparılıp atılmış ve dağınık yaşayan Ermeni kardeşlerimizin aynı düşmana karşı daha güçlü olmak için,Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi'n-de' yerlerini almalarıdır.

Kürdistan'ın parçalanmışlığı devam etmektedir. Kürdistan, topyekûn bir imha ile karşı karşıyadır. Bağımsız.birleşik, demokratik ve sosyalist bir Kürdistan'ın kurulması mücadelesinde, tüm ulusal ve sosyalist siyasal güçlerin TEK BİR TAAR- RUZ CEPHESİ'nde birleşmeleri gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki, düşmana vurulacak

en önemli darbe, mücadele alanında ve orada savaşanlarla birlikten geçer. Bu mücadelede karamsarlığın ve tereddüt'ün yeri yoktur. Saflarımızı birleştirelim..

24 NİSAN, BÜYÜK ERMENİ KATLIAMI'-
NIN YILDÖNÜMÜDÜR, ERMENİ HALKI'

NİN KATLIAM GÜNÜDÜR..

24 NİSAN BÜYÜK ERMENİ KATLIAMINI
UNUTMA !

KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİ TC.DEVLETİ..

YAŞASIN, ERMENİ VE KÜRT HALKLA-
RININ BİRLİK VE DAYANIŞMASI.

27 Nisan 1989

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ (rızgari) POLİT BÜROSU

ULUSAL ve ENTERNASYONAL (*)

Büyük sömürge tekeli *Doğu Hint Şirketi* 1806 yılında Bağdat'ta bir şube açtığı zaman, Kürdistan kavramı, uluslararası politika'da hemen hemen geçmiyordu denebilir.

İngiliz sömürgecilığının Bağdat'a girişini, Çarlık Rusyası'nın Ermenistan ve Kürdistan üzerin-

den *sıcak denizler'e* inme girişimleri izledi.

Esasen, 19. yüzyılda, Osmanlı toprakları üzerinde sürdürülen kavganın başlıca tarafları Çarlık Rusyası ile İngiliz sömürgecilği idi. Buna yüzyılın sonlarında sömürgelerden pay alma savaşına giren Alman emperyalizmi de

eklendi.

Çağdaş Kürdistan tarihi, Çarlık Rusyası ile İngiliz sömürgecilığının paylaşım mücadelesi içinde şekillendi. Sonuçta, İngiliz sömürgecilığının askıda kalan sorunlarının çözümü için sürdürülen Türk - Yunan Savaşı'ndan sonra, Kürdistan, İngiliz sömür-

geçtiğinin çıkarlarına uyarlı olarak bölünüp parçalandı.

İngiliz sömürgeciliği, 1806 yılında, bir sömürge tekeli ile girdiği Bağdat'a, Türk - Yunan Savaşından sonra *Mandater* devlet olarak yerleşti. Mahmud Berzençinin önderliğinde sürdürülen ulusal direnişler, İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin uçakları ile kırıldıktan sonra, majestelerinin yüce koruyuculuğu altında *Haşimi Monarşisi* tahta oturtuldu.

19. Yüzyılın sonlarında kıtasına sığınmaya başlayan Alman emperyalizmi, İngiliz sömürgeciliği ve Çarlık Rusyası'nın paylaştığı Asya topraklarına açılma politikasını uygulamaya başladı. İstanbul'u Ermenistan ve Kürdistan'a bağlayacak olan tren yolu projesi, Çarlık Rusyası'nın sert protestosuna çarpıp, geri düşerken, Berlin'i Bağdat'a bağlayan proje Alman tekelleri tarafından yürürlüğe konuldu.

Alman emperyalizminin Osmanlı topraklarına girişinin kanlı

tuturasını ise, Ermeni halkı ödedi. Doğrudan doğruya Alman emperyalizminin yayılma politikasının bir ürünü olan *Türün* ideolojisinin militan gücü İttihat ve Terakki hükümetinin paşaları, Alman emperyalizmine Asya'nın yolunu açmak için Ermenistan'ı ezip geçtiler.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı, böylece, Ermenistan sorununu kan içinde çözümlen, günümüze kadar süregelen Kürdistan sorununu da kilitleyip, tarihin gündemine soktu!

Taripin gündemine giren Kürt halkının mücadelesi, bütün bir tarihsel süreç boyunca emperyalizmin çıkarları ile çatıştı. Ve Kürt halkının mücadelesi bütün bir tarihsel süreç boyunca emperyalizmin çıkarları için en kanlı, en vahşi yöntemlerle boğuldu. Lozan'da uluslararası diplomasi-nin pazarlık malzemesi olarak

masa başında boğazlanan Kürt halkının mücadelesi, Mehabat'ta, ABD ve İngiltere'nin İran politikası için darağacına çekildi.

İran - Irak savaşı nedeni ile Kürtler her zaman tartışmaların merkezinde durdular. Ve her zaman, bir pazarlık malzemesi olarak kullanıldılar. Bu pazarlıkların kahrını yoksul Kürt halkı sınırlarda öterek, kamplarda sürünerek, kimyevi silahlarla topyekün imha edilerek çekti. Halen bu kahrını çekiyor!

Bu gün, gene, bütün boyutları ile Kürtler pazarlık masalarında dırlar. Burjuvazi için bölgede yatırımın garantisi siyasi istikrardır. Bunu açıkça beyan ediyor. Hemen ardından AET ülkelerinin talepleri geliyor. Esasen TC Cumhurbaşkanı düzeyinde komünist partisinin legalleşmesi için Batı'ya teminat vermişü. Şimdi aynı teminat, değişik boyutlarıyla Kürtler için isteniyor.

Kürt sorunu, emperyalizmin

Türkiye politikasının uygulanmasında bir tehdit ögesi olarak ortaya çıkıyor. Dün bu tehdit, Kürt hareketinin imhası üzerinde dururken, bu gün Kürt halkının ulusal varlığının kabul edilmesi ve en azından TC sınırları içinde Kürt dili ile ilgili yasakların kalkmasını gerektiriyor.

Kürt ulusal varlığının TC için resmen kabulü ve Türkiye'de Kürt dili üzerindeki yasağın kalkması için verilen ve verilecek olan mücadele hiç kuşku yok ki demokratik bir mücadeledir. Ve bu demokratik mücadele desteklenmelidir.

Ne var ki, Kürt halkının bir de asıl, bağımsız bir ülkede, özgür bir halk olarak yaşama gibi temel ve haklı bir mücadelesi de vardır. Bu mücadele, tek başına, soyut bir ulusal olgu değil, emekçi Kürt halkının toplumsal kurtuluşuna bağlı ve bağımlı enternasyonal bir olgudur. Bu noktada, Kürt halkının klasik ifadesi ile *ulusal kurtuluş hareketlerinin ve ulusla-*

rarası proletarya hareketinin enternasyonal destek ve dayanışmasına ihtiyacı vardır. Emperyalizmin politik ve diplomatik manevralarının alternatifi, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve uluslararası proletarya hareketinin politika ve diplomasisidir.

Sürecin eğer nesnel bir değerlendirmesi yapılırsa, bu bağlantıların kopuşu ve desantralizasyona uğradığı görülür. Ulusal kurtuluş hareketleri, proleter bir merkezin tutarlı politikaları ile desteklenme durumunda değil. Geriye, emperyalist metropollerde hala ve herşeye rağmen ayakta durabilen marksist sol'un çeşitli varyasyonları kalıyor. Bunlara bir de Batılı demokratları eklemek mümkün.

Batıda marksist solun bir Kürdistan politikası var mı? Batılı demokratlar, Kürdistan sorununu nerede ve nasıl ele almaktadırlar? Kürt hareketi bu siyasal ve ideolojik gruplarla ne tür bağlantı içindedir ve neyin hesabı yapıl-

maktadır? Emperyalizmin kilitleyip pazarlık masalarının bir yanında her zaman hazır ve nazır olarak elde tuttuğu Kürdistan sorununu, emperyalist metropollerdeki devrimci güçler tarafından nerede, nasıl tutulmaktadır?

★

Emperyalist metropollerde ekonomik - demokratik örgütlerin olduğu kadar, politik örgütlerin de, düzene isyan eden potansiyelleri örgütleme gibi bir sorunları yok! Proletarya, emperyalist metropollerde hem daralmış ve hem de küçülmüştür. Proletaryanın sınıf mücadelesi, anti-rasizm gibi, çevre sorunları gibi yaygın ve etkin kitle hareketliliğinin kuşatıldığı bir alanda, sönük ve cansız kırıntılar halinde duruyor. Marksist sol, bu kuşatma içinde ideolojik bir çizgi olarak varlığını sürdürmektedir. Bu ideolojik çizginin kitle temelini ise, küçük-burjuva kökenli marksist aydınlar oluşturmaktadır. Bu da son tahlil-

de, dar ve elit gruplaşmalarda ifadesini bulmaktadır. Bu dar ve elit gruplaşmalar, ne kendi ülkeleri içinde ve ne de uluslararası düzeyde proletarya hareketine ideoloji ve politika üretme durumunda değiller. Fakat, kendi ülkelerindeki polisiye yasalara karşı, burjuva devlet aygıtının baskısına karşı mücadelede zaman zaman da anti-emperyalist konularda hareketlenmektedirler. Kürt sorunu da bunlardan biri durumundadır. Özellikle Almanya'da ve İsveç'te Kürt sorunu ile ilgili geniş, yaygın ve etkin çalışmalar birbirer ikiyeş ortaya çıkmaktadır.

Bu arada, Almanya'da ve İsveç'te marksistler ve demokratlar Kürt sorunu ile kaçınılmaz biçimde yüzyüze gelmiş durumdadırlar. Ve şimdiye kadar izlendiği kadarıyla, enternasyonal görevlerini, ulusal görevler içinde eritme eğilimi taşımaktadırlar. Enternasyonal görevlerini yerine

getirmemeleri konusunda ise, Kürt solu tarafından herhangi bir biçimde eleştirilmemektedirler. Bu da onları, üzerinde oldukları yanlışları derinleştirmeye götürmektedir.

Örneğin, İsveç'te bir cinayet nedeni ile pasaportlarına "terörist" damgası vurulan 9 Kürt ile ilgili çalışmalar bunlardan biridir. İsveçli demokratlar ve sosyalistler, sorunu Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi temelinde ele alıp değerlendirme yapmak yerine, İsveç devletinin bir polis yasasına karşı verdikleri mücadelede bir malzeme olarak değerlendirmektedirler. Aynı şekilde, Almanya'da radikal sol, Ceza Yasası'ndaki 129/A maddesine karşı verdikleri mücadelede, yargılanan PKK sempatizanlarını malzeme olarak ele almaktadırlar. Bunun en doğal sonucu, haklarında "terörist" hükmü verilenlerin sorunu bittiği zaman, so-

lun ilgi alanı da başka sorunlara kayacaktır. Ya da, Almanya'da yargılamalar şu ya da bu biçimde sonuçlandığı zaman, radikal sol da kendine başka malzemeler arama durumunda kalacaktır.

Oysa, ortada imhâ tehdidi altında olan bir halkın var olma mücadelesi durmaktadır. Bu mücadele, yukarıda vurgulandığı gibi, neredeyse iki yüzyıllık bir sürecin içinde durmaktadır ve bu gün bütün boyutları ile gündeme dayatmış durumdadır. Burjuvazinin ve sosyaldemokrasinin konu ile ilgili programı şu ya da bu biçimde olgunlaşmış, açılmış ve uygulamaya sokulmuştur. Onlar, Kürt sorununda, kendi çıkarlarının gereğine uygun olarak dün imhâ politikalarını onaylarken, bu gün, ulusal-kültürel bir azınlık olarak Kürtlerin tanınması politikasını benimseme durumundadırlar. Radikal sol ise, Kürdistan'daki ulusal ve toplumsal kurtuluş mü-

[
cadelesinin ideojik ve politik perspektifini gözardı ederek, kendi ülkesindeki polisiye yasaklara kaşı ver-
rilen mücadelede bir malzeme olarak ele alıp değerdindirme gibi bir çarpıklığın sahibi durumdadır. Bu-
na karşı, Kürt solunun etkileyici ve caydırıcı bir çalışması ise yoktur. Tersine, küçük, güncel ve basit çık-
karlar çok daha ağır basmaktadır. Almanya'da radikal sol, örneğin,

Kürt hareketinin bir kısmı temsilci-
lerini Alman polisinin işbirlikçisi ilan ederken, bir başka bölümü Alman devletinin polis baskısına karşı korumayı görev saymakta, fakat 20 milyonluk bir halkın anti-emperyalist mücadelesine devrimci bir destek sunamamaktadır.

Tersine, Kürt grupları arasındaki çelişmeleri son derece soyut ve dar çerçeveler içinde günlük tartışmaların

konusu haline getirmektedirler.

Eğer sorun, devrimin, genel, temel ve vazgeçilmez ilkeleri düzeyinde ele alınıp değerdindirilecek ise, emperyalist metropollerdeki mark-sistler ve demokralara, Kürt sorununa bir göçmen azınlığın sorunu değil, ulusal ve toplumsal kurtuluş sorunu olarak bakmaları anlatılmalıdır!

N.BORA

(*) KÜRDİSTAN PRESS, Nr:63(9), 2 Mart 1989, sayfa:3'ten alınmıştır.

BİRLİK-DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ (I)

1 MAYIS (LAR) ÜZERİNE...

1 MAYIS(LAR), Amerikan Burjuvazisi'nin boğazladığı, Devrimci Proletarya'nın anısına, II. Enternasyonal tarafından BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE GÜNÜ olarak kabul edilmiştir..

1 MAYIS(LAR)'ın muhtevasında olgunlaşan nitelik, bütün biçimleriyle EMEĞİN KÖLELİĞİ'nin ortadan kaldırılmasıdır. Bu mücadele, küçük-burjuva heyacanlar ve burjuva ideolojisi'nin kötürüm rasyonalitesiyle anlaşılıp, kavranması mümkün değildir..

1 MAYIS(LAR)'da, emperyalist ve sömürgeciler sonlarının ne olacağını daha bir derinden anladılar..En baskıcı, en barbar yöntemleriyle, BİRLİK-DAYANIŞMA ve MÜCADELE anlayışını boğazlamayı amaçladılar.Bu amaçları Büyük Ekim

Devrimi ile yerle bir oldu."Enternasyonalist dayanışma" maddi bir güç olarak, Proleter Devrim Cephesi'nin en etkin silahı haline geldi. Bu devrimci dalga, ulusal kurtuluş hareketlerini de yedeğine aldı..

Ama,Dünya'da sosyalizm'in sürekliliği sağlanamadı ve bu nedenle sosyalizm ulusal sınırlara hapsedildi..Emeğin sermayeye karşı yürüttüğü savaş, siyasal ve ahlaki olarak geriledi. Bu gerilemeden dolayı yeni bir statüko oluştu ve ikili ilişkilerle, aşırı pragmatizm anlayışı egemenliğini kurdu.Bu kez, Birlik ve Dayanışma tuzla-buz oldu.Zedelendi..Bundan en çok etkilenen de Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi oldu.

bilindiği gibi Kürdistan, Lozan Emperyalist

paylaşımı ile dört parçaya bölünmüş ve her parçası ayrı ayrı sömürgeleştirilmiştir. Zorla sökülüp çıkartılan yer-altı ve yer-üst zenginliklerinden elde edilen gelirler, silaha yatırılarak, Kürt Ulusu üzerine ölüm yağdırılıyor..Bir ulus sömürgeci işgale karşı, "Enternasyonalist" birlik ve Dayanışmadan yoksun, dişiyle-tırnağıyla yapıştığı ülkesinde direniyor...

YİĞİT KÜRDİSTANLILAR,

biz, KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ olarak, bölgemizde ve ülkemizde özgür ve bağımsız yaşamak isteyen ulusumuzu, umudunun pususunda kötürüm ve cansız bırakmak istediklerini biliyoruz.. Emperyalist is ve sömürgeci pusuları kandan ve ateşten geçerek, çetin bir mücadele ile, bağımsızlık bayrağını özgür uluslar safına mutlaka ulaştıracağız.. Bundandır ki, Birlik ve Dayanışmaya her zamankinden daha çok ihtiyacımız var..Bunun bilincinde olan sömürgeciler, güçlerimizi bölmek için ne gerekirse yapmaktadırlar. İzin ve icazetleri

ile legalleştirerek ehlileştirdikleri bir "SOL"la , bizi bağımsızlık talebimizden koparmak istemektedirler..Böylece, içine düştükleri ekonomik ve siyasal kaosu da örtbileceklerdir..

Bu kuşatma altında her yanından saldırıya uğrayan Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi imha edilme ile karşı karşıyadır. Ülkemiz kan içindedir, talan edilmektedir.

YOLDAŞLAR,

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, en etkin silahımız, ülkemizdeki tüm Ulusal ve toplumsal siyasal güçlerin ORTAK BİR TAARRUZ CEPHESİ'nde örgütlenmesidir. Bu militan görev, sömürgeci ilişki ve bağımlılıkların tümünden ortadan kaldırılması ve işgal ordularının ülkemizden kovulmasını, dişe diş, kıran kırana bir mücadeleyi gerektirmektedir.

Siyaset ve silahın bu mücadelede etkin

bir rol oynayabilmesi, ancak kitlelerin ayaklandırılması ve yönlendirilmesiyle mümkün olacaktır. Böylesine zor ve aynı zamanda büyük fedakarlık isteyen bu mücadelede, reformist önermelerin, korkunun ve kaypaklığın yeri yoktur..Aynı zamanda, döneçliklerin, hayınlıkların ve safları bırakıp kaçmaların da olacağını bilmeliyiz..

Üzerinde durulması gereken bir olgu da şu: Düne kadar varlığı red ve inkar edilen Kürdistan gerçeğinin, egemen ulus SOL larınca yeniden birşey keşfetmişlercesine piyasaya sunulmasıdır. Bu ,kendi burjuvalarının program hedefleri içinde bir sunuştur. Egemen ulus SOLu ,Kürt Sorunu'nda, hiçbir düzeyde kendisini sorgulayıp yargılamadan, Kürdistan gerçekleriyle de çakışmayan, seksiyon örgüt anlayışları ile mücadelemizi bölmektedir..Bu sakat anlayış

en çok da, sömürgecilerin işine yaramaktadır. "Enternasyonalizm" adına mücadelemizi bölmek isteyen ,ülke ve ulus gerçeğini, bağımsızlık mücadelesini aşağı taleplere mahkûm etmek isteyen anlayışa karşı sorumlu ve duyarlı davranılmalıdır..

Emperyalist ve sömürgeci imha planlarına karşı, Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelemizi sonuna kadar götürmeye kararlıyız.Bu yolda, fedakar kadro ve militanlarımıza ve ulusumuza inancımız tamdır.

Yaşasın, KÜRDİSTAN'ın BAĞIMSIZLIĞI
ve KÜRT ULUSUNUN ÖZGÜRLÜĞÜ.

Yaşasın, ULUSAL ve TOPLUMSAL
KURTULUŞ MÜCADELEMİZ.

Yaşasın, GERÇEK BİRLİK ve DAYANIŞ-
MA..

1 MAYIS 1989

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ (rızgari) POLİT BÜROSU

1 MAYIS 1989'DAN GÖRÜNTÜLER!

“Yek Gulan” + İstanbul Polisi = İşte sonuç

Yukarıdaki "görüntü ve manşetler", 2 Mayıs 1989
tarihli "HÜRRİYET" Gazetesi'nden...

1 Mayıs günü Kürt
tahriki: 1 ölü,
35 yaralı var

KÜRT BAYRAĞI İLE YÜRÜDÜLER

Yukarıdaki "görüntü ve manşetler"

2 Mayıs 1989 tarihli

"TERCÜMAN" Gazetesi'nden...

1 MAYIS 1989 ÜZERİNE

Dokuz yıl önce Selimiye Kışlası önünde Kuyruğa girip, gönüllü tutuklanma sıralarını bekleyen Sendika"liderleri"nin taşıyamadıkları ve altında ezildikleri O "kudretli" sloganlar ,12 Eylül gök gürlemesiyle yerle bir olmuş, Grevde olan 600,000 işçi, 13 Eylül sabahı iş başı yapmıştı...

1974'de Sömürgeci TC Orduları'nın Kıbrıs'ı İşgal Hareketi'ne yardım amacıyla kampanyalar başlatan anlayış, 1977 1 Mayıs provakasyonu'nda ,kitleyi kamplara bölerek kaynaklık etmişti 1 Mayıs 1978'de ise,katılan bazı gruplara ;"Kürtçe pankart açmayın vetaşmayın, Kürtçe slogan atmayın, gelecek yıl pankartlarınızı açar, sloganlarınızı da atarsınız" gericiliğine uygun düşen tavırlarını; 12 Eylül Askeri Mahkemelerinde "Vatanın bölünmezliği ve milletin bütünlüğünü koruma" yeminlerini ,İŞÇİ SINIFININ OMUZLARINA BASARAK yükseldikleri parlamento'dan yenilediler..

Denilebilir ki, Türk "sol" Hareketi içinde, ürettiği kötürüm değerler ve

mücadele anlayışı ile hesaplaşıp, radikal bir çıkış yolu arayan hemen hemen yok..Bundan dolayıdır ki, gelişmeye yüz tutan ve yüzlerce insanın ölümüne oranla gelişen SOSYALİST SİYASAL MÜCADELE'nin alanları, Sosyal-Demokrat'ların sıçrama noktaları olmaktadır.. 1925 Şeyh Said Ulusal Direnişi'nin kanla bastırılmasının hemen ardından, BİRLİK ,MÜCADELE ,DAYANIŞMA GÜNÜ 1 MAYIS'lar da yasaklandı..Bu yasağın kaldırılması yolunda yapılan onca çalışma, mücadeleyi Sosyal-Demokrası'ye kanalize etti..Sosyalistler, bu eylemin önünde dişe tırnağa dokunur bir mücadele geleneği de yaratamadılar. Önceleri "KARAOGLAN dı, şimdi ise, "İİ.NÖNÜ"!...

1 MAYIS 1989' da işçiler alanda yoktular. Alanda olan yüzlerce insan'ın attıkları BİRLİK ,MÜCADELE ,DAYANIŞMA SLOGANI'na rağmen ,yaratılan kötü gelenekten dolayı, işçiler,radyo ve televizyonlarının başında tıknafes Hükümet ve Sendikaları arasında sürdürülen toplu sözleşme sonuçlarını bekliyorlardı..

Oysa,sınıf mücadelesi, sınıf talep ve özemlerinin programlaştırılmasını ve gücünün saklısız gizlisiz ortaya konulması'nı gerektirir..

Türkiyede "sol" sınıf bekçiliği mi, SINIR bekçiliği mi ayırdın da belirsiz tavır geliştirerek, burjuva gericiliğini besleyen davranış göstermekle, çürümüş değerler sistemi KAPİTALİZM'in TUTSAĞI olan E-MEK;Kapitalist Köleliğe karşı Bilimsel Sosyalizm'in Zaferi'ni, her zaman sınıf uzlaşmacı anlayışla karıştırır..Bu anlayış, KÜRDİSTAN SORUNU'nda da ikircikli ve belirsiz kalır..Devlete yönelik her eylem anında

anlamsızlaştırılarak, devlete H A K E M görevi yüklenir..Bunu 1 MAYIS 1989'da da her yanıla gözlemlmek mümkündür. 1 MAYIS'ta meydana gelen olayların ardında, sınıf talepleri ve sınıf mücadelesi yerine ısrarla "KÜRT TAHRİKİ"nin aranması ve öne çıkartılması bile ,kitlelerle bir türlü kurulamayan doğru iletişimin eksikliğidir..

AYLARDIR SÜREN ÜCRET TALEPLİ grevler'in bir yanına yamanarak yaşayan, reformist Anti-Faşizm'In ÖNÜNE İKTİDAR HEDEFİ KOYUP ,KİTLELERİ BU YÖNDE AYAKLANDIRIP, YÖNLENDİRMESİ ,ŞİMDİLİK PEK MÜM.. KÜN GÖRÜLMÜYOR...

*

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDE DIŞ İLİŞKİLERİN ÖNEMİ VE BİCİMİ ÜZERİNE

Kuzey Kürdistan'da,1925, 1930 ve 1940 yıllarında,Kürt halkı sömürgeci T.C.devletine karşı başkaldırmıştı..T.C orduları,Kürdistan'da kadını, çocuğu,genci ve yaşlısı ile sayıları milyonlara varan insanı katletti.Bir o kadar insan da,ülkesinden zorla çıkarıldı.Bu ve ondan sonraki asimilasyoncu uygulama ve baskılara karşı uluslararası hiç bir tepki gelmedi ve kimsenin kılı kıpırdamadı.

Aynı katliamlar Doğu Kürdistan'da belirli dönem-

lerde yaşandı.Tüm dünyaca bilinen 1946 Mehabat olayı var...Orada süper devletlerin onayı ile Kürt ulusunun ulusal özgürlüğü boğazlandı. İnsan hakları,Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı hesabına ipe çekildi insanlar...

Güney Kürdistan'da ise, Kürt ulusu 1943'lerden bu yana sıcak savaş içindedir. Kürt köy ve kasabaları yıllardır ateş altındadır.Onlarca kez evler yıkılmış,ormanlar yakılmış,bağ ve

bahçeler tahrip edilmiş ve Irak ordusu hava saldırıları ile,her defasında sayıları onbinlere ulaşan insanı öldürmüştür.Bir örneğine,yakın dönemde Mart/1988 ve Eylül/1988 tarihlerinde dünyaca tanık olundu.Halepçe'de çoğunluğunu çocukların ve kadınların oluşturduğu beşbin'in üstünde insan yaşamını yitirdi.Kürt köy ve kasabalarına zehir yağdıran uçakların afetinden kurtulmak için ikiyüzbine yakın insan da çevre devletlere

sığınmak zorunda kaldı.Bu-
gün zehirden kaçan,katliam-
dan kurtulmak için evini-yur-
dunu terkeden bu insanlar,sı-
ğındıkları ölkelerde çevresi-
tel örgülerle çevrili kamp-
larda,esir statüsü içinde
tutuluyorlar ve sefalet
içindedirler...

Uluslararası düzeyde,geç-
miş dönemdeki kadar
olmasa da,yine bir umursa-
mazlık vardır.Masum Filistin
halkına,bu halkın haklı
taleplerine karşı,uygulanan
baskı ve terör karşısında
gösterilen uluslararası
tepki ve duyarlılık,her
nedense sayısı beşbini aşan
Kürt çocuklarının ,kadınları-
nın katliamında gösterilmedi
Bu bir yana ,"demokratik"
ölkelerin,Salman Rüşdü'nün

"idam fermanı" olayında gös-
terdikleri kadar bir tepki ve
yaptırımları dahi olmamıştır.
Salman Rüşdü olayında
İran'dan elçilerini,konsolos-
larını çeken,siyasi-ekonomik
ambargo konulmasının
biçim ve ölçüsünü tartışan
bu "demokratik" ölkeler
(Batı bloku),Halepçe katlia-
mını sadece yarım ağız
kınamışlardır. Türkiye'de
kamplarda esaretin en
ağırını yaşayan Güney
Kürdistanlı Mültecilere
uzanan bir devlet eli yok...
Sosyalist ölkeler olay
karşısında tamamiyle sessiz
kaldılar.Batılı ölkelerde ise
demokrat komu-oyu olay
karşısında tepki göstermiş,
yardım kampanyaları açıl-
mıştır.Ancak,bu tepki ve
dayanışma,olması gereken

düzeyde -beklenildiği düzey-
de- olmamıştır...

Yıllardır dökülen bu
kadar kana ve yaşanan
sefalet karşın,Kürt ulusunun
Ulusal Kurtuluş Mücadelesi
ve karşı karşıya olduğu
insanlık dışı uygulamalar,ha-
la uluslararası diplomasi
ve platformlarda,gerektiği
biçimde ve istemleri doğrul-
tusunda tartışılmıyor.Neden?
Yaşanan bu katliamlar
karşısında gerekli duyarlılık
neden gösterilmiyor? Çünkü;
Kürdistan'ın jeopolitik ve
stratejik (Askeri) konumu
itibariyle,bölgeyi kontrol
eden NATO ittifakı açısın-
dan önemi ve buna bağlı
olarak emperyalist sistemin
bölgede varolan statüko'yu
korumayı temel alan Orta-

doğu politikası ile "sosyalist" devletlerin bölgedeki işgalci-sömürgeci devletlerle ilişkileri ve Kürt Sorunu'na bu ilişkiler kapsamında bakışları etkindir. Bunun yanında ulusal kurtuluşu örgütleyen Kürt siyasal partilerinin iç ve dış ilişkilerde görülen olumsuzlukları sorunu uluslararası düzeye taşımadaki basiretsizlikleri, diplomasiyi önemsememeleri, bir dış siyaset ve programa sahip olmayışlarının günahı büyüktür.

KDP lideri Mesut BARZANI Türkiye'de yayınlanan TEMPO dergisindeki söyleşisinde, "Filistin kamplarında bir kedi dahi öldürülse, bütün dünya kamuoyunu harekete geçiriyor, bu duyarlılık, hergün

binlerce öldürülmesine rağmen, neden Kürt halkına gösterilmiyor" şeklinde dünya kamuoyu'nun tavrını kınayan belirlemesinden sonra şunu ekliyor: "biz savaşı sadece elde silah, cephe savaşı olarak görmüyoruz, önemli olan sorunu uluslararası arenaya çıkarmaktır" diyor. (TEMPO/Eylül-1988, Sayı:43) Böylece, uluslararası ilişkilerin, diplomasinin ve bu bağlamda propaganda-tanıtma faaliyetlerinin önemine işaret ediyor...

Bu belirlemeler, bilinenin yıllar sonra keşfi ve bir noktada geçmiş dönemin bir öz eleştirisidir. Diyebiliriz ki, Kürt ulusu geçmiş dönemdeki mücadelesinde uluslararası dayanışma ve dost

güçlere büyük ihtiyaç duymuş, bundan mahrum olmanın da acısını çok acı biçimde yaşamıştır...

Kürdistan'ın bölgedeki özel konumu (parçalanmış ve çevresi düşman devletlerle çevrilidir), Türkiye, İran, Irak ve Suriye devletlerinin Kürdistan sorunu ile ilgili temeldeki birliktelikleri ve uluslararası kampaşmadaki konuma uygun yerleri ve ilişkileri itibariyle, Kürt ulusu, bugün uluslararası dayanışmaya, dost güçlere ve bunların maddi-siyasi desteklerine daha fazla muhtaçtır. Bu nedenle, diyebiliriz ki, KUKM'nde; uluslararası ilişkiler, diplomasi; siyasal ve askeri örgütlenmenin yanında öncelikle çözümlen-

mesi gereken önemli bir sorundur.

-Kapitalist devletlerle "sosyalist" devletlerin Kürt Sorunu'na bakış açıları temelde aynıdır. Bu artık biliniyor. Her iki kampta yer alan devletler; Kürt ulusunun ulusal sorununu sömürgeci devletlerin sıradan bir "İç sorunu" olarak görüyorlar. Kürt ulusu için, Türkiye, İran, Irak ve Suriye devletleri ile ilişkilerinin bozulmasından yana değiller ve bundan kaçınıyorlar. Bölgede değişimden yana olmadıkları için, bu biçimi ile statüko'nun devamını istiyorlar. SSCB ve diğer "sosyalist" devletler gerek Ortadoğu ve gerekse diğer bölgelerde, ABD ve

diğer emperyalistlerle ilişkilerini zedeleyecek hiç bir çözümden yana değillerdir. Bu demektir ki, SSCB ve diğer "sosyalist" devletler, Kürt sorunu ile ilgili geçmiş dönemdeki tutumlarını, bugün daha değişik bir gerekçe ile sürdürecektir...

-Emperyalist sisteme direkt ya da dolaylı bağlı olan, ancak varolan kamplaşma ve paktların dışında kalan, "bağımsız" olan devletlerin ise, diğer ezilen ve sömürge halkların sorunlarında olduğu gibi, Kürt Sorunu'na yaklaşımları da, içinde bulundukları siyasi ve ekonomik duruma, bölgedeki devletlerle ilişki ve çelişkilerine, sorunla ilgili bilgileneceklerine

bağlantılıdır. Kaypak, seyyal ve gelişmelere göre değişiklik göstermektedir. Mücadelemize maddi ve siyasi temelde destek vermeleri bu yapı ile uyumludur. İlişkilerin devamı, verilecek desteğin devamlı kılınması ve güvenirliliği, ikna edilmeleri ve kaba pragmatik yaklaşımın aşılmasına bağlıdır...

-Uluslararası demokratik kuruluşların, dış ülkelerdeki sosyalist, ilerici-demokrat güçlerin, Kürt sorununu bütün boyutları ile bilme ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin hedeflerinde ikna durumları da var denemez.

Bütün bunlar gösteriyor ki, Kürt ulusunun sorununu uluslararası platformlara

taşımak, Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin haklılığı konusunda dünya kamu-oyunu ikna etmek, geniş ilişkiler kurmak, dost güçler edinmek, maddi ve diplomatik destek sağlamaya gerçekten büyük ihtiyaç vardır...

Ancak, sorun çözümsüz değildir. Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin siyasal, askeri ve stratejik hedefleri doğrultusunda saptanacak sağlıklı bir siyaset ve buna bağlı gerçekçi bir program ile kurulacak geniş ilişkilerle uluslararası düzeydeki yalnızlık giderilebilir.

Yalnız devletler, Birleşmiş Milletler Teşkilat ve Kuruluşları ile olan ilişkiler değil, bunların dışındaki uluslararası kuruluşlar, dış

ülkelerdeki demokratik kuruluş, siyasal parti ve örgütlerle olan ilişkiler de dış ilişkiler kapsamı içindedir. Bu bağlantı içinde propaganda-yayın faaliyetleri, uzman kadro yetiştirme, ülkeyi ve ülkenin sorunlarını tanıtmak ve anlatmak amacıyla kültürel faaliyetler, ülkelerdeki siyasal gelişme ve ilişkiler (diplomasi düzeyinde), ticari ve sınai işletmeler, ekonomik kaynaklar, ulaştırma ve askeri vb... konularında istihbarat toplama ve benzeri çalışmalar da dış ilişkiler bünyesinde sürdürülmelidir.

Dış ilişkilerin bu kapsamı içinde önemli olan sağlıklı bir siyaset ile çalışmaları programlaştırmak ve hayata

geçirmek için gerekli örgütlenmeyi yaratmaktır. Siyasetin saptanması ve hedeflerin tayini için bir ön çalışma gerekmektedir. Bunun için de ayrı bir örgütlenmeye ihtiyaç vardır.

-Dış ilişkiler siyasetinin saptanması, hedeflerinin gösterilmesi ve çalışmalarının programlaştırılmasında; ilişki kurulacak devletlerin karakteri, yönetimi, uluslararası bağlantıları, Kürdistan'ı paylaşmış sömürgeci devletlerle olan siyasal, askeri ve ekonomik ilişkileri, çelişkileri, bu devletlerdeki siyasal güçlerin Kürt sorununa bakışları, kamu-oyu'nun siyasal eğilimi esas alınmalı. Ancak bu durumların değiş-

mezliğı düşüncesinden hareket edilmemelidir.

-Dış ilişkilerde tek yanlış yönelimden kaçınılmalıdır. İdeolojik ve siyasal yapılar öne çıkarılarak dış ilişkilerin programlaştırılması yanlıştır. Bağlantısız-bağımsız bir çizgi izlenmesi gereklidir. Ölçü ise; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ve onun hedeflerine saygı, iç işlerine Müdahale edilmemesi, karşılıksız yardım ve diplomatik destek olmasıdır. Bu anlayış, mücadelenin stratejik ve siyasal hedefleri açısından, açık ve tavizsiz olmayı da gerektirir. Yanlış devletlerle olan ilişkiler açısından değil, uluslararası kuruluş, siyasal parti ve güçlerle olan ilişkiler

açısından da bu strateji geçerlidir. Ancak, tavizsiz olmak, karşılıklı eleştiriyi reddeden düzeyde olamaz. Siyasi yapıya saygı ve güvenirlilik, ilişkilerin sağlam bir temele oturtulması açısından önemlidir.

-Türkiye, İran, Irak ve Suriye devletleri ile siyasal, askeri ve ekonomik çelişkileri bulunan devletler, Kürt sorununa, çelişkilerin kendi lehlerine çözümü açısından bakabilir ve sömürgeci devletleri bu amaçla zorlama suretiyle yaklaşabilirler. Bu doğaldır... Ancak bu halde de ölçü aynıdır. Önemli olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin kazanımlarıdır. İstenilenin KUKM'nden ne getirip ne

götüreceğidir! Böylesi ilişkilerde, bu devletleri, mücadeleimizin ve onun stratejik hedeflerinde ikna etmek ve siyasal desteği devamlı kılmak amaç edinilmelidir.

(...)

Kürdistan'da geçmiş dönemlerde -özellikle Kürt solunun- dış ilişkilerdeki yönelimi tek yanlıydı. Tüm ilişkilerde ideolojik yapılar ve oluşan gruplaşma bağlantısı içinde kalınmıştı. Diyebiliriz ki, Kürt solu açısından genelde durum böyleydi. Ancak, bugün, kısmen de olsa bu eğilim kırılmıştır. Bu eğilim, bazı Kürt partileri ve siyasal gruplarına, KÜRT SORUNU'nun çözümünü, sömürgeci devletlerin siyasal sınırları içinde gören ve o ülkelerdeki devrim sorunu'

na bağı tutan düşüncedeki güçlerin bir zorlamasıdır denebilir.

-Dış ilişkilerde ulusal kimlikle çıkılması önemlidir. Tersine bir durum büyük zaafıdır. Ve sorunun, mücadele hedefleri ve yapısı içinde açıkça uluslararası düzeyde bağımsızca tartışılmasını da engeller..Geçmişteki ilişkilerde yaşanan da buydu.Kürt örgütleri,ilişki ve sorunun uluslararası düzeye taşınmasında,kimliklerini gizlemeyi ve egemen ulus "sol" ve "ilerici-demokrat" güçlerinin aracılığı-nı tercih etmişlerdir.Bu tercihte,bazı Kürt örgütlerin gönüllü olduklarını da belirtelim.

-Bu eğilim,1980 sonrası dönemde zayıflamıştır. Bunun nedeni ise,Avrupa'da birçok Kürt Örgütü'nün Uluslararası platformlar ve bölgesel eylemlerde kendi kimlikleri ile görünmeleri,Kürt sorunu-nu; bağlantısız olarak kendi mücadele hedefleri ve siyasal yapısı içinde tartışma konusunda ısrarlı olmalarındandır.Bu büyük bir atılımdı ve uluslararası düzeyde Kürt sorununu sömürgeci devletlerin sıradan bir "İç Sorunu" olarak görme yolundaki eğilimi de kısmen kırmıştır.

-Uluslararası ilişkilerdeki zaaf'lara tarihte gösterilecek örnekler çok.Yakın zamanda yaşanmış olanlar

da var.Savaş alanlarında kazanılanlar,çoğu kez "masalar"da kaybedilmiştir...

Örneğin:

1970'lerde Güney Kürdistan'da,İrak sömürgeci devletine darbe üstüne darbe indiren Peşmerge güçlerinin kazandıklarını,İKDP Bağdat'ta "masa"da bırakmıştır.

Yine,1974-75 lerde,binlerce kişinin hayatına malolan mücadele,yanlış bir dış siyasete;temelsiz ve sağlıksız bir ilişkiye kurban gitmiştir.

(...)

Önemli olan sonuçtaki kazanımlardır. Alanlarda savaşı kazanmak için ihtiyaç

duyulan uluslararası dayanişma,dostluklar,maddi ve diplomatik destek, savaş sonrası gelişmeler için de

gereklidir.

Demek ki;diş ilişkilerde devamlılık ve bu temelde örgütlenme esastır.Siyasetin

saptanmasında yalnız mücadelenin devam ettiğı süreç değil,sonraki aşamalar da hedef alınmalıdır.

Z.BARAN

*

* siyasi yorum *

26 MART 1989, " YEREL SEÇİMLER " İ ÜZERİNE

Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin ete kemiğe büründüğü, yığınların güncel sorunlarının çözümünde de kendisi için bir siyaset, sömürgeci burjuvazi'yi ürküten etkili mücadele araçlarından biridir.

Bu bağlamda, geçtiğimiz süreçte üzerinde uzun uzun tartışılan konulardan en önemlisi şüphesiz Bağımsız Seçim Siyaseti'ydi..Bu siyasete bağlı olarak temellendirilen Mahalli Seçimler'de takınılacak tavır, Sömürgeci burjuva partilerini teşhir ve giderek kitlelerden təcriti'ne yönelik, yurtsever - demokrat adaylar üzerinde diretme ve onların desteklenmesiydi. 12 eylülün karşı devrim dalgası, bu siyasetin hayat bulduğu alanlarda nisbeten daha ağırlıklı hissedildi.

Sömürgeci burjuvazi, Kürdistan'da gelişen **Anti-Sömürgeci Muhalefet'i** kontrol edebilmek için, denge siyaseti olarak Sosyal-demokrat oluşumu öne çıkarır; Bu Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin hedefleri önünde ciddi **engellerden** biridir. Bundan dolayıdır ki, biz ısrar ve inatla, sömürgeci burjuva partileri içinde; **Anti-Sömürgeci Muhalefet'in** sloganlarını kullanarak, sağlam ve istikrarlı bir tavırla, Sosyal-demokrasi'yi **teşhir'e** yöneldik. Bu **teşhir** sömürgeci burjuvazi'nin etkime alanında imhasını hedefliyordu. 1977'de somut biçimi ile **CHP** ve **Karaoğlan "efsanesi"** nin yıkılması ve **teşhir** edilmesi yolunda önemli çalışmalarla yol aldık. Ancak, bu çalışmalarımız karşısında paniğe kapılan Kürdistan'lı ve Türkiyeli bazı "sol"lar tarafından saldırılara uğradık, hatta daha da ileri gidilerek, **MHP, MSP** vb.. gibi partileri "güçlendirmek" ve "desteklemek" le suçlandık. Oysa, başta **CHP** olmak üzere, tüm sömürgeci burjuva partileri'nin Kürdistan'dan dışlanması, Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi'nin potansiyeli'nin yükseltilmesi açısından çok büyük öneme sahipti...

Şimdilerde ise, Kürdistan siyaseti'nin oluşmasında **hiç bir katkısı olmayan** ve çok **geri** düzeylerde belirlemeleri ile duran **SHP** ve **onun milletvekilleri** gündeme getirilmektedir. **SHP, GMYK Üyesi T.ATALAY** GMY Kurulu üyeliğinden düşürülerek afişe edilmişti. Bağımsız Seçim siyaseti'nin denenip **başarı sağladığı**, Diyarbakır'da, Belediye Başkanlığına aday gösterilerek yaratılan **potansiyeli** **SHP** 'ye kontrol olanağı sağlanmış ve **ATALAY** başkan seçilmiştir. Bu ve benzeri olayları, diğer yerlerde de gözlemlemek mümkün.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, Sosyal-demokrat oyları (aynı zamanda **DYP**

ve denetimi büyük bir ciddiyetle değerlendirilmelidir.

Mahalli Seçimler'in iş başına getireceği yöneticilerin, sömürgecilerin tasarruflarına karşı, Anti-Sömürgeci devrimci muhalefet'in sözcüleri ve bu tasarruflara karşı direnen, bu tasarrufların gerçek niteliklerini teşhir eden milletanlardan oluşması, pratikte, bilinçli direniş mevzillerinin nüvelerinin gerekliliğini de kanıtlayan, somut özellikler taşır.

Yerel alanlarda güncel her sorun, sömürge halk ile, sömürgeci otoriteyi karşı karşıya getirir. Bu sorunların, genellikle, sömürgeciler lehine ve onların çıkarlarına uygun olarak çözümlenmesinde, Yerel Yönetici'lerin fonksiyonları birinci planda rol oynar. Aynı şekilde, sömürgecilerin, sömürge tasarruflarının teşhir edilmesinde de Yerel Yönetici'lerin

fonksiyonları, kitlelerin siyasi bilinç kazanmaları yönünde fevkalade önemli görevleri yerine getirir.

(...)

Öneri olarak da bu konuda şunlar söylenebilir: Mahalli Seçim'lerde, ilkesiz birlikler'le, sakat ve olumsuzluklarla sonuçlanacağı belli ittifaklar'a girilmekten titizlikle kaçınılmalıdır. Burjuva Siyasi Partileri'nin saflarında yer alan, fakat yerel alandaki konumu itibariyle "namuslu" , "dürüst" ve benzeri izafi kavramlarla kitleler üzerinde manevi etkinliği olan adaylar burjuva partileri'nin listelerinde hiçbir zaman desteklenmemelidirler. Öte yandan bu tür duygusal eğilimler, istismar edilmemeli, kitlelere somut hedefler gösterilmelidir. Günümüz şartlarında bu, Bağımsız Adaylar Statüsü'nde gerçekleştirilir.. (...)

(...)"

(*) RIZGARİ, Seçim Siyaseti, Sayı:3, Mayıs 1977, Sa:131-132'den alınmıştır.

* TÜRKİYE'DEKİ SİYASİ CEZAEVLERİ DİRENİŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ *

(...)

Bildiğiniz gibi Türkiye genelinde yönetimin 1 Ağustos Genelgesi"yle siyasi tutuklulara karşı yürüttüğü sistematik saldırı kampanyasına karşı,cezaevleri de,geçtiğimiz Ekim-Kasım aylarında topyekün direnişe geçmişlerdi.Uzun süreli açlık grevleri,fiili direnişler ve sürgünler yaşandı.Sonuçta,yönetimin saldırısı kısmen geriletildi ve asıl olarak da daha geniş bir düzlemde teşhir edildi.

Biz (...) cezaevindeki devrimci siyasi tutuklular da,bu direniş sürecine ilk başlayan ve 37 güne varan AG (açlık grevi) sürdüren bir cezaevi olarak;lehimize değişen denge

ile,hakların korunup genişletildiği bir deney yaşadık.

Anlaşıldığı kadarıyla "1 Ağustos Genelgesi" ile başlatılan cezaevleri operasyonları,salt Adalet bakanlığı ya da bir hükümet tasarrufu değildi.Hem bu olguyu,hem de cezaevleri direnişlerinin toptan bir değerlendirmesini yapmak; başarılarımızı olduğu kadar, hata ve zaaflarımızın da doğru tanımlarını koymak; kamuoyu'nun cezaevi sorunları ve direnişleri karşısındaki olumlu-olumsuz tutumlarını,herbir kesimin konumlanışını değerlendirmek;bunlardan önümüzdeki süreçte yararlanacağımız dersler

ve denetimi büyük bir ciddiyetle değerlendirilmelidir.

Mahalli Seçimler'in iş başına getireceği yöneticilerin, sömürgecilerin tasarruflarına karşı, Anti-Sömürgeci devrimci muhalefet'in sözcüleri ve bu tasarruflara karşı direnen, bu tasarrufların gerçek niteliklerini teşhir eden militanlardan oluşması, pratikte, bilinçli direniş mevzilerinin nüvelerinin gerekliliğini de kanıtlayan, somut özellikler taşır.

Yerel alanlarda güncel her sorun, sömürge halk ile, sömürgeci otoriteyi karşı karşıya getirir. Bu sorunların, genellikle, sömürgeciler lehine ve onların çıkarlarına uygun olarak çözümlenmesinde, Yerel Yönetici'lerin fonksiyonları birinci planda rol oynar. Aynı şekilde, sömürgecilerin, sömürge tasarruflarının teşhir edilmesinde de Yerel Yönetici'lerin

fonksiyonları, kitlelerin siyasi bilinç kazanmaları yönünde fevkalade önemli görevleri yerine getirir.

(...)

öneri olarak da bu konuda şunlar söylenebilir; Mahalli Seçim'lerde, ilkesiz birlikler'le, sakat ve olumsuzluklarla sonuçlanacağı belli ittifaklar'a girilmekten titizlikle kaçınılmalıdır. Burjuva Siyasi Partileri'nin saflarında yer alan, fakat yerel alandaki konumu itibariyle "namuslu" , "dürüst" ve benzeri izafi kavramlarla kitleler üzerinde manevi etkinliği olan adaylar burjuva partileri'nin listelerinde hiçbir zaman desteklenmemelidirler. Öte yandan bu tür duygusal eğilimler, istismar edilmemeli, kitlelere somut hedefler gösterilmelidir. Günümüz şartlarında bu, **Bağımsız Adaylar Statüsü**'nde gerçekleştirilir. (...)

(...)"

(*) RIZGARI, Seçim Siyaseti, Sayı:3, Mayıs 1977, Sa:131-132'den alınmıştır.

* TÜRKİYE'DEKİ SİYASİ CEZAEVLERİ DİRENİŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ *

(...)

Bildiğiniz gibi Türkiye genelinde yönetimin **1 Ağustos Genelgesi**"yle siyasi tutuklulara karşı yürüttüğü sistematik saldırı kampanyasına karşı, cezaevleri de, geçtiğimiz Ekim-Kasım aylarında topyekûn direnişe geçmişlerdi. Uzun süreli açlık grevleri, fiili direnişler ve sürgünler yaşandı. Sonuçta, yönetimin saldırısı kısmen geriletildi ve asıl olarak da daha geniş bir düzlemde teşhir edildi.

Biz (...) cezaevindeki devrimci siyasi tutuklular da, bu direniş sürecine ilk başlayan ve 37 güne varan AG (açlık grevi) sürdüren bir cezaevi olarak; lehimize değişen denge

ile, hakların korunup genişletildiği bir deney yaşadık.

Anlaşıldığı kadarıyla "**1 Ağustos Genelgesi**" ile başlatılan cezaevleri operasyonları, salt Adalet bakanlığı ya da bir hükümet tasarrufu değildi. Hem bu olguyu, hem de cezaevleri direnişlerinin toptan bir değerlendirmesini yapmak; başarılarımızı olduğu kadar, hata ve zaaflarımızın da doğru tanımlarını koymak; kamuoyu'nun cezaevi sorunları ve direnişleri karşısındaki olumlu-olumsuz tutumlarını, her bir kesimin konumlanışını değerlendirmek; bunlardan önümüzdeki süreçte yararlanacağımız dersler

çıkarmak ödevimizdir. Her yeni gelişme karşısında "sil baştan" yaparak, deneylerimizin ışığını geleceğe yansıtmamak, harcanan bunca emeğin, çekilen bunca acının değerinin bilinmemesi demektir. Elbette her grubun, her devrimci bireyin direnişler üzerine kendi değerlendirmeleri vardır. Biz bu yazımızla kendi değerlendirmelerimizi (...) sunmak, (...) tartışılmasını sağlamak; olursa hatalı tesbitlerimizin de tartışılarak düzeltilmesini olanaklı kılmak için değerlendirmemizi yazmak gereğini duyduk.

I
Ağustos Operasyonları ile cezaevlerinde estirilen devlet terörü, salt hükümet tasarufu değildi. Hatta Özal Hükümetinin uzun zamandır İnsan Hakları konusunda yapmaya çalıştığı makyaajını bozucu girişimlerdi. Bu operasyonların bir devlet politikası olarak gündeme geldiğine kuşku yoktur.

MGK'nin, MİT'in Genelkurmay ve Hükümet'in ortaklaşa rapor ve değerlendir-

meleri sonucu Cezaevlerine 12 Eylül geldi dedirtecek derecede keskin geçen saldırılarının nedenlerini, bizce birkaç başlıkta toplamak mümkündür:

Birincisi; Ardı ardına kaçış olayları ve girişimleri devletin prestijini sarsmakta ve cezaevlerinde "disiplinin bozulduğu" saptamasını güçlendirmekteydi.

İkincisi; 12 Eylül süreci'nde birer işkence ocağı haline getirilen; yıldırılmış, sindirilmiş pişman insanlar haline getirilmek istenen siyasi tutuklular; yoğun ve inişli-çıkışlı direnişler sonucunda, bu siyaseti genel olarak püskürtmüş ve pek çok haklar elde etmişlerdir. Bu haklar sayesinde cezaevlerinin dışarıya taşıdığı mesaj'lar, siyasi gericiliğin istemleri ile çelişiyordu. Bu alanların caydırıcı ve baskıcı imajının korunmasını istiyorlardı.

Üçüncüsü; Cezaevlerinde insanların yeniden toparlanmaları, okuyup-yazmaları, üretmeleri devletin gözünde "yuvalanma"

ları"devleti rahatsız ediyordu.

Dörduncüsü; Siyasi tutsakların yakınlarıyla bağlarını koparmayı,kitleden tecrit etmeyi başaramamışlardır.Bu ilgi yoğunluğunu kırmak istiyorlardı.

vb...

Belki daha da ayrıntılandırılabilir nedenlerle ve "devletin gücünü" bir kez daha göstermek üzere saldırılara girilmiş- tir.Tüm siyasi cezaevlerinde operasyonlar düzenlenmiş,eşyalar talan edilip, haklar gasbedilmeye çalışılmış; hemen her cezaevinde en az 40-50'şer kişi sürgüne gönderilmiş;Metris ve Nazilli Cezaevleri tamamen, Diyarbakır Cezaevi kısmen tasfiye edilmiştir. Bu panorama'ya göre, devlet öngördüğü operasyonları gerçekleştirmiş olmaktadır. Geriye,bu saldırılara karşı tutukluların ve kamuoyu'nun tepkisini göğüslemek konusu kalmıştır ki; O'nu da bakanlık yetkililerini öne çıkararak,direnişin gerçek nedenleri'ni saptırmaya çalışarak;basın aracılığı ile,kitle desteğini kırmaya çalışmış, SHP

ile uzlaşma yolları aranarak..vb...bü tepkiler barajlanmaya çalışılmıştır.

Ağustos Saldırısı,bir kere daha göstermiştir ki,düşmanı basite almak,küçümsemek doğru değildir.Geçici zafer sarhoş- luğu'na kapılmak,rehavete kapılmak,her zaman zararlı sonuçlar vermektedir. Bu nedenle,sömürgecilerin cezaevi siyasetlerini tahlil ederken, iyimserlik ya da karamsarlık gibi etkenlerden uzak olarak,nesnel ve soğukkanlı davranmak zorundayız..

II

Bize göre, geçen Ekim-kasım aylarında başlayan direnişlerin tam bir başarı ile sonuçlandığını söylemek güçtür..

Bu direnişin başarı hanesine yazılması gereken şey;uzun zamandan beri Avrupa kamuoyu'na karşı "demokrasi" ve "İnsan Hakları" gösterileri yapmak için hiç bir fırsatı kaçırmayan Özal Hükümeti'nin,bir kez daha açık bir biçimde teşhir edilmesi oldu..Böylece,"İşkence ve

cezaevleri siyasetinin 12 Eylül dönemine ait olduğu,kendilerinin bu işin dışında olduk-ları" demegojisi,hem kitleler nezdinde,hem de demokratik kamuoyu açısından inkar edilemez bir biçimde yalanlanmış oldu..

Yine, bu direnişin başarı hanesine yazılması gereken şeylerden biri; 7-8 yıldır yoğun direnişler sonucu elde edilmiş kazanımların genel olarak korunmuş olması'dır.Buna rağmen,birçok konuda gerilemeler olduğunu, yeni kazanımlar elde edilemediğini de kabul etmek zorundayız.

Direnişin geleceğe ışık tutan yanlarından biri de;7-8 yıl gibi uzun bir süreç sonunda, cezaevlerinin ilk kez aynı zamanda birlikte bir eylem yürütme bilinciyle hareket etmiş olmalarıdır.Bu olgu, dışarıdaki destek gruplarının eylem birliklerini de, en azından zamandaş olmaları bakımından ivmelendirmiştiir..

Son cezaevleri direnişlerinin olumlu bu üç çizgisine karşılık,eylemin asıl hedefi ve

pratik sonuçları bakımından başarısız kalınmıştır diyebiliriz.Genelde tüm eylem programlarının ortak hedefi: "Ağustos Genelgesi"nin kaldırılması ve hükümlüler lehine bir "tüzük değişikliği"ne gidilmesiydi. Bu hedefe varılamadı. Genelge fiilen işlemez hale gelmesine rağmen -ki,zaten daha yayınlanır yayınlanmaz fiilen işleyemiyeceği bilinen bir metindi.Saldırılara hukuki zemin hazırlamak üzere kaleme alınmıştı-yürürlükte kaldı.Bakanlık tüm baskılara karşılık, Genelgeyi geri almadı."Yeni bir tüzük hazırlanacağı" v a a d i ise,soyut bir söz olarak kaldı.Bakanlık,hükümlüler lehine gelişme içeren somut bir tüzük değişikliğine gitmedi.

Direnişin belli bir aşamasından sonra,ortak program hedefi olan Ağustos Genelgesi'nin kaldırılması" talebinden geriye düşünülerek , cezaevi özgölüne ilişkin talepler ağırlık kazanmıştır. Bu özgöl taleplerin herbiri zaten Genelge ile çeliştiği için özgöl

taleplerin kabul edilmesi Genelge'nin geri alınması ve yenilgisi anlamını da içeriyor diye düşünöldü. Bu mantık yürütme bir yanı ile doğru olsa da;şon direnişlerin başat karakteri olan ortak ve zamandaş eylemlerin başarısızlığını da kabul etmek anlamına geliyordu. Tüm cezaevlerini kapsayacak toptan bir çözüm yerine ,yine eskisi gibi her cezaevi özgölünde 'ne koparılabilirse' konumuna gelindi.Doğrudan hükümet ve bakanlık düzeyinde çözölmesi gereken sorunlar, yine cezaevi Savcılıkları ve Müdürleri düzeyinde ele alınmış oldu. Üstelik, hemen her cezaevinde Ağustos öncesi kullanılan hak'lardan fiili olarak geriye gidildi..

Direnişin olumlu çizgilerinden biri,cezaevleri arasında ortak bir hareketin oluşuydu dedik. Her ne kadar yürütmenin saldırıları zaten kendiliğinden böyle topyekün bir direnişe davetiye çıkarmış olsa bile; eylemlerin kendiliğindenliği aşan bir boyutu olduğu gerçektir. Her şeyden önce sorunların

ortak olduğu ve genel bir düzlemde çözölmesi gerektiği düşöncesi, tüm devrimci tutuklular arasında bir 'konsensus' olarak belirginleşmişti. İkincisi; daha 1 Ağustos Genelgesi yayınlanır yayınlanmaz, cezaevleri arasında ortak eylemler konması gerektiği yolunda tartışmalar ve program önerileri yapıldığı da bilinmektedir.. Bu girişimlerin başarıya ulaşmasını engelleyen faktörler; tüm cezaevlerinin bir ortak program etrafında henüz anlaşmamış olmaları; -örgütlenmenin yaratılmasının önünde aşılması gereken birçok engel olduğu biliniyordu- , en azından cezaevleri arasında bir koordinasyon' un dahi sağlanamamış olmasıydı.

Zaten , toplu bir direniş sinyalleri alan bakanlık,operasyonlar'ı zamana yaymak ve direnişleri lokalize etmek için,işi ağırdan aldıysa da,olayların tırmanması,onları bu taktiği değıştirmelerine neden oldu.

Ekim-Kasım ayları direniş'i'nin elle tutulur en önemli başarısı'nın ;Özal Hükümeti'nin,cezaevleri siyaseti, İnsan

hakları ve işkence gibi konularda, birkaç yıldır yanıltmaya çalıştığı iç ve dış kamuoyu önünde,ipliğine kadar teşhir edilmesi olduğu kuşkusuzdur. Bu bağlamda; direnişlerimizin kamuoyu desteği ve devrimci aktivite içerisindeki yeri üzerinde doğru saptamalar yapmamıza olanak verecek gelişmeler yaşandı..

Doğrudan doğruya cezaevlerini ve tutuklu yakınlarını eksen alan TAYAD ve İHD gibi demokratik kitle örgütleri; olaya yer yer birleşen, yer yer de kendi tarzlarına ayrılan etkinliklerle yaklaştılar ve eylemlerin yanında yer aldılar.. TAYAD daha aktif eylemler örgütlemesinin yanı sıra,grup çizgisi taşımasıyla da göze çarptı..

Dışarıda faaliyet gösteren hemen tüm grupların kendi güçlerine göre cezaevi direnişlerine destek vermeye çalıştıklarını biliyoruz..Yazımızda bu destek çabalarının irdelenmesi, o grupların siyasi çizgi ve pratikleriyle bağlantıları gözönüne alınarak fazlaca tartışma konusu yapılmayacak..Bu,

ayrı bir çalışma konusunu gerektirir..

Tutuklu yakınlarının,ailelerin, daha önce cezaevi "deneyi" geçirmiş insanların direnişlere aktif ve sürekli katkısı olumlu bir boyuttur.. Yakınlarının,"i ç e r i d e k i i n s a n a her koşulda sahip çıkıyor olması, siyasi iktidarın gözünü korkutan bir etken olmuştur her zaman. Sürgün siyasetleri,yakınları her fırsatta sindirme girişimleri, soruşturma, polis takibi ,işkence gibi fiili ve bürokratik birçok engele rağmen; iktidar devrimci tutukluları,onları tanıyan destekleyen halk kesimlerinden soyutlamayı başaramamıştır.Tersine, önceleri sadece kendi "yavruları için" çırpınan aileler,cezaevi kapılarında,direnmenin kollektif karakterini ve tek tek kurtuluşun olamayacağını yaşayarak öğrenmiş ve kollektif davranışlara,örgütlenmelere yönelmişlerdir. Bu ölgü siyasi gericilik için en büyük uyarıcılardan biridir.

Ne varki,TAYAD ve İHD'yi ayrık tutarsak- genel anlamda kamuoyu desteği bekle-

nen oranda gerçekleşmemiştir..

TTB'nin resmi demeçleri ve Ankara Tabipler Odası'nın açık tavrına karşılık; konuyla doğrudan ilgili olması gereken Barolar Birliği'nin üzerine düşeni yaptığını söylemek mümkün değil. Oysa, bu direniş, 12 Eylül Hukuku'nun yargılanması için de uygun bir zemin yaratmaktaydı. Ve zaten kendisi, doğrudan doğruya uluslararası sözleşmeler çerçevesindeydi. Çok genei tabiriyle: İnsan Hakları Sorunu... Kişisel olarak ya da belli gruplar halinde müvekkillerine sahip çıkan avukatları, kesinlikle bu değerlendirmenin dışında tutarak, şu yargıya varmak mümkündür ki: Barolar Birliği kurum olarak devletin cezaevleri siyasetine karşı tavır almaktan çekinmiştir.. Burjuva Hukuk Sistemi'nde dahi olsa haksızlıkları ekmek kapısı olarak gören tüccar zihniyeti, cuntacıların "hukuk" ile uzlaşarak, yüksek bedeller karşılığı "figuran avukatlık" yapmayı, "hukuk anlayışları"na sığdırabilenler, elbette son eylemler gün-

demleştğinde de isteksiz ve yasak savma kabilinden tavırlar göstererek, bu çizgilerini bir kez daha ortaya koyacaklardı..

Burjuva basını her zaman olduğu gibi, olaya sansasyonel açıdan yaklaştı. Köşe yazarları, olaylar tırmanıp AG'ler dördüncü haftasına girdiğinde, kendi bakış açılarıyla cezaevi sorunlarına eğilme gereği duydular. Bu düzeyde, eylem gerekli yankısını bulmuş oldu..

Basının yaklaşımını değerlendirirken Cumhuriyet'e ayrı bir yer açmak gerekiyor. Çünkü, Cumhuriyet, Ağustos Genelgesi'yle girilen süreçte açık olarak direnişlerin yanında yer aldı. Kamuoyunun oluşturulmasına katkıda bulundu.. En azından eylemlerin takip ve tansiyonunu kitlelere yansıttı. Elbette biz, Cumhuriyet kadrosu'nun Kemalist çizgisi'ni ve demokrasi sorunu'na nasıl çifte standartlı yaklaştığını biliyoruz.. Buna karşılık gazetenin bu tavrını da teslim etmek gerekiyor.. Öyle ki, akıl hocalığı yaptığı SHP yönetimiyle bile ters düşmüş

ve Erdal İnönü'nün "Açlık grevleri şiddet eylemidir" gibi garipliklerine karşı tavır almak zorunda kalmıştır.Cumhuriyetin okurlarının duyarlılığı ile denk düşen tavrının, kendi kendisiyle tutarlı bir yayın politikası izleme kaygı'sından mı, yoksa,okur güvenini yitirmeme kaygı'sından mı kaynaklandığını yakın bir süreçte hep beraber gözlemleyeceğiz..

Söz basından ve Cumhuriyet'ten açılmış-ken,bir kısım "**demokratlar**"ın paralı ve bol imzalı "**destek ilanlarını**" yadırgadığımızı belirtmek istiyoruz. Bu paralı ilanların, muhatabı olan direnişçilere moral destek olduğuna kuşku yoktur. Ne var ki,yine kuşku götürmeyen başka şey ,asıl ilan sahiplerinin kendileri açısından sağladıkları "**psikolojik tatmin**" ögesidir. Adeta bir moda ve yarış furyası görünümü alan bu girişimlerin bir noktadan sonra bazı kişilerin kendilerini sunma ,yükümlülüklerini böylece "**eda**" ettikleri sanrısına dönüşmesi "**demokratlar**" açısından üzücüdür..

hemen her şeyin serbestçe alınıp satıldığı, serbest pazar ekonomisi fikrini topluma yerleştirmeye çalışan Özal ekibinin paralı gazete ilanı yoluyla siyaset yapma geleneğini "**bazılarına**" kabul ettirdiğini görmek ilginçtir!.

Cezaevinden gönderilen ve kendi durumumuzu kamuoyuna iletmeyi amaçlayan ilanlar,aslında **haber** değeri taşır ve Cumhuriyet bunları kendi iddiasıyla orantılı olarak parasız yayınlamak zorundadır..Cezaevinden gönderilen demeç ve haberlerin parayla ilan sütünü'na aktarılması da, Cumhuriyet'in "**Özal ekonomisine adaptasyonu**"nu göstermektedir..

AG'leri,Özal Hükümetini teşhir ettiği gibi,SHP'nin de teşhir olması'na vesile oldu..Birçok "**sol**" slogan ve önermelere rağmen,SHP'yi halen **demokrat bir umut** olarak kalbinin bir köşesi - ne yerleştiren bazı devrimcilerde,bir kez daha kendi kurgularının realiteyle ne denli çeliştiğini görmüş oldular. Gerçekte SHP

ve "sosyalist sol" arasındaki ilişki ve bakış açısının daha kapsamlı bir irdelemeyi gerektirdiği açıktır.. Halen birçok "devrimci-demokrat" SHP örgütlerine girerek, hem oralardan "birşeyler" ummakta, hem de devletin takip ve koğuşturmasına karşı kendisine iyi bir korunak bulduğunu sanmaktadır..Bu çalışma tarzı 1973'lerde Ecevit'li CHP döneminden beri "sol"da kangrenleşen yanılığının halen aşılamamış olduğunu göstermektedir. Devrimci marksist akımlarla burjuva demokratları arasındaki ayrımın bulanık kalmasına hizmet eden bu belirsizlik ,sağ oportünizm ve onu yedeklemek isteyen SHP'nin işine gelmektedir..Ama, somut eylemler gündeme geldiğinde, yollar kaçınılmaz olarak çatallaşmakta'dır...

Buna benzer sancının daha önce 9 Şubat Diyarbakır Direnişi'nde yaşandığına tanık olmuştuk. O gün hassas bir bölgede Genel Merkez ile Diyarbakır İl Örgütü arasında kalan ayrılık, bu kez cezaevleri direnişlerini destekleme konusunda tüm Türkiye sathına

yayıldı..SHP içindeki "sağ" ekip bunu fırsat bilerek, SHP içinde çalışan "sol" grupları, hem devletin güvenlik güçlerine jurnalledi, hem de bu kanadın tasfiyesi için manevra alanı açtı.Elbette cezaevi direnişinin SHP içinde çalkantı yaratacağı beklenmiyor değildi. Fakat,Genel Merkez , İnönü'nün ifadesiyle açlık grevlerini "şiddet eylemi" diye niteleyecek bir sefaletle düşünce, cezaevleri operasyonu muhalefet tarafından zımnen desteklenmiş oldu..Pazarlık aşamasında işin bu denli ağırdan alınmasında SHP'nin bu tavrının önemli bir rolü olduğu kuşkusuzdur...

Cezaevleri direnişlerine öğrenci gençlik arasında destek eylemleri yapılması , ilk kez bazı sendikaların cezaevleri direnişlerine ilgi göstermeleri toplumsal hareketlilik açısından değerlendirilmesi gereken olumlu işaretlerdi..

Cezaevi direnişlerinin toplumsal mücadele nin bir parçası olarak ele alınarak,işçi sınıfı ve emekçi yığınlar içindeki yerinin

doğru olarak saptanması gerekiyor..Bir dönem cezaevleri, siyasal aktivitenin keskinleştiği alanlar olarak belirginleşti. Bu, bir yanıla; buralardaki mücadelenin son derece keskin ve ölüm-kalım mücadelesi şeklinde sürmesinden; bir yanıla da, dışarıdaki siyasal atmosferin görece durgunluğu'ndan ileri gelmekteydi..Siyasi gericiliğin devrimci kadrolar üzerinde yürüttüğü siyaset tümüyle toplumsal muhalefete karşı olan devlet terörü'nün en sivri ucu'nu yansıtmaktaydı...

Bundandır ki, bu uçtaki devrimci kadroların devlet terörü karşısındaki tavırları topluma önemli mesajlar taşımıştır, taşımaktadır. Bununla birlikte cezaevi mücadelesini tümüyle toplumsal mücadelenin yerine ikame etmek gerçek bir sapma eğilimi taşır. Toplumsal muhalefet kendi dinamikleriyle, sınıf mücadelesi kendi yarattığı araç ve olanaklarla siyasal gericiliğin karşısına dikilmedikçe içerdeki mücadeleyi sınıf savaşının yerine koyma sonuçta kitlelerden umudu kesme noktasına varır. Bu noktadan sonra sol çıkışlarla, sağ teslimiyet

madalyon'un iki yüzü gibi devrimci mücadele-yi tahrir eder...

Bundandır ki; cezaevinde girişilen direnişlerin doğrudan doğruya dışarıyı yönlendirme iddiası taşınması yanlıştır diyoruz. Dışarıya verilecek devrimci mesajlar gündemin dışına taşmamak zorundadır.. Kamuoyu desteği sürekli ve hovardaca harcanan bir kaynak olarak görülmemelidir. Cezaevi mücadelesinin, tüm devrimci siyasal aktivitenin bir parçası, ama, parçası olarak kavranarak, bu bilinçle hareket etmeliyiz..

Örneğin, süresiz AG'lerin adeta bir "enflasyon" gibi çoğalmaları, tek tek her bir cezaevinde ve üç-dört ay gibi sık aralıklarla bu yöntemin defalarca kullanılması; en son başvuru olan yöntem olarak tarif edilmesine rağmen, biricik eylem biçimi olarak kullanılması, eylemin dış desteklerini gittikçe daraltmaktadır.. Buna karşılık AG sonucu yapılan anlaşmaların ömrü altı ayı geçmemektedir. Yönetimler artık kabul

edilebilecek istemler için bile -ölümleri göze almaksızın- en azından iki hafta kayıtsız kalmayı bir deney olarak kullanmaya başlamışlardır. Birkaç noktadan dahi bakıldığında,AG eylemlerinin de j e n e r e olmaya başladığı ve bizlerin aleyhine de kullanılabil-diğini saptamak olasıdır. Bu nedenle,eylemle- rin ciddiyetini ve etkinliğini korumak bizlere düşmektedir.

Öte yandan,cezaevleri direnişleri somut sonuçlar almaya başlaması nedeniyle toplumun diğer kesimlerinde de hak alma için "açlık grevleri" türü pasif direnişlerin yaygınlaşmış olduğuna da işaret etmekte fayda var. Diğer yanıyla AG'nin devlet terörü'nün teşhiri anlamında önemli bir işlev gördüğü; kitlelere verdiği mesaj'larından altı çizilmesi gerekli olanın; kazanmak için mücadele etmenin tek yol olduğu, demokratik haklar için verilen mücadelenin sonuçsuz kalmadı-ğı'dır..

Eylemlerimizin taşıdığı mesaj'ları anar-ken;siyasi, insani, kültürel,

sosyal, vb...taleplerimizin içeriği üzerinde de bir parça durmakta yarar vardır..

-Bilindiği gibi direniş programlarının siyasi talepler bölümünde bazı cezaevlerinde "siyasi tutukluluk ve savaş esiri statüsü" tanınması gibi istemler birinci sıraya konul-muştu. Bakanlık bu iki isteği öne çıkararak, eylemlere olan kitle desteğini geriletme taktiği kullandı. Bunda da önemli ölçüde, en azından eylemin ilk iki haftasında başarılı olduğunu söyleyebiliriz..Buna göre, "cezaevlerinde baskı ve işkence yoktu;tutuk- lular örgütlerinin emirleri doğrultusunda siyasal talepli eylemler yapıyorlardı". Dolayısıyla, bu tür suçlamalara bulaşmak istemeyen 'ürkek demokratlar' beklemeyi yeğlediler.. Sorunun ciddi olduğu, cezaevleri üzerinde sistematik baskıların, hak gasbı'nın olduğunun dışarıya anlatılması uzun sürdü. (Bazı cezaevleri bu konuda ardı ardına,açık- lamalar yapmak zorunda kaldı.)

Eylem programındaki azami ve asgari

istemlerin birbirine karıştırılması, belirsiz hale getirilmesi, eylemin yararına değil, zararınadır."Savaş esiri ve siyasi tutukluluk" gibi ciddi siyasi istemlerin talepler listesine konulduktan sonra; idareyle, "çay-volkman pazarlığı" yapmak, ciddi bir tutum değildir. Sanıldığıının aksine dışarıya yönelik propagandası itibar kırıcı olmaktadır.

Bunlar başlı başına bir eylemi gerektirecek değerde ciddi istemlerdir. İleri sürülmesi ve istenmesi kendi koşulları içinde yanlış değildir. Ama, cezaevinin yaşam standartları ile ilgili istemlere paravan yapılması son derece tehlikelidir.. İleride bu istemler uğrına girişilebilecek eylemlerin kaderine olumsuz etki yapacak olan hatalardır.

"Siyasi tutsaklık" ve "savaş esiri statüsü" iki ayrı kategoridir ve herkes için talep edilemez. Bu eylemler için karar cezaevleri birimlerinde de alınamaz. Cezaevi birimleri öneri sahibi olsalar bile, bu istemler için girişilecek eylemler, kadro ağırlıklı ve merkezi kararlar yürütülmesini gerektirir. Kitlesele destek

istenmesi ve diğer çalışmalar buna bağlı olarak gündeme gelir.

-Yine talepler listesinde yer alan yeni bir tüzük hazırlanması istemi, bir yanıyla cezaevlerinin bizler için varlığını "kabul" eden, fakat, onun "bizler lehine koşullarla" donatılmasını öngören bir istemdir. Topluma sunduğu mesaj bu içeriğiyle bizim iddialarımız ve değerlendirmelerimizle gelişir..

-Keza "12 Eylül Hukuku'nun tüm sonuçlarıyla kaldırılması istemi", ancak, örtülü bir "af" isteğini taşımadığı, 1961 Anayasası'yla kaim burjuva diktatörlüğü'nün hukuk sistemi-ni "meşru" saymadığı vurgulanırsa, teşhir etme işlevini görebilir.

Görüldüğü gibi istemlerin alt alta sıralanması birçok zaafı bağrında taşımaktadır.

O halde ne yapılmalıdır?

*Bizce yapılacak en doğru şey, propagandaya ve mesaj vermeye yönelik istemlerin dikkatlice kaleme alınarak, -somut talepler listesine karıştırmaksızın- d i b a c e

ve giriş bölümlerinde belirlenmesidir.

*Her eylemin hedefi ve istemleri somut olmak zorundadır.Sosyal ve insanı talepler siyasi ufkumuzla çelişmemelidir. Eylemlerin önünü tıkayan, belirsizleştiren ve nihayet ciddiyetini bozan tedbirsizliklere düşmemek gerekir.

*Son cezaevi direnişlerinin olumlu yanlarından biri, cezaevleri arasında bir eylem ortaklığını da içermesiydi dedik. Ancak bu yan direnişlere tümüyle egemen olmadı ve sonuçta her cezaevi yine"kendi başının çaresine bakmak" durumunda kaldı.

Geçen sefer bu girişimlerin tıkanmış olması , o perspektifi gözden çıkarmamızı gerektirmiyor. Tersine,tıkanmanın nedenlerini tesbit edebilirsek, bunları ortadan kaldırmak da mümkün görünüyor.

Eğer Ekim-kasım aylarındaki cezaevi

direnişleri tüm cezaevlerini kapsayacak biçimde geniş olmasaydı; kamuoyu ilgisinin bu denli genişleyeceğini , dış etkenlerin bu denli etkili olabileceğini sanmıyoruz..Hatta, bu yaygınlık sağlanmasaydı, kayıplarımız daha fazla olabilirdi..Bu nedenle, ortak eylem perspektifi, her bir cezaevinde, ayrı ayrı tıkanan sorunların çözümü için, gerekli bir zemin oluşturmaktadır..

Bu eylemde, zamanlama'nın yapılamaması (örnekse; AG'ye ilk başlayanla son giren cezaevleri arasında en az iki haftalık fark vardı ve bu durum yükü bir tek cezaevine yüklemekteydi.); cezaevleri arasında iletişim ve koordinasyon sağlanmamış olması ve nihayet asgari ortak bir program ve talepler listesi belirlenmemiş olması (ki, anlaşmalar sonucunda yeni cezaevlerinde farklı statüler doğdu ve ortak talepler gündemden indi) vb..gibi noksanlıklar birlikte ve zamandaş eylemin başarısını engelledi.

Bundan hareketle şu önermeyi yapmak

istiyoruz:(...)

(...) tartışmalarının ise önünde şu anda cezaevini aşan boyutta sorunlar var..Kaldı ki,her cezaevinde (...) kendi aramızda bir

(...) örgütlenmesine gidebilmiş değiliz..Ama, ulaşılabilir hedefler'i yakalamak, şimdi olmuyor gibi görünen düğümlerin çözümünü de kaçınılmaz olarak gündeme getirecektir.

(*) Cezaevlerinde bulunan bazı arkadaşlarımızın değerlendirmeleridir.

*

MESAJA NEWROZ Jİ GİRTÎXANA (*)

AGIRE NEWROZ ZEDE BIKIN !

Newroz buhara , rengin deverê xık û xali ava dıke: gulilk hêşin dıbin, giha pêl vedıkin lı zıмага, lı beroja, lı serê çiya û lı deşta. Av dıkeve guliyê dara, serma dışkê: roj bı roj tin û tırinca rojê zêde dıbe. Teyr hêlin çêdıkın: gulilkê buharê lıhemberi sermayê, lı himberi berf û bagarê seri hıldıdın, jıbo jıyanek nû. Ji xewa zıvıstanê şıyar dıbin.

Ji vir hezar sal berı Kawa'yê hesıkar roja 21'ê Adarê lı himberê zılm û zordariya Dehaq seri rakır. Serê Dehaq pelçıqi, ağır vêket, mizgin gıhişt hemu gela, şıha ket nav gund û bajara: lı serê çiya û zozana, Agirê serxwebunê çruskê. Ew agirê pêperiye, ew agirê aza-

diyê dî dilê mijokada janda, per û baskê xwinxar û xwin mîja hûrkir. Lê dilê gelê bindest şakir. Tirinca vê agirê rêya ronahi nişani gelê bindest da.

Dî qewla wê demêda Newroz bî seroktiya Kawa kedkir û gel jizılma Dehaq rîzgar bûn. Ji wî çaxê vîrda her sal roja 21'ê Adar'ê dirojhilata navinda tê biranîn: ji wê çaxê vîrda Newroz jibo ser evtinê rojeki binişan tê zanîn û tê biranîn.

Lê dî qewla iro da rewşa dinê guheriye: tekoşîna dî welatêmeda, bî tekoşîna hemû welata, bî tekoşîna karkerê dinê da girêdayiye.

Welatême Kurdistan'e: Kurdistan dî nabeyna çar ştatê mijokdarda hatiyê parikirin û qoloni-ki nawnetewiye. Dilê Kurdistan'ê, hîşê Kurdistan'ê bî destê zordarê, bî destê dijmin perçe bûye. Kevneperest naxwazî Kurd şiyarbin. Li doza xwe xweyî derkevin. Jibo Kurd nezan bîminî, bindest bîminî, dijmin ji her aliyêda êrişê ser Kurda dikin: bî artêşa, bî polêsa, bî dibistan û bî rojnâme, bî lêdan û bî kuştinê dixwazî ku, hebûna Kurdistan'ê veşêrin û Kurd bê anor (aram) bîminî.

Belê dijmin ji baş dizane bîvî awayî pêşîya vê şerî, pêşîya vê tekoşîna nayê girtin. Ewê şer roj bî roj dom bike û pêşva biçe.

Jibo vê yekê: emê dî vê nivisandîna xwe da bî kurtayî. Li ser tîlamê Kurdistan'ê êku girîng bisekinîn.

Iro dî tekoşîna rîzgariya Kurdistan'êde kijan tîlam li pêşîyame hene û girîngiya van tîlama çîye, emê vana eşkere bikin û binî zman.

Ji her tîştî pêşta iro, Kurdistan dî binê zordariya ştatê mîjokdarda ye. Berê hemû tîlama

yalist dîtirsîn. Naxwazîn dî rohilata -navinda şoreşek çêbe: naxwazîn partiki Qominist avabe. Dijmîn baş dîzane ku partiyek lî ser vê himê were avakîrîn, tekîlî bî gelre, bî kar ker û şoreşkerê Tirk, Ereb û Ecem'ra sazîke: bî gundî û welatparezê Kurd ra itîfaqê çêdike. Gava go şerî çektarî dîwî xetêda bimeşe ev yek jîbo şoreşgera serkevtînek mezîne. Lê jîbo qapitalist û mêjokdara xîsare. Ev yeka mîrîna wane.

Em dilgeşîn jîbo Newroza: em dilsozîn, jî rizgariya welatêxwere, em bî mîrxasî dozaxwe pêşva dîvîn, jîbo mirovtîkî hemdemî: jîbo aşîtiya dinê û jîbo bratiya hemû gela: jîbo diyake nû jîme xebat tê xwestîn, ev barê gran, barê ser milêmeye. Jî her demê zêdetîr îro jîme yekîtiya sosyalîsta tê xwestîn: milême lî milêhev destê me dî destêhevda em berbî armancê bimeşîn.

BIMRE KOLEDARÎ

BIJÎ NEWROZ

BIJÎ RIZGARÎ

(*) (Va bernama,bî vergerandî, jî ber kurdîtiya wiya oriinal hatiye amadekîrîn.)

*

cezaevi mesajı (*)

"Ulusal ve Toplumsal Kur-
tuluş'un büyük umutla-
rının kaynağı halktır."

NEWROZ'LARIN İSYAN ATEŞLERİNİ
ÇOGALTALIM !

Arkadaşlar;

Yeni bir 21 Mart'la umudumuzu ve kararlı-
lığımızı bileyerek yine birlikteyiz. Onbinler-
ce emekçinin, özgürlük savaşçısı'nın alinte-
riyle, özverisi'yle binlerce yıldan bu yana
yaşam, hep tarihsel iyimserliğimizi besleye-
rek gelmedi..Henüz ülkemizin ve ulusumuzun
tutsaklık zinciri parçalanmış değil..Henüz
dünya emekçileri'nin, dünya halkları'nın
geleceğini karartan kapitalist sistem yenilgi-
ye uğratılmış değil..Henüz insanlığın zehirli

gazlarla yokedildiği, haksız savaş'larda
milyonlarca emekçinin telef edildiği, açlıktan
milyonlarca insanın kırıldığı, baskının.
zulmün, her çeşidinin yaşandığı bir dünyada-
yız. Ve bu dünya, emekçilerin kolları ve
kafası üzerinde duruyor, ama, o dünya
emekçilere rağmen ve emekçiler adına
başkalarına yönetiliyor.

Evet, karanlık'lardan, zulüm'lerden çıkıp
geliyoruz..Ama, yine de çok açık bildiğimiz
bir şey varsa: karanlıkların aydınlığa, kitle-

ğın berekete, yoksulluğun varsılığa durduğu, zulmün parça parça dağıtıldığı NEWROZ'lara da ulaşıyoruz her seferinde.

Doğanın ve toplumun yasaları, birbirlerinin yansıması değildir, ama özdeştir. Doğa kendini nasıl yeniliyor ve geliştiriyorsa, toplumlar da kendi kabuğunu parçalamaya, kendilerini geliştirmeye doğru gönenmektedir. İnsan tarihin hem öznesi hem nesnesi'dir. Bundandır ki, Toplumsal kurtuluşlar'ın, baharın kendiliğinden gelmesi beklenmez. Çünkü insanlar, kendilerini toplumsal yaşamda devindiren ilişki ve güçlerin farkına vardıkça, kaderin kendi ellerinde olduğunu kavırırlar. Ve biz, bu yüzden, KENDİ KADERİMİZE KENDİMİZİN EL KOYMASI'nın gerekli olduğu'na inanan, bunu kavrayan insanlarla birlikte zorlu bir mücadelenin içine atılmaktayız. Bu mücadele tüm toplumsal yaşamın NEWROZ'una, baharına doğru bir savaştır. Tohumu çatlatan filiz gibi, emekçiler de kendilerini saran kabuğu çatlatıp özgürlüğe ulaşmakta gecikmeyeceklerdir. Yenilgi'ler,

gerileme'ler olağandır..Ama, hep gelecek kazanacaktır. NEWROZ, bize bunu anlatıyor. Biz NEWROZ'u, böyle kavırıyoruz.

Binlerce yıldır anlatılagelen KAWA DESTANI, halkımızın da kendi yaşam deneyimleriyle bu gerçeği bayramlaştırarak yaşattığını gösteriyor.

Geçen yıl NEWROZ'u kutlarken buruktuk, acılıydık.Çünkü, daha birkaç gün önce HALEPÇE, Saddam gericiliği'nin boşalttığı gaz bombaları ile bir anda ölü şehir haline gelmişti. Çünkü, bir yanda ağzında pembe köpüklerle kaskatı kalmış bebekcik'lerin resimleri, öbür yanda dünyanın umursamazlığı arasındaki çelişki yüreğimizi yakıyordu.Bir yandan halkımızın haklı ve onurlu kavgası adına kendisini NEWROZ ateşi gibi yakan genç insanlarla, bir yandan bu mücadeleyi sağa-sola pazarlayanlar'ın keyifleri öfkelenirdi bizi..

Bu yıl da ülkemizin Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi açısından bunalımların

devam ettiği, ama, **mücadele ve başarı** azminin bilendiği bir ortamda, güzel NEWROZ'umuzu karşılıyoruz. Uluslararası pazarlıkların, burjuva politikası'nın yarattığı kargaşa'dan, sınıflar mücadelesi'nin her boyuttaki yakıcı çatışmasından, Orta-Doğu Halkları'nın bir bütün olarak içine çekildikleri yerel savaşlar kaosu'ndan, Orta-Doğu köylülüğü ikibin yıllık boyunduruğu olan dinsel miskinliğin, **yeni bir kurtuluş umuduymuş** gibi gerici orta sınıfların bayrağı haline gelmesin sağa-sola pazarlayanlar'ın keyifleri öfkelen-diriyordu bizi..

Halkları'nın bir bütün olarak içine çekildikleri yerel savaşlar kaosu'ndan, Orta-Doğu köylülüğünün ikibin yıllık boyunduruğu olan dinsel miskinliğin, **yeni bir kurtuluş umuduymuş** gibi gerici orta sınıfların bayrağı haline gelmesinden...evet tüm bunların içinden emperyalist paylaşımın zengin sömürü alanı Orta-Doğu'dan yeni kurtuluş boyutları yaratmak, emekçilere, proletaryaya

ve onun örgütlerine düşüyor.

Biz NEWROZ'u artık ulusal boyutlarda yorumlamayı aşmak zorundayız. Çünkü, NEWROZ, ezilen sınıfların kurtuluş sembolü olarak halkımızın bize bıraktığı bir emanettir. Şimdi o emaneti Orta-Doğu emekçileri eline almıştır. Dünya proletaryasına, emekçi halklarına yeni bir bayram günü olarak armağan etmelidir.

Kürdistan Proletaryası 21 Mart'ı hem NEWROZ hem Uluslararası Irkçılık ve Sömürgecilikle Mücadele Günü olarak kutlarken; elbette iki eli kanda bile olsa, beyni ve yüreği Güney Afrikalı zenciler'le birlikte olmaktan geri durmayacaktır.

Kendi Halepçe'sine yüreği yanarken, Hiroşima'sız, Halepçe'siz bir gelecek umudunu ete kemiğe büründürmekten geri durmayacaktır.

Yaşasın Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi.

Yaşasın NEWROZ !

(*) Cezaevinden gönderilen NEWROZ mesajı aynen verilmiştir.

CEZAEVLERİNDE NEWROZ COŞKUYLA KUTLANDI

NEWROZ
PIROZ BÊ

eğer o büyük güne
kavuşursanız bensiz
ne çok çocuk gülüşü
ne çok ak ihtiyar
doğayla birlikte
bayram ediyorsanız veya
'keşke o da olsaydı' demeyin
mutlaka orada olacaksınız"

"SÖRÖMOR, Lİ NAVEMİRİ.

TU TILMISA DERE Ü CANAN NEWROZ."

uluslararası af örgütü'nün toplantısında yapılan konuşma (*)

Sayın bayanlar ve baylar,

21. yüzyıla giriyoruz ve demokrasi-özgürlük mücadelesi ikiyüz'üncü yılında. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ise, 51 yaşına bastı...Ve bugün, halen dünya'da ulusal bağımsızlığına kavuşmamış toplumlar ve sömürge uluslar var..İnsan Temel hak ve Özgürlükleri'nden mahrum uluslar ve halklar var...

Kürdistan'da da durum budur. Ve Kürt halkı yıllardır özgürlük mücadelesi vermektedir. Kürdistan'ın her köşesi, milyonlarca insanın kanıyla ıslanmıştır ve halen öyledir. Kürt ulusu, halen özgürlüğüne ve Kürdistan halen bağımsızlığına kavuşamadı...

(...)

Kürt nüfusu, ülkede ve ülke dışında toplam olarak ortalama 22 milyon'dur. Bunun 17 milyon kadarı Kürdistan'dadır. 5-6 milyon nüfus ise, ülke dışında bulun - makatadırİ sürülmüştür, zorunlu olarak göç etmiştir, ya da misafir işçi ve göçmendir.

Lozan Konferansı'nda, Kürtlerin rıazaları dışında ülkeleri bölündü.. Baba-ogul, kardeş-bacı, dayı-yeğen birbirinden koparılarak, her biri, ayrı bir devletin tebaası olma zorunda bırakıldı...

*Kürdistan'ın en büyük parçası ve Kürtlerin en yoğun bulundukları kesim **Kuzey Kürdistan'dır**. TC.Devleti'nin siyasi sınırları içine alınan bölümdür. Yaklaşık 250.000 Km.karelik bir alanı kapsar.

Buradaki Kürt nüfusu 8 milyon civarındadır..Bölgedeki TC. genel nüfusu'nun ortalama olarak % 82'sini oluşturur. TC'nin diğer bölgelerinde de yaşayan 4 milyon'a yakın Kürt vardır. Bunlar sürgün edilmiş ya da çeşitli nedenlerle göç etmiş olanlardır.

*Doğu Kürdistan, İran devletinin siyasi sınırları içinde bulunan kesimdir... Kürt nüfusu 5,5 milyon civarındadır. 1975 öncesi nüfus yoklamasında 5.190.000 olarak saptanmıştır...Bölgedeki İran genel nüfusuna göre, Kürt nüfusu ortalama % 82 dolayındadır..

*Güney Kürdistan'da, Irak devletinin siyasi sınırları içine alınan kesimde ise, IKDP'den edindiğimiz bilgilere göre Kürt nüfusu 2,5 milyona yakındır.. 1974'lerden bu yana bölgede 1328 köy boşaltılmış ve 300.000 'in üstünde insan Basra'nın güneyine taşınarak, özel hazırlanmış kamplarda iskana mecbur kılınmıştır..

*Güney Batı Kürdistan da, Suriye devleti'nin siyasi sınırları içindedir..Kürt nüfusu ortalama 900.000 'dir.200.000'i, yabancı statüsü içinde, Şam, Halep, Hama, Humus, ve diğer kesimlerde otururlar...

(...)

*Ayrıca, Lübnan, SSCB ve Avrupa'nın birçok ülkeleri ile, Amerika, Kanada, ve Avustralya'da da 1 milyon'a yaklaşan Kürt vardır..

-Kürdistan'ın her dört parçasında da Kürt halkı ulusal-demokratik hakları'ndan yoksundur. Baskı ve zulüm altındadır.

-Her dört devlet'te, bu halkın ulusal-demokratik taleplerine tahammülsüzdür'ler ve haklarını'nın tanınmamasında kararlıdırlar.

-Her dört parçada da polisiye tedbirler, şiddet ağırlıktadır..

-Her dört parçada da, Kürt halkı; ikinci

sınıf **muamele** görür ve **horlanır**. Türk, Arap, Pers asıllılarla aynı düzeyde eğitim, sosyal ve kültürel hizmetlerden yararlanma olanaklarına sahip değildir..Alt yapı tesislerinden yoksundurlar.. Yaşam standartları bulundukları ülkenin (Türkiye, İran, Irak, Suriye) seviyesinin çok çok altındadır..

-Her dört parçada da, Kürtler, bilerek geri bırakılmıştır.

Ancak, TC. Devleti, diğer üç sömürgeci devlete nazaran, soruna bakış, aldığı tedbirler ve **uygulamaları** açısından farklı bir yapıya sahiptir.

şöyleki;

-Türkiye'deki **Resmi İdaoloji**, Orta-doğu ve dolayısıyla TC. devleti sınırları içinde "**Kürt**" diye bir halkın bulunduğunu ve "**Kürtçe**" diye bir Dil'in varlığını kabul etmez.. "**Kürdistan**" diye coğrafi bir bölgenin olmadığını savunur. Aynı bir

dil konuşan ve ayrı bir yapıya sahip olan bu insanların, "**dağ Türkleri**" olduğu düşüncesindedir.

-Cumhuriyetin bütün temel yasa ve kurumları, bu tezi esas alır. Ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal yaptırımlar; bu tez temelinde vardır ve öyle sistemleştirilmiştir. Kürt halkının, Kürt olarak hiçbir hukuki, sosyal ve demokratik **hak**ki yoktur ve olamaz..

-Devletin tüm eğitim kurumları bu ideoloji çerçevesinde biçimlenmiştir. İlkokuldan Üniversiteye kadar olan eğitim-öğretimin tüm safhalarında, hiçbir şekilde Kürtlerden bahsedilemez. Bilimsel araştırmalarda da bu çerçevede kalmak asıldır.

-Kürtlerin **asimilasyonu**, Türk eğitim ve öğretiminin en temel amaçlarından. Bunun için, Kürt çocuklarının kendi köy okullarında okumalarındansa, ailelerinden alınarak, "**Yatılı Bölge Okulları**"nda eğitilmeleri tercih edilir! Bu okullar Yeniçeri

Ocakları'ndan esinlenerek oluşturulmuştur.. (Osmanlılar döneminde İmparatorluk bünyesindeki birçok halktan devşiriler çocuklar, özel olarak Yeniçeri Ocağı'nda eğitilirdi.) Bu okullar, sadece Kürt bölgelerinde kurulmuşlardır ..(Yalnız bir yatılı okul, Çerkez'lerin yoğun bulundukları bölgede vardır.) Bu okulların kuruluşu ile ilgili, 222 Sayılı Yasa'da, bu okulların kuruluş amacı; "TÜRK DİLİ VE KÜLTÜRÜNÜ YAYMA FAALİYETLERİNE YARDIMCI OLMAK..."şeklinde belirtilmiştir..

-Türk tarihi cumhuriyetten sonra yeniden yazılmış ve bütün tarihi gerçekler tahrif edilmiştir. Resmi İdeoloji, bölge halklarının Türklüğü'nü, bölgede Türk medeniyeti'nin egemenliği'ni esas almıştır. Yalana dayalıdır ve bir safsata'dır..

-Türkiye'de hak sahipliği Türk olmaya bağlıdır. Kürt olarak kimliğini açıklayan bir kimsenin, devlet hizmetlerinde kadrosal görev alması, devletin olanaklarından yararlanması olası değildir. Kazara olan

olursa, durumunun açığa çıkması halinde -kullanma imkanı olmama durumunda-tardı kesindir..

Bundan dolayıdır ki; Meclisler, Siyasi Partiler, Üniversiteler, Mahkemeler, Basın, Radyo-Televizyon Kurumu, Ordu, Hukuk Kuruluşları, tüm mensupları ile (istisnalar olabilir, belirleyici değildir), muhafazakarı, sağcısı, solcusu ve sosyal-demokratı ile Kürt Sorunu'nda şartlanmışlardır ve tavizsizdirler.. Yorum ve açıklamalardaki farklılık özde değildir. Özde aynı anlayış içindedirler. Uygulamalar karşısında ki, duyarlılıkları, sadece devlete, Türk Devleti'nin "Misak-ı Milli" olarak adlandırılan hudutlar içindeki bütünlüğüne ve egemenliğine gelebilecek zararlar konusundadır..

III

Cumhuriyet halk partisi'nin 1923-1940 ile 1940-1950 dönemleri arasındaki uyum, anlayıştaki aynılık, 1950-1960 Demokrat Parti iktidarı döneminde de aynen korunmuştur. 1961 Anayasası'na hayatiyet

veren otoritenin anlayışı ile 12 Eylül 1980 darbesini yapan ve 1982 Anayasası'nı yaratan Cunta'nın anlayışı da aynıdır.

Partiler, Basın, Üniversiteler aynı şeyleri düşünmüşler, aynı amacın gerçekleştirilmesi ni esas almışlar, fakat aynı biçimde değil, ayrı ayrı biçimlerde ifade etmişlerdir...

Kürt ulusunun hak'ları ile ilgili getirilen kısıtlamalara ve buna bağlı uygulamalara bakarsak durum daha iyi anlaşılır.

Şöyleki:

1-Kürtlerin, düşüncelerini, toplantılarda, genel yerlerde, kitle önünde Kürtçe açıklamaları, Kürtçe haberleşmeleri, Kürtçe yayın yapılması, plak, ses ve görüntü bantlarının Kürtçe t a b ' ı yasaktır.

Anayasal olarak yasaktır. Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte oluşan bir yasaktır. Ancak, 1982 Anayasası'na -diğer Anayasaların tersine- genel muhtevası dışında, özel açıklayıcı hüküm getirilmiştir. (1982 Anayasası 26, 28. maddeler) Yasaklanan Dil'in

"Kürtçe" olduğu 19.10.1983 tarihinde kabul edilen 2932 Sayılı Yasa ile açıklığa kavuşturulmuştur. Bu yasa'da, Türk Ceza Yasası dışında müeyyide de getirilmiştir.

2-Kişinin Kürt olduğunu söylemesi, bu yanını özel işlerinde ve ilişkilerinde öne çıkarması suçtur.

3-Kürtleri biraraya getirecek, Ulusal-Demokratik haklarını konu alan, siyasi, mesleki ve demokratik örgütler kurulamaz.Bu da bir Anayasal kısıtlamadır.Tüm Anayasalar'da bu hususta hüküm vardır. Örneğin; Anayasa Mad:13, 33 (Derneklerle ilgili); 52, (Sendikalarla ilgili); 86, (Siyasi Partiler'in kuruluşu ile ilgili).Ayrıca, eski partiler Yasası ile yenisinde de bu konuda hükümler vardır.

4-Kürtçe ya da kişinin Kürt olduğunu, ulusal özelliklerini anımsatacak isim ve soyadı taşıması, kişinin bu adla nüfus siciline tescili yasaktır. Bu yasak, Nüfus Sicil Kanunu ve Nizamnamesi, Soyadı Kanunu ile getirilmiştir. Bu konuda titiz davranıl-

ması konusunda her dönemde yönetim tarafından Tamim'ler gönderilmiştir.

5-İşyerlerinin Kürtçe adlandırılması, Kürtlerin kendi örf ve gelenekleri gereği mukaddes sayılan gün ve bayramları kutlamaları, şenlikler düzenlemeleri, bu şenliklerde ulusal renklerini sembolize edici giysiler giymeleri, ayrı bir ulus olma imajını yaratır düşüncesi ile yasaklanmıştır.

Bu yasaklamalar, Bazı Kıyafetlerin Giyilmiye Dair kanun, Tatil ve Bayram Günleri ile İlgili Kanun, ve "Men'i İsrifat" Kanunu ile dolaylı biçimde getirilmiştir.

6-Kürt Dili ve kültürü, Kürtlerin sosyo-ekonomik yapıları ile ilgili olarak bu ad altında araştırma (Bilimsel Araştırma), Ceza yasalarında suç sayılmıştır ve yasaktır.

7-Camilerde Kürtçe Dini vaiz, Kuran'ın Kürtçe tedrisi, ayet ve risalelerin Kürtçe tefsiri, ibadete Kürtçe çağrı yasaktır.

Bu yasaklar 1924'lerden bu yana gelen yasaklardır. Hiç bir dönemde, bu yasakları

getiren yasa ve tasarrufların kaldırılması düşünülmemiştir. Devamlı uygulamada tutulmuştur. 1961 Anayasası'nın vaazı'ndan sonraki dönemde, "anti-demokratik yasaların" ayıklanması cihatine gidilmiştir. Ancak, hiç bir şekilde (demokratik kuruluşlar, hukuk adamları, ve Üniversitelerce) yukarıda açıklanan yasalar "anti-demokratik yasalar" arasına alınmamıştır.

Yalnız son dönemlerde, M.A.Eren, 2932 Sayılı Yasa'nın kaldırılmasını SHP grubuna ve Meclise getirdi. Ancak, bu teklif kesinlikle ilgi görmedi.

(...)

IV

TC. Devleti'nin iki yapısı vardır. Birisi, reel yapı, gerçek olandır. Diğeri de, hukuki yapısıdır. Bununla, devlet, suçlarını gizler. Türkiye'de, Siyasi Partiler ve kuruluşlar da bu yapıya bir noktada adapte'dirler.

Örneğin:

1-Türkiye'de işkence yasaktır.Bu hüküm Anayasada vardır, ayrıca, TCK'nun 245. maddesi'nde de belirtilmiştir. Ama, Türkiye'de işkence vardır. Sistemantik olarak uygulanıyor. Soruşturmayla işkence sorgulama aracı olarak yerleşmiştir. Mahkemeler, Savcılıklar işkence ile alınan anlatımlara itibar ederler. İşkenceler hem yönetim hem de adli makamlarca korunmaktadır..

2-TC.Devleti, Anayasası ve Yasaları "Herkes kanun Önünde Eşittir" der. Ayrıca,her defasında, resmi ağızlar Kürt halkı'nın Türkiye'de vatandaş olarak tüm hak'lara sahip olduğunu ve kanunların uygulanmasında hiçbir ayrımın yapılmadığını söylerler. Ama, aslında insanlar kanun önünde eşit değildirler ve yasalar herkese aynı düzeyde uygulanmıyor ve Kürt halkının kanunhimayesi yoktur...Kürt halkı için geçerli olan yasalar değil, emir ve talimatlardır. Emir ve talimatlara karşı Kürt halkı yasaların himayesinde değildir. Yasalara aykırı ve keyfi

davranışlarda bulunanların da cezai ve hukuki bir sorumluluğu yoktur..

Yıllardır Kürdistan'da suçlu takibi ayrı uygulanır. Yıllardır Kürdistan'da "silah ve eşkiya arama" bahanesiyle, köylüler, köy meydanlarına toplanarak, toplu dayaktan geçirilirler. kendilerine işkence yapılır. Keyfi olarak iplerle bağlanarak, karakollara taşınır, karakollarda ise, hiçbir yargıç kararına gerek görülmeksizin tutulurlar. Bu uygulamalar, devletçe çok iyi bilinir ve binlerce şikayet olmuştur..Ama, bu uygulamalardan ve davranışlardan bugüne kadar cezalandırılan olmamıştır.

Yakınlarda aynı olaylar yine yaşandı:

28.12.1988 günü Siirt'in Koçpınar köyünde,
5.1.1988. günü Eruh'un Dağyeli köyünde,
6.1.1989 günü Eruh'un Peyamlı köyünde,
11.1.1989 günü, Eruh'un Demirkaya köyünde

Ve iki polisin öldürülmesi nedeniyle, Cizre, Batman, ve Silopi'de estirilen teröre bağlı olarak,

16.1.1989 günü Cizre'nin Yeşilyurt köyünde,

operasyon yapıldı.

Köylüler meydana toplandı, kadınlar ve erkekler tek tek dayaklandı. Kadınların ve erkeklerin bir kısmı soyunduruldu. Ve Yeşilyurt köyünde köy muhtarı ile diğer köylü erkeklerin bir kısmına Binbaşı tarafından insan pisliği yedirilmiştir.

Bu olay İçişleri bakanınca gizlendi, ama, basın tarafından saptandığı gibi, bazı milletvekilleri tarafından da yerinde araştırma yapılarak öğrenildi. Savcılığa başvurular oldu. Tüm köy halkı olayı doğruladı. Müfettişlere de aynı şekilde ifade verildi. Bu arada, iki kişi -olayla yakından ilgileri olmadığı halde- öldürüldü. Bunlar hepsi ispatlı...Ama, savcılık Binbaşı hakkında tutuklama çıkarmadığı gibi, hakkındaki soruşturmayı da görevsizlik kararına bağladı. Bu işi savaştan, zamana bırakıp külleme maksadıyla alınmış bir karardır. Binbaşı hakkında idari hiçbir muamele yapılmadı ve görevinden de alınmadı. Güvenliği için görev yeri değiştirildi. En küçük bir yolsuzluğu meclise getiren, araştırmalara

bağlayan(!), yaygara koparan partiler; bu olay üzerinde bazı milletvekillerinin zorlamasına rağmen, sadece, kınamak ve bölge halkını yatıştırıcı birkaç beyanatla işi geçiştirdiler.

3-Siirt'in Kasaplar Deresi'nde gözaltına alınıp kaybolan, izine rastlanmayan halktan insanların ve militanların cesetlerine rastlanmıştır."Olağanüstü Hal Valisi" Kozakçıoğlu ise, bunun üç kişiye ait ceset olduğunu ifade etti. Ama, belirtilenlere göre, yüzlerce kişi bu derede gömülü durumda...yapılan araştırmalar da bunu doğrulamıştır. Savcılığın bu olaya el koyması yasalar gereği zorunlu. Ama, savcı, bu konuda hiçbir şekilde hareket göstermeyecek gibi...

4-DYP Genel Başkanı beyanatında, "Türkiye'de Kürtçe konuşanlar vardır, bunlar vatandaşlarımız, kardeşlerimizdir, Türk boylarından'dır. Bu konuda dökümanlar vardır. Devletin elinde de, akademisyenlerde de var..", şeklinde belirlemede bulunuyor. Halen Kürtler'in Türklüğü düşüncesindedir...

5-"Anadilin yasaklanması gayri insanidir" diyen ve 1975 yılında, "Biz halkların Kendi Kaderini Kendisinin Tayin'inden, özgürlüklerini kazanmalarından yanayız" şeklinde düşüncelerini radyo ve televizyonlardan kamuoyuna duyuran B.Ecevit, 1977 seçimlerinde Bitlis'te bir miting'te konuşurken, "Halklara Özgürlük", "Yaşasın Türk-Kürt Halkının Kardeşliği", "Kürtlere Özgürlük" sloganlarını atan gençlerin üzerine kürsüden inerek hücum etmiş'ti. Ve o gün meydana da, "Türkiye'de Halklar Yok, Tek Halk Vardır, O'da Türk Halkı'dır "diye bas bas bağırıyordu..

6-SHP Genel Başkanı ve SHP kurmayları "Anadil Yasaklanmaz", "Kürtler Kendi Kültürlerine Kavuşmalıdırlar, Dilleriyle Konuşmalı, Yazmalıdırlar" dediklerini; Nedense, T.ATALAY'ın "SHP Programı Kürtçe de Yazılmalıdır", dediğini, M.A.E-REN'in meclis Kürsüsünde, "Kürtlerden Azınlık" olarak bahsettiği ve İ.AKSOY

un Avrupa Assamblesi'nde "Kürt Halkına Kültürel Özerkliği verilmelidir" şeklinde belirlemesini unutuyorlar..Ve bu insanlar söylediklerinden dolayı Partiden ihraç edilme durumunda kaldılar ve ihraç edilenler oldu...

7-Irak Devleti'nin kimyevi bombalarından kaçan Kürtleri, "Türk Milleti'nin Misafirperverliği ve Mazlumlara Karşı Merhametinin Gereği" diyerek kabul eden Turgut ÖZAL, Bu masum insanları, çevrelerini tel örgüyle çevirerek ve dışına da yüzlerce nöbetçi dizerek, hapsetmiş durumdadır. Dışarıyla ilişkileri kesilen bu insanlar, şu anda sefalet içindedirler...

8-Bulgaristan'daki Türklerin (ki, müslüman kitledir) karşılaştıkları uygulamalar, onların ulusal temeldeki hakları konusunda, dünya devletlerinin tavır koymalarını, uluslararası kuruluşların ilgilenmesini isteyen ve bundan memnurluk duyan Türk Hükümeti, Meclis'i, Partiler'i, Demokratlar'ı, Yazar-çizer, takımı, Uluslararası kuruluşların Kürt Sorunu

ile ilgilenmeleri halinde tepkici oluyorlar. Ve kendi çıkarları için methettikleri örgütü, bu kez ihanetle, yalancılıkla suçluyorlar.

Yukarıda belirlenen durumlar, Türkiye'de devletin, idari sistemin yalan üzerine oturulduğunu, iki yapıyı olduğunu göstermektedir. (Devam edecek)

(*) 15 Mart 1989'da Almanya'nın Münih şehrinde yapılan toplantıda Ş.KAYA tarafından yapılan konuşma.

*

İSVEÇ GÖÇMEN BAKANI'NIN DÜZENLEDİĞİ TOPLANTI

Mart 1989 tarihinde, Stokholm şehrinde İsveç Göçmen Bakanı Kürtlerle "Bilgi alış-verişi" amacıyla bir toplantı düzenledi..

Toplantıya; Irak Kürdistanı Cephesi, İran KDP, Komela, Tevger, Suriye İlerici partisi, Kürdistan Kurtuluş Partisi (rızgari) ve İsveç Kürt Federasyonu temsilcileri katıldılar...

Toplantıdan önce, verilen yemek sırasında

bakan ve katılan temsilciler arasında geçen sohbetlerde özetle şu tartışmalar geçmiştir: Özellikle, Salman Rüştü Olayı ile ilgili öne sürülen "Neden bu kadar popüler oldu, binlerce insan ölünce bu yapılmıyor" görüşlere karşı;

Bakan Müsteşarı ANDERSON "... politika ile hiçbir ilgisi olmayan, sivil Salman Rüştü, bu saldırılar karşısında tek ve acizdir.

Bunu kabul edemeyiz. Karşıda bir devlet terörü söz konusudur." demiştir..

"Dağların Dili" tiyatro oyunu'ndan açılmış ve bakanın bu konuda çok etkilendiği de gelen bilgiler arasında.. Daha sonra toplantıyı açan bakan özetle şunlara değinmiştir:

"Cömert bir göçmen politikamız vardır, elimizden geldiği kadar ve olanaklarımızın elverdiği ölçüde herkesi kabul ediyoruz. Ancak, göçmen kabulünde bürokrasi'nin işi uzattığı söz konusudur. Bu nedenle daha pratik yollar bulmak ve süreyi kısaltmak için çalışıyoruz..Örneğin: iltica isteyen önemli bir kişiye, iki hafta gibi kısa sürede cevap verilecektir..Polis yerine bakanlık görevlilerinin oluşturacağı komisyonlar ilticacılarla direkt kontak kuracaklardır..Ve bu komisyonlar röportaj yapmak ve karar vermek konularında da görevli olacaklardır. Red cevabı geldiğinde de itiraz konusunda pratik yöntemler uygulanacaktır.. Bu konularda sizlerin görüşlerini almak

gelecekte göçmenler için neler yapılabileceği ile ilgili daha olumlu kararlar almamızı ve uygulamalara geçmemizi kolaylaştıracaktır..Ayrıca İsveçteki Kürtlerin durumlarını düzeltmektir.. Ayrıca, konut ve yerleşim sorunları, iş bulmaları, İsveç toplumuna olumlu intibakları konularında da sorunları çözmek için elimizden ne gelirse yapacağız.. " dedi.

Daha sonra, toplantıya katılan temsilcilerin görüşlerini açıklamaları ve bunlar üzerinde tartışma yapılması önerisi kabul edildi.

Müsteşar Anderson söz aldı, özetle şu konulara değindi:

"..Genel olarak İsveç'e gelen göçmen sayısı, İran-İrak Savaşı'nın bitmesinden sonra gelenlerin sayılarında azalma olduğu, İsveç'in her yıl 1200 civarındaki göçmen kontenjanı'ndan Kürtlerin de yararlanacağı, özellikle Türkiye'ye sığınmış olanlara yardımcı olacaklarını, yerinde yapılacak seçim ve Kızıl Haç'ın da yardımı ile isim tesbit

edilerek, kontenjandan yararlandırılacakları, Ve son Birleşmiş Milletler toplantısında Kürtlerin durumunun ele alındığını, Türkiye'nin, aktaracakları 60 milyon dolarlık yardımın ulaştırılması konusunda yardımcı olacağına söz verdiğini, Kürtlerin bölgedeki durumlarının yerinde incelenmesine ilişkin öneriyi ise, reddettiğini, vb..."

daha sonra temsilciler söz aldılar ve görüşlerini açıkladılar.

İlk sözü İsveç Kürt Federasyonu temsilci aldı ve özetle; "...İsveç'teki Kürtlerin sorunlarını" anlattı ve "önerilerde" bulundu...

Tevger adına söz alan temsilci, Özetle;

"..Türkiye'de Kürtlere yapılan baskılar, hapishanelerdeki durum ve işkenceleri" anlattı. Son zamanlarda "Kürt Sorununa ilişkin değişik bakış açıları olduğunu ve bunların bir kısmının eskiden olduğu gibi Kürt Sorunu nu baskı ile unutturmaya çalıştıklarını, diğerlerinin ise, Kürt Sorunu çözümlenmeden

ortalığın yatışmayacağını anladıklarından olayı tartış- tırmak istediklerini" belirterek, bu durumlar ve Türk Anayasası'nın değiştirilmesi konu- larında İsveç'in Türkiye'ye baskılarını arttırması gerektiği", ayrıca, "Türkiye'nin, bir Avrupa ülkesi olduğunu belirlemesine karşılık, yasa ve uygulamalarıyla da Avrupa niteliklerine ulaşması gerektiği konularında da baskıların sürdürülmesi" gerekir dedi..

Ve devamla;

"Türkiye Kürdistanı'ndaki politik partilerin tümü Kürtlerin bir ulus olduğunu, ülkelerinin bir parçasının Türkiye tarafından işgal edilerek sömürgeleştirildiğini, sorunun gerçek çözümünün Kürt Ulusunun kendi Kaderini Tayin Hakkı'yla gerçekleştirebileceğini dile getirerek bu doğrultuda mücadele ediyorlar. partilerden biri, Türkiye ve Kürdistan'ın iki federe devlet biçiminde örgütlenmesiyle de bu sorunun çözümlenebileceğini getirirken, diğer politik parti ve örgütler ayrılıp bağımsız bir devlet'in

kurulmasından yanadırlar. Sekiz Kürt parti ve örgütünden oluşan **Tevger** de programına bağımsız, demokratik ve bağlantısız bir Kürdistanı koymuştur.

Tevger'in Kürt Sorunu'nun nihai çözümü için öngördüğü hedef bu. Fakat bu, uzun vadede gerçekleşebilecek bir hedef. Bu arada acil olarak Kürt halkının içinde yaşadığı ağır baskı koşullarından önemli ölçüde kurtarılabilmesine, kısa vadede kimi demokratik hak ve özgürlüklere kavuşturulabilmesine ve böylesi bir çabanın da hem ülke hem de uluslararası düzeyde arttırılması gereğine inanıyoruz. Özellikle bu alanda, Türkiye'nin İran, Irak ve Suriye'den farklı olan kimi yanları var ki, bunun mücadelemizi kolaylaştırdığına ve kısa vadede kimi neticeler almamızı olanaklı kıldığına inanıyoruz..

Sayıdığımız diğer ülkelerden farklı olarak Türkiye'nin 150 yılı aşan bir süredir batılılaşma Avrupa'nın bir parçası olma doğrultusunda

çaba gösterdiği söylenebilir.. O, NATO müttefiği bir ülkedir, en son Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üye olmak için başvurmuştur. Birleşmiş Milletlerin bir üyesi olarak Kürtleri boyunduruk altında tutan diğer üç ülkeden sayısal olarak daha fazla **Uluslararası Antlaşmaya** imza atmıştır. Helsinki Nihai Senedi'ni imzalayan 35 ülkeden biridir. Çalışma yaşamına, insan Hak ve Özgürlüklerine ilişkin; işkenceyi, hukuk dışı uygulamaları yasaklayan pek çok Antlaşmaya imza koymuştur..Avrupa gündemlerine ilişkin maddelere imza atmaktadır..

Böyle olduğu halde, Türkiye'nin Anayasa ve Yasa'ları bu Antlaşmaları çiğneyen maddelerle doludur. Avrupa Parlamentosu'nda, BM'in çeşitli kuruluşlarında, Uluslararası ilgili patformlarda, söz konusu Anayasa ve yasa hükümlerinin kaldırılmasını, imzaladığı Antlaşmalara uygun hükümler getirmesini istemek, bu yönde onu zorlamak mümkün. İmzaladığı söz konusu Antlaşmalar aslında, Türkiye'yi, Kürt Halkının Varlığı, Ulusal-

Demokratik Hak ve Özgürlükleri'ni resmen tanıma konusunda yükümlülük altına sokuyor. İmzaladığı Uluslararası Antlaşmalara uygun Yasal ve Anayasal değişiklikler olduğu zaman, Kürt Halkı kısa vadede, önemli HAK ve ÖZGÜRLÜKLER'e sahip olabilecek..

12 Eylül 1980'den sonra İsveç, Diğer İskandinav Ülkeleri ile birlikte Türkiye'yi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne vermişti. Türkiye bu ülkelerle görüşerek bazı yazılı taahhütlerde bulununca, İsveç ve diğer ülkeler girişimlerini geri almışlardı. Ama, Türkiye, verdiği taahhütlerin hiçbirine uymuyor. İsveç, Hükümet nezdinde girişimde bulunarak, onu taahhütlerini yerine getirmeye zorlayabilir. Diğer İskandinav ya da Avrupa ülkeleriyle ortak girişimde bulunmak için, bazı şeyler yapabilir..

Ayrıca, yalnız Uluslararası Antlaşmalar açısından değil, Kürt Halkı'nın 25 milyona varan tüm nüfusuyla, Orta-Doğu'nun en büyük halklarından biri olması ve her türlü haklarından yoksun olması açısından da,

Kürt Halkını desteklemek, onunla dayanışma içinde olmak gerekiyor. Düşüncemize göre, Kürt Halkı, boyunduruktan kurtulup kaderi üzerinde söz sahibi olmadıkça, her millet gibi özgür yaşamadıkça, bölgeye kalıcı ve adil bir barışın gelebileceğini de beklememek lazım.. Kürt halkı'nın Uluslararası dayanışma ve desteğe gereksinimi var, bu onun hakkıdır da..En başta İsveç Hükümeti'nin bunu takdirle karşılayacağına ve halkımızın adil davasının yanında olacağına inanıyoruz.

Bizi dinleme nezaketinde bulunduğunuz için teşekkür ederiz." sözleri ile bitirdi.

İran Kürtleri adına söz alan temsilci;

"İran Kürdistanı'nda şartların zorluğunu, savaşın durumunu" anlatarak, "amaçlarının, demokratik bir İran'ın siyasi sınırları içinde Otonomi olduğunu" belirtti. "Hümaniter bir yardım" istediklerini ve "sorunun Uluslar arası bir sorun olduğunu" söyledi.

İran Komela temsilcisi özetle;

"...Kürdistan'da süren vahşi uygulamaları"

tekrarladı..Savaş ve saldırılardan yaralananlara bakmak için olanaklarının sınırlı olduğunu bildirdi, ve bu konuda İsveç Hükümetinden yardım istedi..

Suriye İlerici Partisi temsilcisi;

"Kürtlerin Suriye'de zor şartlar içinde yaşamlarını sürdürdüklerini"belirtti."Vatandaşlık hakları, kimlik ve pasaportlarının olmadığını, mal-mülk sahibi olmadıklarını, Mecburi İskan'dan dolayı nasıl acı çektiklerini" belirtti ve bu konularda "Suriye Kürtlerine yardım yapılması ve destek verilmesi gerektiğini" söyledi..

Irak Kürdistanı Cephesi adına söz alan temsilci, uzun uzun Irak Kürtlerinin zor ve acıklı yaşamlarına değindi.."Bizi silah kullanmaya zorlayan onlardır"dedi.Halkın, yapılan baskı ve savaş, saldırı, ve işkencelerden psikolojik ve fiziksel olarak büyük bir acı ve bunalım içinde olduklarını" açıkladı.yaralı ve hastalara yapılan yardımın "devamını" istedi..Ayrıca, "İsveç'e gelmek için ya İran

ya da Suriye üzerinden takip edilen yolun zorunlu olduğu, İsveç'te oturumu kabul edilmeyenlerin Suriye'ye ikinci bir iltica ülkesi olarak geri gönderildiğini ve bunun yanlış olduğunu" da belirtti..

Kürdistan Kurtuluş partisi (rızgari) Avrupa Sekreterliği adına söz alan temsilci ise şu konuşmayı yaptı:

"Sayın Bakan, değerli dostlar,

Kürt Ulusu'nun sorunlarına duyduğunuz yakın ilgiden dolayı **Partiya Rızgariya Kurdistan** adına teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Partimiz, emperyalizme, sömürgeciliğe, faşizme ve her türden sömürü ilişkisine karşı, onbeş yıldır mücadele yürüten **RİZGA-Rİ** siyasal hareketinin evrimleşmesinden doğmuştur..

Partimiz, ülkemizi askeri işgalden arındırmayı, sömürgeci boyunduruğundan kurtulmayı yakın hedef olarak önüne koymuştur. Bunun

bağımsızlık mücadelesi ile sağlanacağı inancındadır..Hedefimiz: bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan'ın yaratılmasıdır..

Kürdistan'da programatik hedefleri değişik, fakat, genelde Kürt Ulusunun Kendi kaderini kendisinin Tayin Etmesini amaçlayan, çeşitli organizasyonlar vardır..Biz bu görüşmede, partimizin stratejik hedefleri'ni de yakından ilgilendiren; Kürdistan'daki mücadelenin iki genel sorununa değinmek istiyoruz.

Birincisi; Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin terörizm olarak mahkûm edilmeye çalışılması, diğeri de mücadelenin, sömürgeci devletlerin birer iç sorunu olarak görülmesi eğilimidir..

Bağımsızlık Mücadelemiz, barışçı olan ve olmayan yöntemleri birlikte içermektedir. Eğer Kürt Ulusu, sömürgeci devletlere karşı silahlı mücadele veriyor ve gelecekte de verecekse, bu onun tercihi değildir..Sömürgeci devletler, yüzyılımızın başından beri

uyguladıkları **jenosit, asimilasyon, baskı ve terör** ve hatta varlığını **yok sayma** politikaları ile Kürt ulusuna başka bir tercih bırakmamışlardır. Yoksa, Kürt Ulusu da en az diğer uluslar kadar barıştan yanadır.

Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletler, devlet olmanın avantajı ile; Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesini "**terörizm**" olarak sunmaya çalışmakta ve başarılı da olmaktadırlar. Beklentimiz, İsveç'in kendi kamuoyu ve uluslararası platformlarda, sömürgecilerin haksız propagandalarını boşa çıkarması ve sömürgecilerin kanlı **terör**ü'nün **teşhiri**'nde Kürt Ulusuna yardımcı olmalarıdır.. Unutulmamalı ki, Kürtler, Ulusal Sorun'un çözümünde Norveçliler kadar şanslı değillerdir..

Kürdistan'ın bugünkü sömürge statüsü, emperyalistler arasındaki 1. Paylaşım Savaşı'ndan sonra saptanmış ve Kürdistan dört devlet arasında paylaştırılmıştır. Ama, Kürdistan bir ülkedir ve üzerinde 22 milyona yakın bir ulus yaşamaktadır. Bu açıdan,

Kürdistan Sorunu, sömürgeci devletlerin bir iç sorunu olamaz. Kaldı ki, bu statü'nün tayininde Kürt Ulusu hiç bir zaman taraf olmamıştır.. Ve kendisini bu tutsaklık Antlaşması ile bağlı saymamaktadır..

Kürdistan Sorunu, Uluslararası Bir Sorun'dur. Onun kadar popüler olmamakla birlikte; Filistin Sorunu'ndan da önemlidir. Filistin Sorunu çözülsün bile, Kürdistan Sorunu çözümlenmeden Orta-doğu'ya barış gelmeyecektir.

Onlarca devleti ve bir bölgeye barış ve demokrasinin gelmesini doğrudan ilgilendiren Kürdistan Sorunu, sömürgeci devletlerin resmi sınırları içine hapsedilemez. Aksi takdirde; Halepçe'de 5.000 kişinin kimyasal silahlarla katledilmesine "Irak'ın İç Sorunu"-dur diyen ve Ulusal kurtuluş vermekte olan Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser ARAF gibi, Kürt Ulusunu, kendi cellatlarının

insafına terketmiş oluruz..

Kürdistan Sorunu Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Kendisinin Tayin Etmesi sorunudur. Sorun; siyasal, meşru ve uluslararası bir boyuttadır.. Kürt Ulusu, dostlarından, sorunu'nu bu siyasal muhtevada ve uluslararası boyutta ele almalarını, Örneğin; Uluslararası bir Kürdistan Konferansı düzenlemek ve ardından sorunu, Birleşmiş Milletler'e götürmek gibi somut ve aktif politikalar üretmelerini beklemektedir.

Saygılarımızla.

Partiya Rızgariya Kurdistan Avrupa
Sekreterliği adına İsveç temsilciliği

Bakan toplantıya katılanlara teşekkür etti ve "ileri sürülen görüşlerin en iyi biçimde değerlendirileceğini" belirtti. Bu tür toplantılar için "temennilerini" açıkladı..

BESE TERORA DEWLET LI KURDISTANÊ

Piştê tekoşina rîzgariya netewî Kurd kete rojema muessesên Ewropî û navnetewî, dewleta tirkî politikên nû yên zorker lê ser Kurdistan berfiretir dike. Dewleta Tirk, bi 400.000 leşkerên xweva li Kurdistanê teror pêktine. Her daxwazên netewa Kurd, mafên çarenusê ji tede, yên netewî û demokretîk bi zor û xwin ladike. Bî sergîrdayetiya Wali ya nawçe yên îstîsnayî ku Wali qolonyalisten tê zanin, dewleta Tirk şereki ne îlankirî bi dij netewî kurdve dike.

Dewleta Tirk bo pêlandinê tekoşina netewî Kurd, serî li her şeweyî ne insani dide. Pê parezgahên gund, parçekirina netewa Kurd û politîqa qirkirina Kurd diji Kurd dajo. Bo berdewamkirina nîrê zordariyê li Kurdistan, dewlet, xercîrehên ordî her

zêde dike. Bî destî Wali qolonyalistê ku mesuliyetên herî berfireh heye, li Kurdistanê idarek zor kêfî dajo. Li gundê Yeşilyurt a Cizir a Merdin, Leşkerên dewleta Tirk bi zorê, bi xelkê pîsiya mirovan xwerdî daye! Nîmunek din yê politîqa dewleta Tirk ku li

Kurdistan teror û zordariyê pêktine, wuqata "ÇEME- QESEBAN" yê li sêrtê ye. Li ew cêgehîlî sêrtê çemê qesaban tîzanin, ew hatin ditîni nîgeki mirov di devê seyeki labelade, di bî zîbîlxaneyê beledide goristanê berhevi aşkerekê tîkîrin. Wali qolonyalistê, "Ez tenya ji sê laşan agahdarim" got û çekirîni kesên bî êşkence û lîdanê de mirînin bo ew zîbîlxane, îtiraf kir. Hatîni qetilkirîni sê mirovan ji sê set, wahşetiyê ew çêbun ji hole ranake! Tê şîkîrîni ku bî sedan mirov bî vî avayê hatîni qetilkîrin.

Hukimeta Tırki ji aliyê, bo karibe raberbike ku, Tırki welateki demokratike û li Tırki êşkence tune û hurmetê mafên mirovan tîn kîrin, hewgirtinên navnetewî yê li dij êşkence û hevgerînan wekî mafên mirovan imze dîke û bo tam endambûnê Pazarî Ewropî yê Ekonomîk xebatek diwar dîke. Lê alîkîdî ji, Rêxistina afû ya Navnetewî, Qomîsyona Mafên Mirovatiyê Ewropa û heta senato yê Emrîkî di raporên xwe yê li ser Tirkîyê da eşkere dibêje ku li Tirkîyê êşkence û lêdan her berdewame û mirov ji ber bir û baweriyê xwe di bin zilmê zorda ye, û heqên netewî û demokratîk yê netewa Kurd nîne.

Em, Parti û Rêxistîna yê ku xwedî îmza yê jêrîn, bange hemî şoreşker û demokrat, mirov û muessesên ku dînazîk bi ser mafên mirovatiyê dîkin ku, bo teşhîrkirina dewleta Tırki ku em mesulê qetliyama ÇEMÊ QESABA yê Sêrtê dibînin, alîkariya me bikin û piştgiriya xwe bidine tekoşîna netewê Kurd yê ku bi salan bin nîrê zordariyê dane.

HESEBA QETLIYAMA SERTE EM BIPIR-SIN!

BESE QETLIYAMEN LI KURDISTAN!

BESE HEBÛNA ÎŞQALA ORDÎYA TIRK LI KURDISTAN!

Partiya Rîzgariya Kurdistan, RÎZGARÎ, Pîştgîrên London.

Rêya Şoreşker, Pîştgîrên London.

Parti Sosyalist a Kurdistan a Tırki, Pîştgîrên London.

Partiya Yekîtiya Komünîstên Tırkiye, Brîtanya.

Partiya pêşenga Karkerên Kurdistan, Pîştgîrên London.

Parti Sosyalist, Pîştgîrên London.

*

KÜRDİSTAN'DA DEVLET TERÖRÜNE SON

Kürt Ulusal kurtuluş Mücadelesinin Avrupa ve Uluslararası kuruluşların tartışma gündemine girdiği bir dönemde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Kürdistan'a ilişkin yeni baskı politikaları geliştiriyor. Türk Devleti 400.000 'i aşkın ordusunun silahlı gücü ile Kürdistan'da terör estiriyor. Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Serbestçe Tayin Etme Hakkı dahil, her türlü ulusal ve demokratik istemi zorla, kanla bastırıyor. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği olarak bilinen sömürge valisi komutasındaki Türk Devleti Kürt Ulusuna karşı ilan edilmemiş bir savaş veriyor. Türkiye Devleti, Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesini bastırmak için her türlü insanlık dışı yöntemle başvuruyor. Köy Koruculuğu sistemi ile Kürtler'in ulusal birliğini parçalayıp, Kürt'ü Kürt'e kırdırma politikası güdüyor. Kürdistan'ı boyunduruk

altında tutabilmek için devletin askeri harcamalarını sürekli arttırıyor. En geniş yetkilerle donatılan resmi adıyla Olağanüstü Hal bölge valiliği olarak tanımlanan sömürge valiliği eliyle Kürdistan'da tamamen keyfi bir yönetim sürdürüyor. Mardin'e bağlı Cizre'nin Yeşilyurt köyünde yaşayan halka Türk Devletinin kolluk kuvvetleri tarafından zorla insan pisiği yedirtiliyor!

Devletin Kürdistan'daki uyguladığı baskı ve terör politikasının bir başka örneği de Siirt'teki "KASAPLAR DERESİ" olayıdır. Siirt'in Kasaplar deresi olarak bilinen kesiminde, başıboş dolaşan köpeklerden birinin ağızında insan ayağı görülmesi üzerine belediye çöplüğünde toplu bir mezarlık olduğu ortaya çıkmıştır. Sömürge Valisi Hayri Kozakçıoğlu "sadece üç cesetten haberim var" diyerek ,ışkençe ve çatışmalar-

da öldürülenlerin bu çöplüğe atıldığını itiraf etmek zorunda kaldı. Üç ya da üçyüz insanın katledilmiş olması olayın vahşetini ortadan kaldıramaz! Bölge halkı yüzlerce insanın toplu bir şekilde katliamının gerçekleştirildiğinden endişe etmektedir.

Türkiye Hükümeti, bir yandan Türkiye'nin demokratik bir ülke olduğunu, Türkiye'de işkence olmadığını ve İnsan haklarına saygı duyulduğunu dünya demokratik kamuoyuna göstermek için uluslararası işkenceyi önleme sözleşmesine ve İnsan hakları konusundaki benzeri Antlaşmalara imza atıyor ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üye olmak için yoğun çabalar sürdürüyor.. Öte yandan Uluslararası Af Örgütü'nün, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun ve hatta Amerikan senatosu'nun Türkiye ile ilgili raporları bile Türkiye'de işkencenin sistemli bir şekilde yapıldığını, insanlara düşüncelerinden dolayı ağır baskılar uygulandığını ve Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarının tanınmadığını açıkça belirtiyor.

Biz, aşağıda imzaları bulunan parti ve örgütler, bütün devrimci ve demokratları, İnsan hakları konusunda duyarlı olan kişi ve kuruluşları KASAPLAR DERESİ KATLİAM'ından sorumlu tuttuğumuz Türkiye Devletini teşhir etme çabalarımıza yardımcı olmaya ve yıllardır baskı altında tutulan Kürt Ulusu ile dayanışmaya ve mücadelelerine destek vermeye çağırıyoruz.

SİRT KATLİAMI'NIN HESABINI SORALIM!

KÜRDİSTAN'DA KATLIAMLARA SON !

ORDUNUN KÜRDİSTAN'DAKİ İŞGALCI VARLIĞINA SON !

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ(Londra taraftarları)

DEVRİMCİ YOL (Londra taraftarları)

TÜRKİYE KÜRDİSTANI SOSYALİST
PARTİSİ (Londra taraftarları)

TÜRKİYE BİRLEŞİK KOMÜNİST PARTİSİ
(İngiltere temsilciliği)

KÜRDİSTAN ÖNCÜ İŞÇİ PARTİSİ (Londra
temsilciliği)

SOSYALİST PARTİ (Londra taraftarları)

*

HAMBURG-HALEPÇE TOPLANTISI (*)

Sayın Bayanlar ve Baylar

Hepinizi saygıyla selamların.

HALEPÇE KATLIAMINI ve Kürt Ulusunun içinde bulunduğu durumu kamuoyu'nda tartıştırma konusunda gösterdikleri duyarlılıktan, dolayısı toplantıyı düzenleyen arkadaşlara teşekkür ederim...

HALEPÇE'de katliam bir yıl önce yaşanmıştı. Peşmerge güçlerine HALEPÇE'de yenilen Irak ordusu, yenilginin hıncını

sivil halktan aldı. Şerefsizce, kasabayı bombaladı. Kimyevi bomba kullanıldı ve çoğunluğu çocuk ve kadınların oluşturduğu 5.000 insan öldü.

Bu, Irak Devleti'nin, Kürt Ulusuna karşı ilk katliam girişimi değildir. Görünen son da olmayacak gibi...

1922-1933 ve sonraki dönemler, savaşlarda bu biçimde katliamlar yapılmıştı. 1975 savaşı'nda Kürt köy ve kasabalarına

napalm yağdırılmıştı. Ormanlar, meyve bahçeleri, tarlalardaki ekinler yakılmıştı..Su kaynakları zehirlenmiş, evler yıkılmış, halkın yiyecek ve içeceğine zorla el konularak, eşyaları talan edilmişti. Ve, üçyüzbini insan, zorla evinden, yurdundan çıkarılarak, Basra'nın güneyine taşınarak, orada oluşturulan kamplarda Mecburi İskan'a tabi kılınmıştır..

Bu biçimde toplu katliamlar, yalnız Güney Kürdistan'da da yaşanmış değil. Kuzey ve Doğu Kürdistan'da da, Türk ordusu ile şah'ın askerleri, kasaba ve köylerde aynı biçimde katliamlar yapmışlardır.

Örneğin;

1925 Şeyh Sait Hareketi sırasında, 1937 yılında Dersim'de, 1940 Sason ve 1930-32 Ağrı İsyanı'nda, Sımko'nun İran'daki baş kaldırısında, Mehabat Cumhuriyeti'nin yıkılışı sonrasında; Türk ordusu ve İran askerleri Kürt köy ve kasabaları'nda barbarlıklarını sergilemişlerdir.

Somut bir örnek verelim:

1930-1932 Ağrı İsyanı'nda Salih Omurtak, iki ordusu ile İhsan Nuri paşa komutasındaki Kürt güçlerine karşı tutunamadı. 1700 esir bırakarak geri çekildi. (Birçok uçak düşürülüp 60 mitralyöz ve 24 top ele geçirilmişti.) Orgeneral Salih Omurtak bu yenilginin acısını, geri çekilirken Kürt köylüsü ve kasabalısından aldı.. Zilan Deresi'nde bulunan 237 köy halkını (kaçıp kurtulanların dışında), kadın-erkek, genç-ihtiyar ve çocuk ayrımı yapmadan (beşikteki çocuklar dahil) kurşunlattı ve süngüden geçirtti...Bu bölge 1954 yılına kadar, yasak bölge olarak kaldı. Katledilen insanların kemikleri ot bağlamış tepcekler halinde halen durmaktadır...

Salih Omurtak'ın yarattığı bu vahşete karşın, İhsan Nuri Paşa, esir alınan 1700 Türk askerini silahtan tecrit ederek, serbest bırakmıştır...

Bu katliamlar, tüm dünya devletlerinin, dünya kamuoyu'nun gözleri önünde yapılmış-

tır... Kürt Ulusu'nun varlığının inkar edildiği ve kendisine insani temelde yaşam hakkının tanınmadığı tüm dünyaca biliniyordu.. Neden- se;genelde, bu katliamlara, uygulamalara sessiz kalındı.. Bunun yanında, katliama doğrudan doğruya ya da dolaylı yoldan destek veren, katılan devletler de oldu...Ve bu biçimde tavır koyan ilerici-demokrat, sosyalist güçler de oldu...

Örneğin;

1922-1945 yıllarında Irak Devleti ile Kürt Ulusal Güçleri arasında meydana gelen savaşta, İngiliz Uçakları, Irak ordusu yanında görev yapmış ve Kürt köylerini bombalamışlardır.

1925, 1930 Başkaldırıları'nda, Fransa Devleti, TC.'ye, siyasi ve maddi destek vermiştir.

Aynı Başkaldırıları'da, Türk "sosyalistleri", ilerici-demokrat güçleri Başkaldırıları "İrticai Hareketler" olarak nitelemişler ve Türk ordusunun Kürdistan'da sergilediği

vahşete alkış tutmuşlardır.

1975 Savaşı'nda, Güney Kürdistan'a yağdırılan **napalm** bombaları, bunları Kürt köylerine savuran uçaklar, "sosyalist" Devletler'in Irak Devletine hediyele ri ydi...

1975 Savaşı'nda, Irak "sosyalistleri" ilerici-demokrat güçleri, SSCB'nin Irak Devleti ile olan ilişkileri çerçevesinde, Kürdistan'daki Ulusal Başkaldırı'ya eleştirisel yaklaşmışlar ve Irak Devletinin yanında yer almışlardır..

Homeyni ile KDP arasındaki Savaş'ta, ne acıdır ki,Filistin pilotları Kürt köylerini bombalayan uçaklarda görev yapmışlardır...

(...)

Geçmiş dönemde, Kürdistan'daki uygulama karşısında dünya düzeyinde görülen sessizlik, duyarsızlık, geçiştirme olayı, aynı düzeyde olmasa da, belirli ölçüde **HALEPÇE ve ONDAN SONRAKI GELİŞMELERDE** DE aynen gözlemlenmiştir.

HALEPÇE'de işlenen cinayeti az da olsa anında televizyonlar görüntülediler ve basın haber olarak verdi..5.000 kişi ölmüştü...5.000 kadın, çocuk ve ihtiyar ! NAGAZAKI'den sonra görülen en büyük katliam olayı !..

"Demokratik" ülkeler, Olayı, Irak Devleti'ni yarım ağız kınayarak geçiştirdiler..Filistin Olaylarında, Ermeni-Azeri Çatışmalarında meydana gelen birkaç ölüm olayında gösterilen-duyarlılık,gösterilmedi..Irak Devleti ile ilgili, bu eyleminden ötürü, bir yaptırım düşünülmedi..Bombaların hammadresi'ni Irak Devletine veren Şirket hakkında da, Yeşiller grubu'nun ve Almanya'daki bazı demokratik kuruluşların zorlamalarına karşın, ancak, Libya-Amerika sürüşmesinde konu olduğu için, bir yaptırım düşünülmiştir..

Avrupa'da ilerici-demokrat güçler ve bunların yanında Türk-Arap ve Pers ilerici-devrimci, demokrat güçleri de, Filistin olaylarında, Latin Amerika'daki olaylarda, Türkiye'de sendika ve öğrenci olaylarında gösterdikleri duyarlılığı ve aktiviteyi ne

yazık ki, HALEPÇE OLAYLARI'nda göstermemişlerdir. Kürdistan'lı örgütlerin olayı protesto için geliştirdikleri bir dizi eyleme, Avrupa'daki ilerici-demokratlar'ın beklenildiği ilgiyi göstermemeleri bir yana, Türk-Arap ve Pers ilerici, devrimci ve demokratları, BON'da düzenlenen yürüyüşe bile katılmamışlardır..

Ve ne acıdır ki, Filistin Halkı'nın Ulusal Davası'nı savunan ve bunun kavgasını veren ARAFAT bile, HALEPÇE Olayı ve ondan sonraki gelişmeler için "Bu Irak Devleti'nin İç Sorunudur" demiş ve bu noktada da Irak Devletine destek vermiştir..

Bunun için olsa gerek, Irak Devleti yedi ay sonra, Peşmerge ile savaşma yerine, Kürt köylerini yine bombalamıştır. Yine, kimyevi bomba kullanmıştır..Ve bu cesareti göstermiştir...Yine, binlerce insan öldürülmüş, yüzbinlerce insan evini, yurdunu, herşeyini terketmek zorunda bırakılmıştır...Bunların 50.000 kadarı, şu anda Türkiye'dedir ve etrafları çevrili(tel örgüler),

çevrelerinde Türk askerlerinin nöbet bekledikleri açık hapishane'lerde sefaletle iç içedirler..

Bu anlattıklarımdan şuraya gelmek istiyorum:

HALEPÇE katliamı'nın suçlusu, yüzbinlerce insanın evini,yurdunu terketmelerini ve açlıklarının, sefaletlerinin sorumlusu, YALNIZ SADDAM mıdır?

Kürt Halkına karşı reva görülen bu uygulamalarda, yalnız bazı devletler mi suçlu?

Olaylar karşısında duyarsız kalan, bu olaylara rağmen, katil ülkelerle ilişkilerinde ısrar eden, tavır almayan "sosyalist" devletler;

Blok/ittifak çıkarları uğruna, soruna yüzeysel bakan, geçiştiren, uygulamalarda katliamcılara taraf olma durumu ağır basan "demokrat" devletler;

Soruna, Enternasyonal dayanışmanın muhtevası içinde bakıp, mazlum halklara

destek göstermeyen, Avrupalı, Türkiyeli, Iraklı, İranlı devrimcilerin, ilerici-demokrat güçlerin, "sosyalistler"in bu katliam da suçları yok mu?

Bu sorunun cevabını sizlere bırakıyorum...

II

Bu katliamlara ve Kürt ulusunun ulusal-demokratik taleplerine,mücadelesine karşı duyarsızlığın kaynağı ne?

Neden bu ulus ve onun ulusal bağımsızlık mücadelesi uluslararası düzeyde yalnız ve savunmasız?

Bu soruların cevaplarını aramak gerekir. Çözüm de buradadır...

Bu nedenle, önce, Kürtler'in ve Kürdistan'ın geçmişine kısaca bakalım:

Kürtlerin, varlıkları M.Ö. 10. yüzyıldan bu yana bilinmektedir..Bir görüşe göre, Zağros Dağları'nın güneyin'den göçederek gelmişlerdir.Bir kısım bilim adamı da,

Kürtlerin, Kuzey Avrupa'dan geldikleri düşüncesindedirler..Egemen görüş; Kürtlerin, bu bölgenin (Orta-Doğu) en eski yerleşik halkı olduğu yolundadır..

Kürdistan, tarihi süreç ve gelişim içinde, çok istilaya uğramıştır. Makedonyalı İskender'in ardından, Roma'lılar, Bizans'lılar, Sasani'ler, Arap'lar, Oğuz'lar, Moğol'lar Kürdistan'dan gelip geçmişlerdir...Son istilacı ise; Osmanlı'lardır..

Kürdistan'ın ilk paylaşımı, 1639 yılında Osmanlı Devleti ile Safevi Devleti arasında olmuştur. İki devlet temsilcileri Kasr-ı Şirin'de biraraya gelerek, Kürtlerin ülkesini, kendi aralarında iki nüfuz bölgesi'ne ayırmışlardır..Bu bölüşüm; Kürdistan'daki statüye ve aşiretsel yapıya pek büyük bir değişiklik getirmemiştir.Osmanlı'lar ve Safevi'ler, başlangıçta, Kürt beyliklerini merkezi otoriteye almak için, pek ısrarlı da olmadılar...1750'lerden sonra, bu konuda bazı idari ve askeri tedbirler alınmış, buna karşı da değişik zamanlarda başkaldırılar

olmuştur..

Kürdistan'ın asıl paylaşımı, 1. Paylaşım Savaşı'ndan sonra, 23. Temmuz 1923'te gerçekleşmiştir. Bölgenin stratejik konumu, petrol kaynakları ve diğer ekonomik kaynaklar üzerindeki imtiyazlar sorunu, bölge halklarının özgürlüklerinin satılması durumunu doğurdu. Ve bu tarihte, Kürdistan 4'e bölündü...

Ki, bu, baba ile oğlu, bacı ile kardeşi birbirinden ayıran, Kürt Ulusunu bir bütün olarak köleleştiren, Kürdistan'ı sömürgeleş - tiren bir paylaşımdı...

Paylaşım kağıt üzerinde yapıldı. Ama, ardından, onbinlerce masum insanın kanı akıtılarak çekilen tel örgüler, oluşturulan mayın tarlaları, dikilen hudut taşları ve kurulan karakollar ile somutlaştırıldı..

Bu paylaşım, Kürt Ulusu'nun rızası dışında gerçekleştirilmiştir.

Kürt Ulusu, özgürlüğünü kazanmanın

mücadelesini vermişti. Bunun için, Arap-Türk halklarının bağımsızlık mücadelelerine destek vermişti..Kanını akıtmıştı..Bu haksız paylaşıma razı olamazdı...

Ne acıdır ki, -halkın ifade biçimi ile- hem Hristiyanlar, hem de Müslümanlar tarafından Kürt Ulusu aldatılmıştı !...

(...)

1. Paylaşım Savaşı'nın kaynağında sömürgeler, Osmanlı toprakları üzerinde edinilen ticaret ve sanayi imtiyazları ile, pazar sorunu vardı..Almanya'yı savaşa sürükleyen neden de, Fransa ve İngiltere'yi Rusya'nın yanına iten de buydu..Fransa ile İngiltere'yi biraraya getiren bu temeldeki çıkarlar ve bunların korunmasıydı..Osmanlıların savaşa katılımı da, parçalanmaya karşı bir direnişti!...

Ne Fransa, ne İngiltere,Almanya, Amerika, Rusya ve ne de diğerleri, "Ulusların Kendi Kaderlerini Kendilerinin Tayin Etmeleri" gerektiği prensibini, bu halkların mutluluğu için düşünme durumunda değiller-

di..Hesapları, bu prensiple halkları kullanmaktı..Savaş öncesi bu halklar, bu muhteva ile. sömürgeci ülkeler tarafından karşılıklı tehdit aracı olarak kullanılmıştır.Savaş içinde kullanım, bu halkların bölgedeki güçleri ve olanaklarını kendi lehlerine seferber etme biçiminde olmuştur..Savaş sonrası dönemde de. kazanılan imtiyazların korunması ve bunlar aracılığı ile bölgeye egemen olma hedeflenmiştir...

Lozan Antlaşması'na taraf olan Milletler Cemiyeti'nin kurucuları, İngiltere, Fransa, İtalya ve diğerleri; görüşmeleri, kendilerinin bölgedeki çıkarlarını ve bu konuda dengeyi korumayı temel alarak biçimlendirmişlerdir... Kürdistan'ın, bu biçimde paylaşılması ve sömürgeleştirilmesinin kaynağı da buradadır..

(Devam edecek)

(*)16.3.1989 tarihinde Hanburg'ta Kürdistan Komite (Kürdistan Alman Yardımlaşma Derneği) tarafından düzenlenen **HALEPÇE** toplantısında Ş.KAYA tarafından yapılan konuşma metninden düzenlenmiştir.

AÇLIK GREVİ ve YÜRÜYÜŞ

Sömürgeci Irak rejimi; Güney Kürdistan'daki Kürtleri Irak'ın güneyi'ne sürgün etmek ve onlardan boşalan yerlere Arap nüfusunu yerleştirme plânını 25.4.1989 'dan itibaren yeniden uygulamaya koydu. Bu plân gereği 300.000'den fazla Güney Kürdistanlı'nın Irak'ın Küveyt sınırındaki çöllük alana gitmemekte direnmeleri ile dayanışma amacıyla, Yunasitan'ın Başkenti Atina'da; Mayıs'ın son haftası ile Haziran'ın ilk haftası arasında Açlık Grevine başlandı. Bu eylem 6 Haziran tarihinde Irak Elçiliğine yapılacak Protesto Yürüyüşü ile sonuçlanacaktır..Açlık Grevi boyunca Irak Sömürgeci uygulamaları teşhir edildi..RIZGARİ Yunanistan Temsilciliği ve TEVGER'in ortaklaşa düzenledikleri eylem dolayısıyla yayınlanan bildiride özetle şunlara yer verildi:

"...Sömürgeci Irak Rejimi, bugüne kadar toplu sürgüne karşı çıkan, yurtlarını terke

Οι πρέσβη από τους πρόσφυγες απεργούς πείνας. Ο πρέσβης για τους θάνατο του Ιράκ και τον ήλιο να φωτογραφηθεί. Επειδή είναι σήμερα και άμεση συνέπεια...

razi olmayan, direnen Kürt Halkına karşı her türlü insanlık dışı yöntemleri uyguladı... Direnenler, zindanlara tıkıldı, kurşuna dizildi, evleri buldozerler ya da bombardımanla yerle bir edildi..

Tüm dünyanın gözleri önünde, yüzyılımızın sonunda sözde ileri ve uygar bir dünyada Halkımız, salt kendi ülkesinde özgür yaşamak istediği için bir kez daha acılı ve kara günler yaşıyor."

Fotoğraf, Yunanistanda yayınlanmakta

olan Elefterotipiya gazetesinde yayınlanan konu ile ilgili haber sahifesinden alınmıştır.

Derginin basımından sonra ki gelişmeler ve yürüyüşle ilgili haberleri gelecek sayımızda vermeye çalışacağız.

*

*24 Nisan Büyük Ermeni Katliamı'nın Yıldönümü Dolayısıyla-Parti Bildirisi/10,baskı hatası nedeniyle Parti Bildirisi/9 olarak çıkmıştır.Düzeltiliriz.

KÜRDİSTAN KURTULUŞ PARTİSİ

S İ Y A S İ P R O G R A M . -geçen sayıdan devam-

Kürtlerde uluslaşma, 1. Emperyalist Paylaşım savaşına tekabül etmektedir. Ancak, ekonomik olarak sömürgeleştirilemediğinden, Kürdistan özerk yapısını uzun dönem korumayı başarmıştır.

1923 LOZAN EMPERVALİST PAVLAŞIM ANTLAŞMASI ile KÜRDİSTAN, ULUSLARARASI SÖMÜRGE konumuna getirilmiştir. Bundan sonra birim birim işgal edilerek, bütün ulusal direnmeler bastırılmıştır. 1940'lerden sonra ise hem ekonomik hem de siyasal olarak sömürge olmuştur..

-Doğu Kürdistan zaten İran'ın işgali altındaydı ve Lozan'dan sonra ufak çaplı sınır değişiklikleriyle sömürge statüsü daha da peşinlendi.

-Güney Kürdistan'da İngilizler'e karşı başkaldırıları büyük bir jenosidle bastırıldı ve İngilizler tahrik olarak kukla bir hükümet kurup askeri olarak geri çekildiler (1940)

-Fransızlar da 1938 yılına kadar Güney-Batı Kürdistan'da hâkim olarak, sömürgeci politikaları

ni pekiştirdikten sonra geri çekildiler.

-Gerek İngilizler ve Gerekse Fransızların, uzun süre kaldıktan sonra geri çekilmelerinde önemli uluslararası sorunlar ve en önemlisi emperyalist çıkarlar vardı. Bunların başında da HATAY SORUNU ile MUSUL ve KERKÜK PETROLLERİ GELMEKTEYDİ..

-Kuzey Kürdistan ise, Türk devleti tarafından parça parça ele geçirilmiş, imha, asimilasyon ve jenosid eylemleri devamlı sürmüştür. 1938 Dersim Direnmesi-

'nin bastırılmasına kadar, Türk devleti, Kuzey Kürdistan'ın her birimine girememiştir.

Kürdistan'ın askeri olarak işgal edilmesi ile ayaklanmalar başlamış ve 1940 yılına kadar sürmüştür. Kürdistan'da ulusal hareketlerin başlaması, sömürgecilerin de hareketlemelerine neden olmuştur.

Kürtler sömürgeci saldırılar karşısında, merkezi bir yapıya sahip olmadıkları için, kaçınılmaz olarak süreç içinde ekonomik ve siyasal olarak parçalanmışlardır. Sonuç olarak;

a) Kürdistan, Orta-Doğu'da, sömürgeciliğin bütün uygulamalarını üzerinde taşıyan, beyni ve iskeleti dört sömürgeci devlet tarafından parçalanmış (Türkiye, İran, Irak ve Suriye) ULUSLARARASI BİR SÖMÜRGE DİR.

b) Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi resmi olarak LOZAN'da teşkil edilmiştir.

c) Kürdistan askeri işgal altındadır. Bütün yer-altı ve yer-üstü kaynakları talan edilmiştir. Tüm zenginlikleri yağmalanmıştır. Ekonomisini özgürce geliştirmesinin önüne engeller konulmuştur.

d) Dili, kültürü, folkloru, artistik değerleri yok sayılarak, ulusal gelenekleri yok sayılmıştır.

e) Bütün baskı, asimilasyon ve jenoside rağmen, Kürtler varlıklarını koruyabilmiş ve korumaktadırlar.

f) Sömürgeciliğe karşı direnme, her düzeyde, bütün şiddeti ile devam etmektedir.

3. b ö l ü m

4-KÜRDİSTAN'DA ÜRETİM BİÇİMİ

Kürdistan, çağımıza uyumlu sınıflı bir toplumdur.

a) Kürdistan'da hakim üretim biçimi kapitalizm'dir. Bunun yanında;

ekonomik temelleri parçalanmışna rağmen, feodalizm, üst yapıda görece etkinliğini sürdürmektedir.

b) Dört parçaya ayrılmış olan Kürdistan'ın, her bir parçası ayrı bir devletin sınırları ve yapısı içinde hapsedilerek sömürgeleştirildiğinden,

-üretim güçlerinin gelişmesi uzun süre engellenmiş,

-haynak ve imkenleri kısıtlanmıştır.

5-KÜRDİSTAN'IN SINIFSAI VAPISI

Kapitalizm,Kürdistan'da çarpık biçimde gelişmiştir.Sömürganeciler kendi çıkar ve ihtiyaçlarına bağılı olarak ve olanakları ölçüsünde yatırım ile,Kürdistan-daki üretici güçlerin gelişmesini çok aşağı düzeyde tutmuşlardır.

Sarayileşme,devlet eliyle ve yukarıdan aşağıya doğru gelişmiştir.Özel teşebbüsler yok denecek kadar azdır.

İş yerleri,kitleleri kucaklayacak ve sınıf bilincinin radikal gelişmesini sağlayacak niteliklerde değillerdir.Bu nedenlerle,Kürdistan Proletaryası,gelişmiş ülke proletaryası gibi bir yapılaşma içinde değildir.Gelişmesi ve sınıf bilincine ulaşması önünde bilinçli ve gerici barikatlar oluşturulmuş-

tur.

Sömürganeci burjuvazi,Kürdis-tan'a yatırım yapmada,kendisi açısından gerek görmemektedir.Çünkü,Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin boyutları,uzun vadede sömürganeciler için büyük tehlike arz etmektedir.

A-İ ş c i s a n l a r :

1-Kürdistan'da oluşturulmuş "özel" işletmelerde çalışanlar.

Bu işletmeler,Kürdistan'daki işbirlikçiler tarafından oluşturulan ve genellikle,sömürganeci burjuvazinin,Türkiye genelindeki yapısal durumuna bağılı ve bağımlı acenta bağılılık vb..gibi kuruluşlardır.

Yerel alanın ihtiyaçlarına cevap veren,otel eğlence yerleri petrol bayilikleri,metropoldeki

işletmelerin acentaları,satış mağazaları,dokuma ,ın vb..gibi küçük fabrikalar,tamamen Türk banka sistematigine bağılı ve bağımlı ve kapsamı dar kapitalist işletmecilikten uzak bir yapı göstermektedir.Bu işletmelerde palazlanan işbirlikçiler, belli bir sermaye birikimi sağladıktan sonra batı bölgelerine yatırım yapmaktadırlar.Bunlar sömürganeci burjuvazinin,kendisi için güvenli görmediği bir alanın ,talanı ve yağmalanması için oluşturulmuş özel yapılarır.

a)BU işletmelerde çalışan işçiler,özel seçilmektedir.İşletme sahibinin devlet ve polis in kullanabileceği niteliktedirler.

b)Sağ düşüncenin egemenliği ve harşı-devrimci yapının içinde

olan işçilerdir.

c) Vapıları gereği, işçi olmaktan çok, işletme sahibinin haklarını koruyan unsurlardır.

d) Kitlesel gösteriler, direnmeler ve devlet törenlerinin vurucu gücü olarak polisin yanında yer almaktadırlar.

e) Gerici sendikalar hareketin Kürdistan'daki tabanını oluşturmaktadırlar.

f) Bu işçilerin en azından tarafsız bırakılmaları için, yoğun bir siyasal propaganda altında tutulmaları gerekmektedir.

2-Kürdistan'da sömürgeci devlet(ler) eliyle oluşturulmuş işletmelerde çalışanlar.

Kürdistan'da genel olarak bu işletmeler ağırlıktadır. Devletin işletmeciliği ile oluşturulan Et

Kombinaları, Şeker, Şarap vb.. Tekel Fabrikaları, Bankalar, Devlet Üretim Çiftlikleri, Kömür İşletmeleri, Maden İşletmeleri, Devlet Yönetim Üniteleri vb.. 'dir.

Bu işletmelerde çalışan Kürdistanlı işçiler, kırsal kesimlerdeki işçilere göre daha imtiyazlıdırlar. Her Kürdistanlı bu işletmelere girip çalışamaz. Büyük oranda rüşvet, akrabalık ve hemşehrilik ilişkileri, siyasal nüfuz gibi unsurlar gerekmektedir. Devletin bu işletmelerinde, onunla uzlaşan, işçi aristokratlığı yapabilecek kimseler ve özellikle Türk uyruklu kişilerle, faşist-dinci eğilimdeki insanlar tercih edilmektedir.

a) Bütün uygulamalara rağmen bu işyerlerinde sendikalaşma, sosyalizmle tanışma, ulusal sorunu kavrama ve sahip çıkma bilince çıkmaktadır. Vahsulluğun ve

sefaletin gün geçtikçe genişlemesi de bunu hızlandırmaktadır.

b) Sömürgeciler, bütün araç ve gereçleriyle, metropoldeki uygulamaların çok daha fazlasını, Kürdistan proletaryası üzerinde gerçekleştirmektedirler.

c) Sömürgeciler, denetim ve yönetimi devletin elinde bulunan bu işletmelerde, özellikle, Kürdistan işçi sınıfı ile ezen ulus işçileri arasında ayırım yaratarak metropol işçilerinin Kürdistan sorununda, kendi burjuvalarının yanında saf tutulmalarını amaçlamaktadırlar.

3-Kırsal kesimde çalışanlar.

Kapitalizm Kürdistan'da tarım kesimine de egemendir. Tarımda traktör, döver-biçer gibi modern araçlar kullanılmaktadır. Devlet üretim çiftlikleri yanında, ağa

ve beylerin çiftlikleri de vardır. Tavukçuluk, büyük ve küçük baş hayvan yetiştiren üretim merkezleri oluşmuştur. Buralarda modern besi maddeleri kullanılmaktadır. Sebze ve meyvecilik geliştirilmiş, üretim ve pazarlama olanakları, en son teknik araç ve gereçlerle yapılmaktadır.

Kırsal kesimde, tarım proletaryasının bir bölümü yazantısını sürdürürken, diğer bölümü de metropole göç etmektedir.

a) Kırsal kesimde ağa ve beyler kapitalistleşmektedirler. Ücret karşılığı gündelikçi ya da mevsimlik işçi çalıştırarak, artı-değer elde etmektedirler.

b) Tarım proletaryası ağır koşullar altındadır. Emek sömürüsünü iliklerine kadar hissetmektedirler.

c) Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde, tarım proletaryasının örgütlenmesi önemli bir hedeftir. Konumları itibarıyla sanayi proletaryasına en yakın kesim, tarım proletaryasıdır.

d) Kırsal kesimde çalışanların bir bölümü ise, köy ile şehir arasında bir konumdadırlar. Bunlar kaypak bir durum gösterirler. Kendi topraklarıyla ilişkilerini kesmemek suretiyle, ücretli olarak çalışmayı da tercih etmektedirler.

4-Mevsimlik işçiler.

Yazantılarını kırsal kesimde organize eden, kendilerine yetecek kadar toprak ve iş araçları olmadığından, yılın belli dönemlerinde başka alanlara giderek çalışan proleterlerdir. Genellikle Büyük Çiftlikler, Devlet Karayol-

ları, Su İşleri, Demir Volları, Orman İşletmeleri vb... gibi yerlerdeki inşaatlarda işçilik, metropol bölgelerinde amelelik ve Çukurova'da, tarım alanlarında, ırgatlık için çalışmaya giderler.

a) Şehir ile köy arasında değişen bir kültüre sahiptirler. Bu yapılarıyla kır ve şehir arasında bir iletişim aracı durumundadırlar.

b) Sanayi proletaryasının etkilene alanındadırlar ve buna uygun olarak sanayi proletaryasına yakındırlar.

c) Sosyalizm ve ulusal soruna yatkın olup, kavramada zorluk çekmezler. Şehirle ilişkileri nedeniyle; (Batı bölgeleri)

aa) Metropol işçileri ve devrimci hareketleri ile yakın temas içindedirler. İlişkilerini bunlardan etkilenecek geliştirirler.

bb)Gerici kesim ile iliskileri nedeniyle de,karsi-devrimci goruis ve hareketlerin tasuyucilardirlar.

d)Bir bolümü,gittikleri batı bölgelerinden geri dönmeyerek, yerleşip oralarda kalmaktadırlar. Bu yerleşim,batı bölgelerinde büyük Kürt kolonileri oluşturmuştur.Asimilasyon ile yakın ilişkileri bakımundan,Kürdistan'dan kopma olanakları fazladır.

e)Bu işçiler ile ciddi ilgilenmek ve özellikle asimilasyon canavarından korumaları için propaganda,yayın vb..ile Kürt kolonilerine yakın durmak gerekmektedir.

4-Metropol'deki Kürt işçileri

a)AVRUPA'DA ÇALIŞANLAR:

Büyük çoğunluğu kırsal kesimden

olmak üzere,önemli bir Kürt işçi kitlesi Avrupa'nın değişik ülkelerine temerküz etmiştir.Kürdistan proletaryasının bu kesiminin çoğunluğu,sınıf bilincinden ve Kürt ulusal sorunundan habersizdir.

aa)Bu kesimin çoğunluğu,sermaye sahibi olmak,ülkeye döndüklerinde toplumda ayrıcalıklı bir statüye kavuşmak mücadelesi içindedir.Küçük bir azınlık ise,ulusal ve sınıfsal mücadele içinde yer almaktadır.

bb)Bunlar,ülkemizdeki diğer emekçi sınıflara göre olanaklıdırlar.Ekonomik ve siyasal olarak orta-burjuvaziye yakındırlar.Küçük-burjuva değerlerle donatılıp,bulundukları yerin kültürel değerlerinden etkilenecek,büyük bir dejenerasyon ile geri dönmektedirler.

cc)Avrupa'nın ileri teknolojik yapısı içinde,dinci eğilimler ve mezhep ayrıcalıkları ile,devamlı,Türk devletinin anti-komünist ve anti-Kürt faaliyetleri ve saldırılarının açık etkiye alanındadırlar.Hristiyan-müsliman gelişkinde,Türk devletinin tercihini ve dayadmasını kendiliğinden kabullemektedirler.Ayrıca ülkeye dönmelerinde meydana gelecek devlet baskısının korkusu ile de,tam bir milliyetçi kesilmişlerdir.

dd)Dolaylı ya da dolaysız sömürgeci burjuvazinin propaganda malzemesi durumuna düşmüşlerdir.

b)SÖMÜRGEÇİ METROPOLLERDEKİ KÜRT İŞÇİLERİ:

Kürt halkı,sömürgeci metropollere ya mecburi iskan,ya da değişik nedenlerle büyük bir Göç olayı yaşamaktadır.Bunun başında

buralarda yerleşmek, iş bulmak, çalışmak gelmektedir. Kısa elden zengin olmak ve küçük bir dükkân açarak işe başlamak gibi hayalleri gerçekleşmemektedir. Sömürge-sömürgeci ilişkilerinden kaynaklanan bu GÖÇ nedeni ile büyük kentlerde Kürt kolonileri oluşmuştur.

aa) Sömürgeci devletlerin uygulamaları ile, metropoldeki Kürtler asimilasyona uğratılmakta bunun için her strateji ve taktik uygulamaktadır.

bb) Kürt işçileri gittiklerinde her koşulu kabullenerek, metropollerin ucuz iş gücü olarak, alabildiğince sömürülmekte ve kullanılmaktadırlar. En ağır ve dayanılmaz işlere verilmektedirler. En basit sağlık koşullarından yoksundurlar. Sigortasız ve güvencesizdirler. Geri döneceklerinde kaybede-

cek bir şeyleri olmayacağından, hayalleri yıkılır yıkılmaz, her şarta evet demektedirler.

cc) Metropol romancılarının baş kahramanları, ilham kaynağı olan Kürtler; folklorik, artistik değerleri ile "Varatıcılık" ögesinin de kaynağıdır ve metropollerde ırkçı-şöven horlanma karşısında, kimliksiz bırakılmışlardır.

dd) Yerleşim yerleri çok kötüdür ve Kürtler bakımsız, sefalet içindedirler. Büyük kentlerin hamallığını yapmaktadırlar. Lagimsız, susuz, elektiriksiz geçehondurları "Süslömeğe" dirler. Bu kez, yine, filmlerin konusu ve arabeks müziğinin "Varatıcıları" olmaktadır.

ee) Bu kesime özel bir önem vererek, program hedeflerimiz doğrultusunda eğitim ve örgütlenmeleri sağlamalı, metropol

devrimcilerinden bu konuda yardım istemelidir.

B-Köylülük:

Sınıfsal konumları gereği köy-köy burjuva karakterlidirler. Toprak mülkiyeti ve iş araçlarına göre yoksul, orta ve zengin köylülük olmak üzere üç gruba ayrılırlar.

1-Voksul köylülük.

İş araçları ve toprak mülkiyetinden yoksundurlar. Yaşamlarını marabalık, ırzatlık, çobanlık yaparak sürdürürler. Yer yer de mevsimlik işçi olarak çalışırlar.

a) Kırsal kesimde sömürgeci baskı ve uygulamalardan en fazla etkilenen yoksul köylülüktür.

b) Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı'na yoksul köylülüğün büyük katkuları olacaktır.

c)Yoksul köylülük fedakar,yiğit ve cesur nitelikler taşımaktadır.

II-Orta köylülük.

Kırsal kesimde kendilerine yetecek kadar iş araçları ve toprak mülkiyetine sahip olan orta köylülük,karakter olarak küçük-burjuva'dır.Özel mülkiyet tutkuları sürekli egemendir.Sınıfsal karakterleri gereği zengin köylülüğe ulaşma istekleri vardır.

a)Kapitalizmin tarıma girmesi ve iş araçlarının kullanımının zengin köylülüğe geçmesi ile,malların pazarlanmasındaki rekabet, orta köylülüğün durumunu zorlaştırmıştır.

b)Yukarıdaki nedenlerden dolayı,orta köylülük,gittikçe yoksulluğa itilmektedir.Pahalılıktan,zamlardan ve benzeri uygulamalardan direkt olarak

etkilenen bir kesimdir.

c)Orta köylülük,merkezileşen sermaye hareketine ve onun sonuçlarına tahammil edemediğinden,egemen güçlere karşı çok reaksiyonerdir.Bu niteliğinden dolayı,zaman zaman radikal tavırlar da takınır.

d)Tüm reaksiyoner ve radikal yanlarına ve rahatsızlığına rağmen,sömürgecilerle de uzlaşma yollarını arar ve bulurlar.

III-Zengin köylülük.

Zengin köylülük,orta burjuvazi ile kapitalistleşen toprak ağaları arasında yer alır.Sınıfsal konumları gereği egemen sınıflara yakındırlar.Kapitalistleşen toprak ağalarına çok özenirler.Çok küçük bir kesimi,Kürdistan'daki mücadeleye destek vermekte,ya da mücadeleye katıl-

maktadırlar.

a)Sermayenin sınır tanımaz hareketliliği ve tomerküzi ile,tarımda tüm zenginliklerin büyük sermayedarların ellerinde toplanması sürecinde;zengin köylülük, orta köylülük ile ve hatta yoksul köylülerle eşit düzeye gelir.

b)Kürdistan'ın sömürge konumundan dolayı,zengin köylülük;tüm gelişmelere rağmen işbirlikçi durumlarını özenle korurlar.Bilinçli olarak palazlandırılırlar.Bu ve benzeri nitelik ve yöntemlerle,zengin köylülüğün yaşamları uzatılır.

C-Küçük-Burjuvazi :

Kürdistan'da büyük çoğunluğu oluşturan ve devamlı güçliden yana tavır koyan,sınıf mücadelesinde en haypak olan kesimdir.

Sosyalist hareket ve ulusal kurtuluşçu güçler tarafından örgütlenilmeyen kesimleri, egemen güçlerin yedek ordusu durumundadır. Ülkemiz ve bölgemizde, özellikle faşist ve dinci hareketlerin kitle tabanını oluşturmuşlardır.

a) Kapitalizmin her gelişme evresinde, sürekli olarak toplumsal nevroz içinde ve sallantıda dırlar.

b) Kırsal kesimde, iş araçları ve toprak mülkiyetine, kentlerde ise, küçük işletmelere sahiptirler.

c) Konumlarını sürdürmedikleri ve örgütlenemedikleri zaman ise, proletaryaya yakındırlar.

d) Köylülük dışında, kentlerde oturan öğrenci gençlik, aydınlık, esnaf, memur vb. gibi gruplar da küçük-burjuvadırlar. Bunlardan, öğrenci gençlik ve aydınlık üzerinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş

Mücadelesi açısından, durulması gerekir.

1-Öğrenci gençlik.

Öğrenci gençlik üretimde yer almayan asalak bir gruptur. Toplumsal ve sosyal olaylardan hem en etkilendirilir.

Öğrenci gençlik metropollerde okuyan, genellikle üniversite düzeyindedir. Ülkemizin önemli entellektüel gücünü oluşturmaktadırlar.

a) Öğrenci gençliğin, ırkçı ve gerici eğitim ile, sömürgeciler tarafından kullanılmalrı engellemelidir.

b) Metropolde, sosyal-göven akımların etki alanlarına girerek Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne ters düşmeleri mümkün olduğundan; ideolojik, teorik olarak donatılmaları için, gereken çaba sarfedilmelidir.

c) Sömürgeci eğitim ve ideolojiden etkilendirilerek, işbirlikçi duruma geçen ve kaybolan yapılarına karşı, duyarlı olması gerekmektedir. Bütün araç ve gereçlerle gençliğimizin üzerine çullanan ve onları asimilasyona tabi tutan sömürgeci oyunların, saldırıların deşifrasyonu her vesile ile yapılmalıdır. Öğrenci gençlik, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde gereği gibi örgütlenilmelidir.

2-Aydınlık.

Kürdistan toplumunun en bilginli ve sosyal olaylara karşı en duyarlı olan kesimdir. Siyasal mücadelede kitleleri etkilome güçleri çok fazladır. Avukatlar, doktorlar, mühendisler, bilim adamları, öğretim üyeleri, öğretmenler, melalar, fakiler vb. gibi

gruplar aydın kesimlerdir. Toplum-
sal olarak halkla en yakın
ilişkiler içinde bulunmaları ve
kendilerine saygı duyulması
nedeni ile, mücadeleimizde önemli
bir yere sahiptirler.

a) Konumları gereği küçük
burjuvalardır.

b) Ulusal ve sosyalist sorunla-
rın kavratılması, bilince çıkar-
ılması, temel etkinlikleri
örgütlenmelidir.

c) Ülkemiz aydınlarının büyük
bölümü asimilasyona uğrayarak, sö-
mürgeci burjuvaziye hizmet
etmektedirler. Burjuvazi tarafın-
dan ödüllendirilmektedirler.

d) Ülkemiz aydınlarının büyük
bölümü, sosyal-şöven hareketlerde
yer almaktadırlar ve bu durum
Ulusal Kurtuluş Mücadeleimizde
önemli bir boşluk yaratmaktadır.

e) Ülkemizin entellektüel
gücüne karşı, sürekli ve sistemli

olarak, sömürgeci bir karşı
taarruz yapılmaktadır.

D-Orta Burjuvazi:

Kırsal kesimde iş araçlarına
ve toprak mülkiyetine sahiptirler
Marabalık ve işçilik yapmazlar.
Kentlerde ise, az sayıda işçi
çalıştıran işletmelere sahiptir-
ler.

a) Sınıfsal konumları gereği
tutucu ve gericidirler.

b) Burjuvalaşma istekleri
fazladır. Ancak, kapitalist özel
mülkiyet ve sermayedarlar arası
rekabet bunların isteklerini
engeller.

c) Sermayenin merkezileşmesine
uyarlı olarak, konumlarını her
zaman kaybedebilirler. Sermayenin
temerküzüne ayak uyduramayan
kesimi, hızlı biçimde proletarya-
nın saflarına itilirler.

E-Lumpen Proletarya:

Genellikle kentlerde işsiz
dolaşan ve her yana eğilimli, kay-
pak kesimdir. Kaybedecek bir
şeyleri olmayan lumpenler, sayıla-
rı oldukça kabarık bir işsizler
ordusunu oluşturunlar. Ülkemizdeki
lumpenler iş, büyük metropollere
akın ederek, oralarda günibirlik
işlerde, kıt kanaat geçirmeyi
tercih etmektedirler. Bu lumpenler
Küldistan'ın değerlerinden
kopuk, metropol kültürünü edimmede
ustadırlar ve bu kültürü Küldis-
tan'a taşırlar.

Ülkemizdeki lumpenler; kaçakçı-
lık, uyuşturucu madde taşıyıcılığı
gibi işlerle uğraştıklarından, po-
lis ve jandarma ile işli-dışlı-
dırlar. Polis ve jandarmanın
isteklerini kabullendikleri
için, muhbirlik yapmaktadırlar.

a) Lumpen proleterler küçük-bur-
juva niteliklidirler. Örgütlenebi-

lenler sıratle proletarya saflarında yer alırlar.

b) Örgütlenemeyen kesimler ise, faşist hareketin ve polisin vurucu gücünü ve istihbaratının bir bölümünü oluşturmaktadırlar. Bu yapı içinde devrimci hareket içine sızanlar, provakatör görevi yapmaktadırlar.

c) Lumpen proletaryanın örgütlenmesi, polisin taktik ve yöntemlerini ele geçirmeyi kolaylaştırır.

F-Sömürcüler ve İşbirlikçileri:

Sömürcüler bütün araç ve gereçleri ile Kürdistan'ı işgal altında tutmakta, çarpık bir kapitalizm ile, sömürü ve talanla-

rını sürdürmektedirler. Kürdistan'ın tüm değerleri, yer-altı ve yer-üstü zenginlikleri, işbirlikçiler aracılığı ile metropole taşınmaktadır. Sömürcüler, işleri, kendisine uyarlı ve kapitalistleşen işbirlikçi ağa ve beylerle yürütmektedir. Bunlar, sömürcülerin Kürdistan'daki acantaları durumundadırlar.

a) İşbirlikçiler, sermaye birimlerini metropole taşımak zorundadırlar. Metropol sermaye hareketi içine girdiklerinde, Kürdistan'la ilişkileri kesilmekte ya da nitelik değişikliğine uğrayarak, sömürgeci burjuvazi içinde yerlerini almaktadırlar.

b) İşbirlikçiler, Kürdistan'da, küçük işletmeler, çiftlikler, büyük ekim alanlarını kontrol etmekte-

dirlen. Bunların dışında, büyük otel işletmeciliği, petrol bayiliği vb. gibi işlerde bunların elindedir.

c) İşbirlikçilerin en önemli destekçileri, devlet işletmelerindeki Türk, Kürt ya da başka uyruklu yönetici bürokratlardır. Okul ve hastahane gibi yerlerin, yönetim ve denetimi, bu bürokratlar tarafından yapılmaktadır ve bunlar memur statüsünde gözükmekle birlikte, aslında sömürcülerin Kürdistan'daki temsilcileri durumundadırlar.

d) Sömürcüler, etkin bir ordu, polis ve istihbarat gücü ile, bası ve otoritelerini sağlamakta, işgallerini sürdürmektedirler. Oluşturdukları bu yapı içinde

de, elit bir bürokrasi oluşturmuşlardır. Bunlar da, işbirlikçilerin çok önemli destekçileri ve yol göstericileridirler.

e) Kapitalist üretim ilişkilerine rağmen, üst yapıda feodal siyasal etkinliklerini koruyan aşiret reisleri, şeyitler, şeyhler

ve Kürt memurlar vb..de, işbirlikçi önemli bir grubu oluşturmaktadır.

f) Kapitalistleşen toprak ağaları, yönetici bürokratlar ve diğer işbirlikçilerin tümü, karşıdevrimci, gerici ve tutucudurlar. Kürdistan'da, dinci ve faşist düşünceleri yaygınlaştırarak,

yoğun bir Kemalist propaganda yapan işbirlikçiler; devrimimizin önünde ciddi ve kaldırılması her halükarda zorunlu olan barikatlar oluşturmuşlardır.

g) İşbirlikçilere karşı mücadele sömürgecilere karşı mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.

(devam edecek)

Institut kurde de Paris

WESANE QEDROYE, BE DRAF TE BELAVKİRİN / KADRO YAYINI, PARASIZ DAĞITILIR

BIJÍ 1 GULAN
YASASIN 1 MAYIS